

แผนพัฒนาท้องถิ่น

(พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐)

แก้ไข เพิ่มเติม

ครั้งที่ ๒/๒๕๖๓

เทศบาลตำบลบ่อกร อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี

ประกาศเทศบาลตำบลบ่อกรู

เรื่อง แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) แก้ไขเพิ่มเติม ครั้งที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๖๗

*****

ตามที่เทศบาลตำบลบ่อกรู ได้ดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น(พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐) แก้ไขเพิ่มเติม ครั้งที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๖๗ ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาของ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๖๑ โดยคณะกรรมการ สนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบ่อกรู ได้จัดทำร่างแผนพร้อมเหตุผลและความ จำเป็น เสนอคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลบ่อกรูพร้อมประชาคมท้องถิ่นพิจารณา และที่ ประชุมมีมติเห็นชอบแล้วนั้น

เทศบาลตำบลบ่อกรู จึงประกาศใช้แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) แก้ไข เพิ่มเติม ครั้งที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๖๗ ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาของ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๖๑ เพื่อใช้เป็นแนวทาง ในการพัฒนาท้องถิ่น ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ - ๒๕๗๐ ต่อไป

จึงประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๑๕ เดือน กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๗

(นายศักดิ์ชัย จันทร์ใหม่มูล)
นายกเทศมนตรีตำบลบ่อกรู

สารบัญ

เรื่อง

หน้า

ส่วนที่ ๑ สภาพทั่วไป

๑. ด้านกายภาพ	๑
๒. ด้านการเมืองการปกครอง	๒
๓. ประชากร	๔
๔. สภาพทางสังคม	๔
๕. ระบบบริการพื้นฐาน	๕
๖. ระบบเศรษฐกิจ	๕
๗. ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม	๖
๘. ทรัพยากรธรรมชาติ	๗

ส่วนที่ ๒ ยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๑) ความสัมพันธ์ระหว่างแผนพัฒนาระดับมหภาค	๘
(๒) ยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	๕๒
(๓) การวิเคราะห์เพื่อพัฒนาท้องถิ่น	๕๗

ส่วนที่ ๓ การนำแผนพัฒนาท้องถิ่นไปสู่การปฏิบัติ

๑. ยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นและยุทธศาสตร์ระดับมหภาคเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ	๖๔
๒. บัญชีโครงการพัฒนาท้องถิ่น	๖๙
- บัญชีสรุปโครงการพัฒนา (แบบ ผ.๐๑)	๖๙
- รายละเอียดโครงการพัฒนาแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐)	
แก้ไขเพิ่มเติม ครั้งที่ ๒ พ.ศ.๒๕๖๗ (แบบ ผ.๐๒)	๗๑
- รายละเอียดโครงการพัฒนาฯ สำหรับโครงการที่เกินศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (แบบ ผ.๐๒/๒)	๙๐
- บัญชีครุภัณฑ์ (แบบ ผ.๐๓)	

ภาคผนวก

คำนำ

การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) เพิ่มเติม ครั้งที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๖๗ ของเทศบาลตำบลบ่อกรู ฉบับนี้ได้จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน ให้บรรลุเป้าหมายตามภารกิจและอำนาจหน้าที่ของทางเทศบาลตำบลบ่อกรูอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ โดยถือปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๑ หมวดที่ ๔ การแก้ไข การเพิ่มเติมหรือการเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาท้องถิ่น ข้อที่ ๒๒ เพื่อประโยชน์ของประชาชน การเพิ่มเติมแผนพัฒนาท้องถิ่น ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

(๑) คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นจัดทำร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นเพิ่มเติม พร้อมเหตุผลและความจำเป็นเสนอคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น

(๒) คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นและประชาคมท้องถิ่นพิจารณาร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นเพิ่มเติม สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลให้ส่งร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นที่เพิ่มเติมให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณาตามมาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ด้วยเมื่อแผนพัฒนาท้องถิ่นที่เพิ่มเติมได้รับความเห็นชอบแล้วให้ส่งแผนพัฒนาท้องถิ่นดังกล่าวให้ผู้บริหารท้องถิ่นประกาศใช้ พร้อมทั้งปิดประกาศให้ประชาชนทราบโดยเปิดเผยไม่น้อยกว่าสามสิบวันนับตั้งแต่วันที่ผู้บริหารท้องถิ่นประกาศใช้

บัดนี้เทศบาลตำบลบ่อกรูได้ดำเนินการตามขั้นตอนแห่งระเบียบที่เกี่ยวข้องและประกาศใช้แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) เพิ่มเติม ครั้งที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๖๗ แล้วเสร็จ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนในท้องถิ่นต่อไป

คณะกรรมการพัฒนาเทศบาลตำบลบ่อกรู

ส่วนที่ ๑

สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐาน

๑. ด้านกายภาพ

๑.๑ ที่ตั้ง

เทศบาลตำบลบ่อกร ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ ๑ ตำบลบ่อกร อำเภอเดิมบางนางบวช บนถนนทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข ๓๓๕๐ สายท่าช้าง - สระบัวก่ำ ห่างจากที่ว่าการอำเภอเดิมบางนางบวชไปทางทิศตะวันตก ประมาณ ๒๗ กิโลเมตร โดยมีอาณาเขตติดต่อกับตำบลต่าง ๆ ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับตำบลบ่อกร อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับตำบลบ่อกร อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี
ทิศใต้	ติดต่อกับตำบลหนองโพธิ์ อำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี

มีเนื้อที่ทั้งหมดประมาณ ๑๒.๗๖๘ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๗,๙๘๐ ไร่

แผนที่สังเขปแนวเขตปกครองเทศบาลตำบลบ่อกร

๑.๒ ภูมิประเทศ

สภาพภูมิประเทศตำบลบ่อกรู โดยทั่วไปเป็นพื้นที่ราบลุ่มอยู่ในเขตชลประทานอ่างเก็บน้ำกระเสียว มีคลองกระเสียว และคลองชลประทานไหลผ่าน เหมาะแก่การทำนา ทำไร่

๑.๓ ภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศร้อนชื้น มีฝนตกปริมาณปานกลาง มีอุณหภูมิเฉลี่ย ประมาณ ๒๘ องศาเซลเซียส ในฤดูหนาวมีอุณหภูมิเฉลี่ยประมาณ ๒๕ องศาเซลเซียส โดยปรกติอุณหภูมิจะเริ่มลดต่ำลงตั้งแต่เดือนตุลาคมและจะสิ้นสุดปลายเดือนมกราคม ฤดูร้อน โดยส่วนใหญ่แล้วอากาศจะเริ่มอบอ้าวในเดือนกุมภาพันธ์ไปจนถึงประมาณต้นเดือนพฤษภาคม ฤดูฝน เริ่มตกปลายเดือนพฤษภาคมถึงเดือนกันยายน

๑.๔ ลักษณะดิน

ชุดดินเดิมบาง(Db) อยู่ในกลุ่มชุดดินในพื้นที่ลุ่ม กลุ่มชุดดินที่ ๗ เป็นดินเหนียวที่เกิดจากตะกอนลำน้ำ ปฏิกิริยาดินเป็นกลางถึงเป็นด่าง การระบายน้ำค่อนข้างเร็ว มีความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง โครงสร้างแน่นทึบ

๑.๕ ลักษณะของแหล่งน้ำ

แหล่งน้ำธรรมชาติ

- คลอง จำนวน ๑ สาย คือ คลองกระเสียว
- ลำห้วย จำนวน ๒ แห่ง ได้แก่ ๑.ห้วยขจี ๒.ห้วยกุด

แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น

- คลองชลประทาน จำนวน ๒ สาย
- บ่อประปาบาดน้ำตื้น จำนวน ๔ แห่ง
- บ่อบาดาล จำนวน ๓ แห่ง

๑.๖ ลักษณะของไม้และป่าไม้

ไม้ส่วนใหญ่จะเป็นไม้ทั่วไป และไม้ผล และมีสวนป่า ที่ประชาชนร่วมกันปลูก มีต้นไม้หลากหลายชนิด เช่น สัก สะเดา พยุง ประดู่ ชี้เหล็ก ไม้ มะม่วง ตาล ฯลฯ

๒. ด้านการเมือง/การปกครอง

๒.๑ เขตการปกครอง

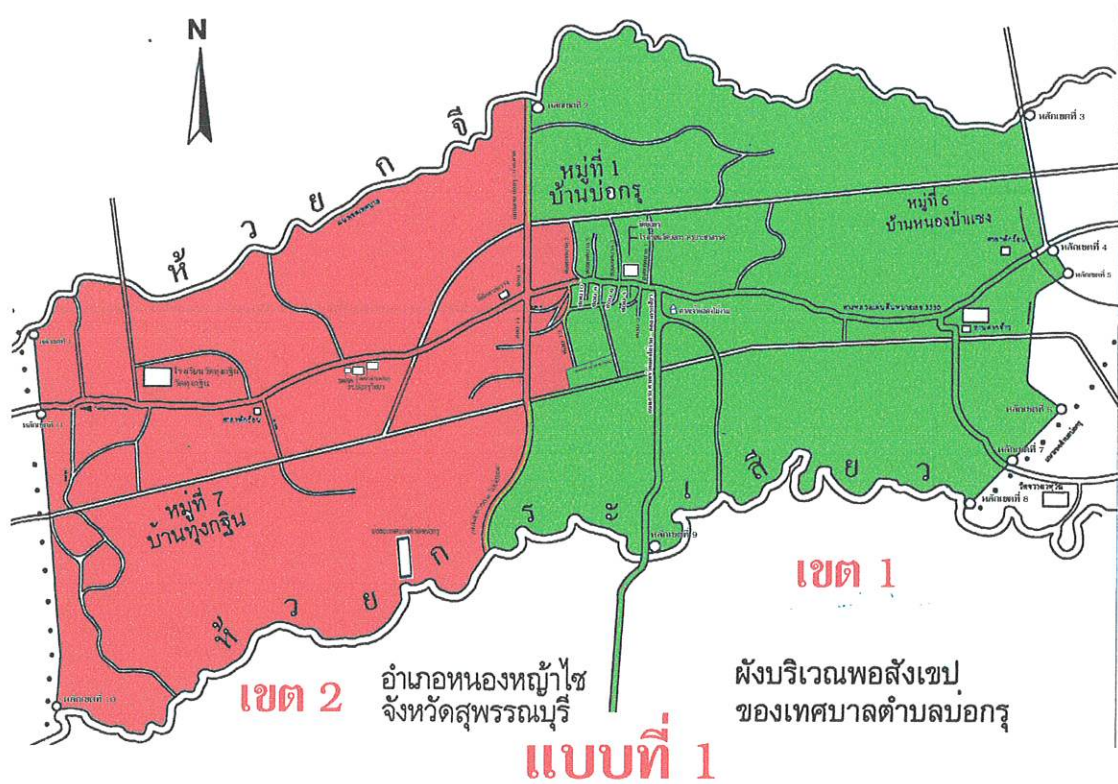
แบ่งออกเป็น ๔ ชุมชน ประกอบด้วย

๑. ชุมชนบ้านเหนือพัฒนา	หมู่ที่ ๑ ตำบลบ่อกรู
๒. ชุมชนบ้านใต้พัฒนา	หมู่ที่ ๑ และหมู่ที่ ๖ (บางส่วน) ตำบลบ่อกรู
๓. ชุมชนวัดบ่อกรู	หมู่ที่ ๑ ตำบลบ่อกรู
๔. ชุมชนบ้านทุ่งกลิ่น	หมู่ที่ ๗ ตำบลบ่อกรู

๒.๒ การเลือกตั้ง

การเลือกตั้งท้องถิ่น แบ่งออกเป็น ๒ เขตเลือกตั้ง

- เขต ๑ สมาชิกสภา ได้ ๖ คน
- เขต ๒ สมาชิกสภาได้ ๖ คน

เขตเลือกตั้งที่ ๑

๑. หมู่ที่ ๑ ตำบลบ่อกร อำเภอเดิมบางนางบวช (ท้องที่บริเวณด้านทิศตะวันออกของซอยเทศบาล ๗ และท้องที่ด้านทิศตะวันออกของซอยเทศบาล ๑๒)
๒. หมู่ที่ ๖ ตำบลบ่อกร อำเภอเดิมบางนางบวช (ในเขตเทศบาล)

เขตเลือกตั้งที่ ๒

๑. หมู่ที่ ๑ ตำบลบ่อกร อำเภอเดิมบางนางบวช (ท้องที่บริเวณด้านทิศตะวันตกของซอยเทศบาล ๗ และท้องที่ด้านทิศตะวันตกของซอยเทศบาล ๑๒)
๒. หมู่ที่ ๗ ตำบลบ่อกร อำเภอเดิมบางนางบวช

เขตเลือกตั้งที่ ๑ หน่วยเลือกตั้งที่ ๑	ที่เลือกตั้ง	ได้แก่	โรงพยาบาลโรงเรียนวัดบ่อกร “คุรุประชาสรรค์”
หน่วยเลือกตั้งที่ ๒	ที่เลือกตั้ง	ได้แก่	อาคารอเนกประสงค์โรงเรียนวัดบ่อกร ฯ
เขตเลือกตั้งที่ ๒ หน่วยเลือกตั้งที่ ๑	ที่เลือกตั้ง	ได้แก่	ที่พักสายตรวจตำบลบ่อกร
หน่วยเลือกตั้งที่ ๒	ที่เลือกตั้ง	ได้แก่	ศาลาการเปรียญวัดทุ่งกฐิน

๓. ประชากร

๓.๑ ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนประชากร

ตารางแสดงข้อมูลจำนวนประชากร/ครัวเรือน

ชุมชน	จำนวน (ครัวเรือน)	จำนวนประชากร (คน)		
		ชาย	หญิง	รวม
บ้านเหนือพัฒนา	๑๖๗	๒๓๗	๒๗๒	๕๐๙
บ้านใต้พัฒนา	๑๖๓	๒๔๖	๒๙๙	๕๔๕
วัดบ่อกรุ	๑๒๕	๑๕๗	๑๗๙	๓๓๖
บ้านทุ่งกฐิน	๑๙๕	๒๕๕	๒๘๗	๕๔๒
รวมทั้งสิ้น	๖๕๐	๘๙๕	๑,๐๓๗	๑,๙๓๒

ที่มา : สำนักงานทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลตำบลบ่อกรุ, ๒๕๖๗

๔. สภาพทางสังคม

๔.๑ การศึกษา

- โรงเรียนมัธยม จำนวน ๑ แห่ง ได้แก่ โรงเรียนบ่อกรุวิทยา
- โรงเรียนประถมศึกษา จำนวน ๒ แห่ง ได้แก่ โรงเรียนวัดทุ่งกฐิน และ
โรงเรียนวัดบ่อกรุ “คุรุประชาสรรค์”
- ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน จำนวน ๔ แห่ง
- ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน ๑ แห่ง ได้แก่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
เทศบาลตำบลบ่อกรุ

๔.๒ สาธารณสุข

- โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จำนวน ๑ แห่ง
- ร้านขายยาแผนปัจจุบัน จำนวน ๒ แห่ง
- อัตราการมีและใช้ส้วมราดน้ำครัวเรือน ร้อยละ ๑๐๐

๔.๓ อาชญากรรม

- ไม่มี

ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

- ป้อมตำรวจสายตรวจ จำนวน ๑ แห่ง
- รถยนต์บรรทุกน้ำเอนกประสงค์ ๖ ล้อ จำนวน ๑ คัน
- รถยนต์ ดับเพลิง ๑๐ ล้อ จำนวน ๑ คัน
- คดีอาชญากรรมในพื้นที่ยังไม่มี

๔.๔ ยาเสพติด

ปัญหา ยาเสพติดในพื้นที่ส่วนใหญ่จะเป็นวัยรุ่น และ ส่วนใหญ่จะมีช่วงที่มีการตัดอ้อย เนื่องจาก ประชากรแฝง เข้ามาทำงานในพื้นที่เป็นจำนวนมาก และปัจจุบัน ยาเสพติดมีราคาถูกลงมากจึงทำให้วัยรุ่น และบุคคลทั่วไปมีกำลังที่จะซื้อหาเสพติดได้ง่าย

๔.๕ การสังคมสงเคราะห์

จำนวนผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ติดเชื้อเอดส์ ที่รับเงินเบี้ยยังชีพ

ผู้สูงอายุ จำนวน ๖๐๓ คน

ผู้พิการ จำนวน ๖๖ คน

ผู้ติดเชื้อเอดส์ จำนวน ๒ คน

ข้อมูล ณ เดือนกรกฎาคม ๒๕๖๗

และมีกลุ่มฌาปนกิจสงเคราะห์ หมู่ที่ ๑ และหมู่ที่ ๗ หมู่บ้านละ ๑ กลุ่ม

๕. ระบบบริการพื้นฐาน

๕.๑ การคมนาคมขนส่ง

การคมนาคมมีถนนสายหลัก ได้แก่ ถนนทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข ๓๓๕๐ (สายท่าช้าง-สระบัวเก่า) และ ถนนสายรอง คือ ถนนสายคลองชลประทาน ๑ ขวา ๑ ซ้าย ระยะทาง ๕.๖๐๐ กิโลเมตร

๕.๒ การไฟฟ้า

- ประชาชนในเขตเทศบาลมีไฟฟ้าใช้ทุกครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

๕.๓ การประปา

- หมู่ ๑ มีประปาผิวดิน จำนวน ๓ บ่อ
มีประปาบาดาล จำนวน ๒ บ่อ
- หมู่ ๗ มีประปาผิวดิน จำนวน ๓ บ่อ
- มีประปาส่วนภูมิภาค จาก อ.ด่านช้าง วางท่อเมนผ่านหน้าตลาดเรียบร้อยแล้ว

๕.๔ โทรศัพท์

- มีสายโทรศัพท์ของ TOT ผ่าน
- เครือข่ายไร้สาย เป็นของ AIS , Dtac , Cat และ Truemove

๕.๕ ระบบโลจิสติกส์ (Logistics) หรือการขนส่ง

- มีบริการขนส่งผ่านระบบไปรษณีย์ ประจำตำบลบ่อกรู
- มีการขนส่งของเอกชน เช่น เคอร์รี่ แฟร์ช และอื่น ๆ

๖. ระบบเศรษฐกิจ

๖.๑ การเกษตร

ประชากรส่วนใหญ่ คือร้อยละ ๙๕ ของผู้มีงานทำประกอบอาชีพเกษตรกรรม คือทำไร่ไถ้อย และนาข้าว

๖.๒ การบริการ

- มีรีสอร์ท จำนวน ๑ แห่ง คือ รัชฎาพรรีสอร์ท

๖.๓ การท่องเที่ยว

๑. วัดบ่อกรู หมู่ที่ ๑ ตำบลบ่อกรู แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม มี “พระธาตุเจดีย์เศรษฐีทันใจ” หรือเรียกว่าเจดีย์ ๑๒ ราศี แห่งเดียวในอำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งชาวบ้านได้ร่วมแรงร่วมใจสร้างขึ้น และวันที่ ๑๙ เมษายน ของทุกปี จะมีการงานสืบสานประเพณียกลงสงกรานต์ โดยตั้งแต่ละหมู่บ้านได้ทำขึ้น พร้อมเสกไม้น้ำ นำมาแห่รอบสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ประจำหมู่บ้าน บริเวณวัด เป็นสัญลักษณ์ถึงความสามัคคีของพี่น้องชาวไทย และชาวลาวครั้ง และตั้งธงไว้เพื่อเป็นการบูชาสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า และการแสดงออกถึงความเป็นพุทธศาสนิกชน นอกจากนี้ข้อความในพื้นธง ยังแสดงออกถึงความรักชาติ และการเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ของพี่น้องชาวตำบลบ่อกรู

ภาพ : วัดบ่อกรุ

๒. ศาลเจ้าพ่อดงไม้งาม สถานที่ศักดิ์สิทธิ์ที่ชาวบ่อกรุเคารพกราบไหว้ขอพร บริเวณโดยรอบมีความสงบร่ม
รื่น

ภาพ : ศาลเจ้าพ่อดงไม้งาม

๒.๖ อุตสาหกรรม -

โรงงานผลิตและจำหน่ายบานประตู วงกบ งานไม้ จำนวน ๑ แห่ง

๒.๗ การพาณิชย์/กลุ่มอาชีพ

กลุ่มอาชีพทอผ้าพื้นบ้าน (ผ้าขาวม้า ๕ สี), กลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์จากกล้วย, และทำดอกไม้ประดิษฐ์

๒.๘ แรงงาน

ค่าจ้างแรงงาน วันละ ๓๘๔ บาท

๗. ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม

๗.๑ ศาสนา

ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ

- หลวงปู่ดำ อดีตเจ้าอาวาสวัดบ่อกรุ ที่ประชาชนให้ความเคารพนับถือ
- ศาลเจ้าพ่อดงไม้งาม เป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ ที่ประชาชนให้ความเคารพนับถือ

๗.๒ ประเพณีและงานประจำปี

- ประเพณีทอดกฐณตำบลบ่อกรุ จัดขึ้นทุกวันที่ ๑๙ เมษายน ของทุกปี
- ประเพณีลอยกระทง
- ประเพณีทำบุญประจำปีวัดบ่อกรุ

๗.๓ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภาษาถิ่น

- ภูมิปัญญาท้องถิ่น ผ้าขาวม้า ๕ สี

- ประชาชนส่วนใหญ่ร้อยละ ๙๕ พูดภาษาลาวครึ่ง

๗.๔ OTOP สินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึก

- ผ้าขาวม้า ๕ สี และผ้าสันทันจก
- กล้วยม้วน กล้วยตาก
- ผลิตภัณฑ์จากผ้าขาวม้าห้าสี เช่น กีบติดผม

๘. ทรัพยากรธรรมชาติ

๘.๑ น้ำ

- แหล่งน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค ได้แก่ น้ำประปาผิวดิน และน้ำบาดาล จำนวน ๘ แห่ง และบางส่วนใช้น้ำประปาของการประปาส่วนภูมิภาค
- แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร แหล่งน้ำสายหลัก ได้แก่ คลองชลประทาน ห้วยกระเสียว และ ห้วยขจี

๘.๒ ป่าไม้

- โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ บริเวณที่สาธารณประโยชน์หนองศาลา หมู่ที่ ๗ ตำบลบ่อกรู

ส่วนที่ ๒

ยุทธศาสตร์การพัฒนางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๑) ความสัมพันธ์ระหว่างแผนพัฒนามหภาค

๑.๑ แผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐)

การจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสุพรรณบุรี จะต้องมีความสัมพันธ์ระหว่างแผนยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๖๕ กำหนดให้รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกัน เพื่อให้เกิดแรงพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) เป็นยุทธศาสตร์ชาติ ฉบับแรกของประเทศไทยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งจะต้องนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้ประเทศไทยบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อความสุขของคนไทยทุกคน โดยสรุปกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ได้ดังนี้

วิสัยทัศน์ประเทศ

“ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

มีเป้าหมายการพัฒนาประเทศ คือ “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน” โดยยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ พัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม โดยการประเมินผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ ประกอบด้วย

- ๑) ความอยู่ดีมีสุขของคนไทยและสังคมไทย
- ๒) ชีตความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาเศรษฐกิจและการกระจายรายได้
- ๓) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ
- ๔) ความเท่าเทียมและความเสมอภาคของสังคม
- ๕) ความหลากหลายทางชีวภาพ คุณภาพสิ่งแวดล้อม และความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ
- ๖) ประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการเข้าถึงการให้บริการของภาครัฐ

การพัฒนาประเทศในช่วงระยะเวลาของยุทธศาสตร์ชาติ จะมุ่งเน้นการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนา เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคมยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

๑. ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญ คือ ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เน้นการบริหารจัดการสภาวะแวดล้อมของประเทศให้มีความมั่นคง ปลอดภัย เอกราช อธิปไตย และมีความสงบเรียบร้อยในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับชาติ สังคม ชุมชน มุ่งเน้นการพัฒนาคน เครื่องมือ เทคโนโลยี และระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่ให้มีความพร้อมสามารถรับมือกับภัยคุกคามและภัยพิบัติได้ทุกรูปแบบ และทุกระดับความรุนแรง ควบคู่ไปกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน และที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต ใช้กลไกการแก้ไขปัญหาแบบบูรณาการทั้งกับส่วนราชการ ภาคเอกชน ประชาสังคม และองค์กรที่ไม่ใช่รัฐรวมถึงประเทศเพื่อนบ้านและมิตรประเทศทั่วโลกบนพื้นฐานของหลักธรรมาภิบาล

ตัวชี้วัด ประกอบด้วย (๑) ความสุขของประชากรไทย (๒) ความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ (๓) ความพร้อมของกองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคง และการมีส่วนร่วมของภาคีรัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคง (๔) บทบาทและการยอมรับในด้านความมั่นคงของไทยในประชาคมระหว่างประเทศ และ (๕) ประสิทธิภาพการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม โดยประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ประกอบด้วย ๕ ประเด็น ได้แก่

๑. การรักษาความสงบภายในประเทศ เพื่อสร้างเสริมความสงบเรียบร้อยและสันติสุขให้เกิดขึ้นกับประเทศชาติบ้านเมือง โดย (๑) การพัฒนาและเสริมสร้างคนในทุกภาคส่วนให้มีความเข้มแข็ง มีความพร้อมตระหนักในเรื่องความมั่นคง และมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา (๒) การพัฒนาและเสริมสร้างความจงรักภักดีต่อสถาบันหลักของชาติ (๓) การพัฒนาและเสริมสร้างการเมืองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่มีเสถียรภาพและมีธรรมาภิบาล เห็นแก่ประโยชน์ของประเทศชาติมากกว่าประโยชน์ส่วนตน และ (๔) การพัฒนาและเสริมสร้างกลไกที่สามารถป้องกันและขจัดสาเหตุของประเด็นปัญหาความมั่นคงที่สำคัญยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

๒. การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง เพื่อแก้ไขปัญหาเดิม และป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาใหม่เกิดขึ้น โดย (๑) การแก้ไขปัญหาความมั่นคงในปัจจุบัน (๒) การติดตาม เฝ้าระวัง ป้องกัน และแก้ไขปัญหาที่อาจอุบัติขึ้นใหม่ (๓) การสร้างความปลอดภัยและความสันติสุขอย่างถาวรในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้และ (๔) การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้งทางบกและทางทะเล

๓. การพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติเพื่อยกระดับขีดความสามารถของกองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคง โดย (๑) การพัฒนาระบบงานข่าวกรองแห่งชาติแบบบูรณาการอย่างมีประสิทธิภาพ (๒) การพัฒนาและฝึกพลกำลังอำนาจแห่งชาติ กองทัพและหน่วยงานความมั่นคง รวมทั้งภาครัฐและภาคประชาชน ให้พร้อมป้องกันและรักษาอธิปไตยของประเทศ และเผชิญกับภัยคุกคามได้ทุกมิติทุกรูปแบบและทุกระดับ และ (๓) การพัฒนาระบบเตรียมพร้อมแห่งชาติและการบริหารจัดการภัยคุกคามให้มีประสิทธิภาพ

๔. การบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียนและนานาชาติรวมถึงองค์กรภาครัฐและที่มีใช้ภาครัฐ เพื่อสร้างเสริมความสงบสุข สันติสุข ความมั่นคงและความเจริญก้าวหน้าให้กับประเทศชาติ ภูมิภาค และโลก อย่างยั่งยืน โดย (๑) การเสริมสร้างและรักษาตุลยภาพสภาวะแวดล้อมระหว่างประเทศ (๒) การเสริมสร้างและดำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงของภูมิภาค และ (๓) การร่วมมือทางการพัฒนากับประเทศเพื่อนบ้าน ภูมิภาค โลก รวมถึงองค์กรภาครัฐและที่มีใช้ภาครัฐ

๕. การพัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม เพื่อให้กลไกสำคัญต่าง ๆ ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการใช้หลักธรรมาภิบาล และการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด โดย (๑) การพัฒนากลไกให้พร้อมสำหรับการติดตาม เฝ้าระวัง แจ้งเตือน ป้องกัน และแก้ไขปัญหาความมั่นคงแบบองค์รวมอย่างเป็นรูปธรรม (๒) การบริหารจัดการความมั่นคงให้เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาประเทศในมิติอื่น ๆ และ (๓) การพัฒนากลไกและองค์กรขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

๒. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

มีเป้าหมายการพัฒนาที่มุ่งเน้นการยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ บนพื้นฐานแนวคิด ๓ ประการ ได้แก่ (๑) “ต่อยอดอดีต” โดยมองกลับไปที่เราเคยทำทางเศรษฐกิจอัตลักษณ์ วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต และจุดเด่นทางทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลาย รวมทั้งความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบของประเทศในด้านอื่น ๆ นำมาประยุกต์ผสมผสานกับเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของเศรษฐกิจและสังคมโลกสมัยใหม่ (๒) “ปรับปัจจุบัน” เพื่อปูทางสู่อนาคต ผ่านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศในมิติต่าง ๆ ทั้งโครงข่ายระบบคมนาคมและขนส่งโครงสร้างพื้นฐานวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และดิจิทัล และการปรับสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการอนาคต และ (๓) “สร้างคุณค่าใหม่ในอนาคต” ด้วยการเพิ่มศักยภาพของผู้ประกอบการ พัฒนาคมนาคม รวมถึงปรับปรุงแบบธุรกิจ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาด ผสมผสานกับยุทธศาสตร์ที่รองรับอนาคต บนพื้นฐานของการต่อยอดอดีตและปรับปัจจุบัน พร้อมทั้งการส่งเสริมและสนับสนุนจากภาครัฐ ให้ประเทศไทยสามารถสร้างฐานรายได้และการจ้างงานใหม่ขยายโอกาสทางการค้าและการลงทุนในเวทีโลก ควบคู่ไปกับการยกระดับรายได้และการกินดีอยู่ดี รวมถึงการเพิ่มขึ้นของคนชั้นกลางและลดความเหลื่อมล้ำของคนในประเทศได้ในคราวเดียวกัน

ตัวชี้วัด ประกอบด้วย (๑) รายได้ประชาชาติ การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ และการกระจายรายได้ (๒) ผลผลิตภาพการผลิตของประเทศทั้งในปัจจัยการผลิตและแรงงาน (๓) การลงทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนา และ (๔) ความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ประกอบด้วย ๕ ประเด็น ได้แก่

๑. การเกษตรสร้างมูลค่า ให้ความสำคัญกับการเพิ่มผลผลิตภาพการผลิตทั้งเชิงปริมาณและมูลค่า และความหลากหลายของสินค้าเกษตร ประกอบด้วย (๑) เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น (๒) เกษตรปลอดภัย (๓) เกษตรชีวภาพ (๔) เกษตรแปรรูปและ (๕) เกษตรอัจฉริยะ

๒. อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต โดยสร้างอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคตที่ขับเคลื่อนประเทศไทยไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้วด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยีแห่งอนาคต ประกอบด้วย (๑) อุตสาหกรรมชีวภาพ (๒) อุตสาหกรรมและบริการการแพทย์ครบวงจร (๓) อุตสาหกรรมและบริการดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์ (๔) อุตสาหกรรมและบริการขนส่งและโลจิสติกส์และ (๕) อุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศ

๓. สร้างความหลากหลายด้านการท่องเที่ยว โดยการรักษาการเป็นจุดหมายปลายทางที่สำคัญของการท่องเที่ยวระดับโลกที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวทุกระดับและเพิ่มสัดส่วนของนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพสูง ประกอบด้วย (๑) ท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม (๒) ท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ (๓) ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงามและแพทย์แผนไทย (๔) ท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ และ (๕) ท่องเที่ยวเชื่อมโยงภูมิภาค

๔. โครงสร้างพื้นฐาน เชื่อมไทย เชื่อมโลก ครอบคลุมถึงโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพในด้านโครงข่ายคมนาคม พื้นที่และเมือง รวมถึงเทคโนโลยี ตลอดจนโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ โดย (๑) เชื่อมโยงโครงข่ายคมนาคมไร้รอยต่อ (๒) สร้างและพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ (๓) เพิ่มพื้นที่และเมืองเศรษฐกิจ (๔) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีสมัยใหม่ และ (๕) รักษาและเสริมสร้างเสถียรภาพทางเศรษฐกิจมหภาค

๕. พัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่ สร้างและพัฒนาผู้ประกอบการยุคใหม่ ที่มีทักษะและจิตวิญญาณของการเป็นผู้ประกอบการที่มีความสามารถในการแข่งขันและมีอัตลักษณ์ชัดเจน โดย (๑) สร้างผู้ประกอบการอัจฉริยะ (๒) สร้างโอกาสเข้าถึงบริการทางการเงิน (๓) สร้างโอกาสเข้าถึงตลาด (๔) สร้างโอกาสเข้าถึงข้อมูล และ (๕) ปรับบทบาทและโอกาสการเข้าถึงบริการภาครัฐ

๓. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อพัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่งและมีคุณภาพ โดยคนไทยมีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่รอบด้านและมีสุขภาวะที่ดีในทุกช่วงวัย มีจิตสาธารณะรับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น มีธรรมาภิบาล โอบอ้อมอารี มีวินัย รักษาสีธรรม และเป็นพลเมืองดีของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาที่ ๓ และอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น มีนิสัยรัก

การเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สู่การเป็นคนไทยที่มีทักษะสูง เป็นนวัตกรรม นักคิด ผู้ประกอบการ เกษตรกรยุคใหม่และอื่น ๆ โดยมีสัมมาชีพตามความถนัดของตนเอง

ตัวชี้วัด ประกอบด้วย (๑) การพัฒนาคุณภาพชีวิต สุขภาวะ และความเป็นอยู่ที่ดีของคนไทย (๒) ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต และ (๓) การพัฒนาสังคมและครอบครัวไทย โดยประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ประกอบด้วย ๗ ประเด็น ได้แก่

๑. การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม มุ่งเน้นให้สถาบันทางสังคมร่วมปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมที่พึงประสงค์โดย (๑) การปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมผ่านการเลี้ยงดูในครอบครัว (๒) การบูรณาการเรื่องความซื่อสัตย์ วินัย คุณธรรมจริยธรรม ในการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา (๓) การสร้างความเข้มแข็งในสถาบันทางศาสนา (๔) การปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (๕) การสร้างค่านิยมและวัฒนธรรมที่พึงประสงค์จากภาคธุรกิจ (๖) การใช้สื่อและสื่อสารมวลชนในการปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมของคนในสังคม และ (๗) การส่งเสริมให้คนไทยมีจิตสาธารณะและมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม

๒. การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต มุ่งเน้นการพัฒนาคนเชิงคุณภาพในทุกช่วงวัย ประกอบด้วย (๑) ช่วงการตั้งครรภ์/ปฐมวัย เน้นการเตรียมความพร้อมให้แก่พ่อแม่ก่อนการตั้งครรภ์ (๒) ช่วงวัยเรียน/วัยรุ่น ปลูกฝังความเป็นคนดี มีวินัยพัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับศตวรรษที่ ๒๑ (๓) ช่วงวัยแรงงาน ยกระดับศักยภาพ ทักษะและสมรรถนะแรงงานสอดคล้องกับความต้องการของตลาด และ (๔) ช่วงวัยผู้สูงอายุ ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุเป็นพลังในการขับเคลื่อนประเทศยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

๓. ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ มุ่งเน้นผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้และมีใจใฝ่เรียนรู้ตลอดเวลา โดย (๑) การปรับเปลี่ยนระบบการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการพัฒนาทักษะสำหรับศตวรรษที่ ๒๑ (๒) การเปลี่ยนโฉมบทบาท “ครู” ให้เป็นครูยุคใหม่ (๓) การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษาในทุกระดับทุกประเภท (๔) การพัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต (๕) การสร้างความตื่นตัวให้คนไทยตระหนักถึงบทบาท ความรับผิดชอบ และการวางตำแหน่งของประเทศไทยในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์และประชาคมโลก (๖) การวางพื้นฐานระบบรองรับการเรียนรู้โดยใช้ดิจิทัลแพลตฟอร์ม และ (๗) การสร้างระบบการศึกษาเพื่อเป็นเลิศทางวิชาการระดับนานาชาติ

๔. การตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย โดย (๑) การพัฒนาและส่งเสริมพหุปัญญาผ่านครอบครัว ระบบสถานศึกษา สภาพแวดล้อม รวมทั้งสื่อตั้งแต่ระดับปฐมวัย (๒) การสร้างเส้นทางอาชีพ สภาพแวดล้อมการทำงาน และระบบสนับสนุน ที่เหมาะสมสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษผ่านกลไกต่าง ๆ และ (๓) การดึงดูดกลุ่มผู้เชี่ยวชาญต่างชาติและคนไทยที่มีความสามารถในต่างประเทศให้มาสร้างและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมให้กับประเทศ

๕. การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี ครอบคลุมทั้งด้านกาย ใจสติปัญญา และสังคม โดย (๑) การสร้างความรู้ด้านสุขภาวะ (๒) การป้องกันและควบคุมปัจจัยเสี่ยงที่คุกคามสุขภาวะ (๓) การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาวะที่ดี (๔) การพัฒนาระบบบริการสุขภาพที่ทันสมัยสนับสนุนการสร้างสุขภาวะที่ดีและ (๕) การส่งเสริมให้ชุมชนเป็นฐานในการสร้างสุขภาวะที่ดีในทุกพื้นที่

๖. การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์โดย (๑) การสร้างความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวไทย (๒) การส่งเสริมบทบาทการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ครอบครัวและชุมชนในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (๓) การปลูกฝังและพัฒนาทักษะนอกห้องเรียน และ (๔) การพัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

๗. การเสริมสร้างศักยภาพการกีฬาในการสร้างคุณค่าทางสังคมและพัฒนาประเทศ โดย (๑) การส่งเสริมการออกกำลังกาย และกีฬาขั้นพื้นฐานให้กลายเป็นวิถีชีวิต (๒) การส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมออกกำลังกาย กีฬาและนันทนาการ (๓) การส่งเสริมการกีฬาเพื่อพัฒนาสู่ระดับอาชีพ และ (๔) การพัฒนาบุคลากรด้านการกีฬาและนันทนาการเพื่อรองรับการเติบโตของอุตสาหกรรมกีฬา

๔. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

การพัฒนาที่สำคัญที่ให้ความสำคัญการดึงเอาพลังของภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาคเอกชนประชาสังคม ชุมชนท้องถิ่น มาร่วมขับเคลื่อน โดยการสนับสนุนการรวมตัวของประชาชนในการร่วมคิดร่วมทำเพื่อส่วนรวม การกระจายอำนาจและความรับผิดชอบไปสู่กลไกบริหารราชการแผ่นดินในระดับท้องถิ่น การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในการจัดการตนเอง และการเตรียมความพร้อมของประชากรไทยทั้งในมิติสุขภาพเศรษฐกิจ สังคมและสภาพแวดล้อมให้เป็นประชากรที่มีคุณภาพ สามารถพึ่งตนเองและทำประโยชน์แก่ครอบครัว ชุมชน และสังคมให้นานที่สุด โดยรัฐให้หลักประกันการเข้าถึงบริการและสวัสดิการที่มีคุณภาพอย่างเป็นธรรมและทั่วถึง

ตัวชี้วัด ประกอบด้วย (๑) ความแตกต่างของรายได้และการเข้าถึงบริการภาครัฐระหว่างกลุ่มประชากร (๒) ความก้าวหน้าของการพัฒนาคน (๓) ความก้าวหน้าในการพัฒนาจังหวัดในการเป็นศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี และ (๔) คุณภาพชีวิตของประชากรสูงอายุ โดยประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ประกอบด้วย ๔ ประเด็น ได้แก่

๑. การลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมในทุกมิติ โดย (๑) ปรับโครงสร้างเศรษฐกิจฐานราก (๒) ปฏิรูประบบภาษีและการคุ้มครองผู้บริโภค (๓) กระจายการถือครองที่ดินและการเข้าถึงทรัพยากร (๔) เพิ่มผลิตภาพและคุ้มครองแรงงานไทยให้เป็นแรงงานฝีมือที่มีคุณภาพและความริเริ่มสร้างสรรค์ มีความปลอดภัยในการทำงาน (๕) สร้างหลักประกันทางสังคมที่ครอบคลุมและเหมาะสมกับคนทุกช่วงวัย ทุกเพศภาวะและทุกกลุ่ม (๖) ลงทุนทางสังคมแบบมุ่งเป้าเพื่อช่วยเหลือกลุ่มคนยากจนและกลุ่มผู้ด้อยโอกาสโดยตรง (๗) สร้างความเป็นธรรมในการเข้าถึงบริการสาธารณสุขและการศึกษา โดยเฉพาะสำหรับผู้มีรายได้น้อยและกลุ่มผู้ด้อยโอกาส และ (๘) สร้างความเป็นธรรมในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างทั่วถึงยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

๒. การกระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจ สังคมและเทคโนโลยี โดย (๑) พัฒนาศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจ สังคมและเทคโนโลยีในภูมิภาค (๒) กำหนดแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของแต่ละกลุ่มจังหวัดในมิติต่าง ๆ

(๓) จัดระบบเมืองที่เอื้อต่อการสร้างชีวิตและสังคมที่มีคุณภาพและปลอดภัย ให้สามารถตอบสนองต่อสังคมสูงวัยและแนวโน้มของการขยายตัวของเมืองในอนาคต (๔) ปรับโครงสร้างและแก้ไขกฎหมายระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อวางระบบและกลไกการบริหารงานในระดับภาค กลุ่มจังหวัด (๕) สนับสนุนการพัฒนาพื้นที่บนฐานข้อมูลความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรม และ (๖) การพัฒนากำลังแรงงานในพื้นที่

๓. การเสริมสร้างพลังทางสังคม โดย (๑) สร้างสังคมเข้มแข็งที่แบ่งปันไม่ทอดทิ้งกัน และมีคุณธรรม โดยสนับสนุนการรวมตัวและดึงพลังของภาคส่วนต่าง ๆ (๒) การรองรับสังคมสูงวัยอย่างมีคุณภาพ (๓) สนับสนุนความร่วมมือระหว่างภาครัฐภาคเอกชน ภาควิชาการ ภาคประชาสังคมและภาคประชาชน (๔) ส่งเสริมความเสมอภาคทางเพศและบทบาทของสตรีในการสร้างสรรค์สังคม (๕) สนับสนุนการพัฒนาทุนทางสังคมและวัฒนธรรม และ (๖) สนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อสร้างสรรค์ เพื่อรองรับสังคมยุคดิจิทัล

๔. การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งตนเองและการจัดการตนเอง โดย (๑) ส่งเสริมการปรับพฤติกรรมในระดับครัวเรือนให้มีขีดความสามารถในการจัดการวางแผนชีวิต สุขภาพ ครอบครัวยุติธรรมและการเงินและอาชีพ (๒) เสริมสร้างศักยภาพของชุมชนในการพึ่งตนเองและการพึ่งพาตนเอง (๓) สร้างการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อสร้างประชาธิปไตยชุมชน และ (๔) สร้างภูมิคุ้มกันทางปัญญาให้กับชุมชน

๕. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในทุกมิติ ทั้งมิติด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม ธรรมชาติ และความเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือระหว่างกันทั้งภายในและภายนอกประเทศ อย่างบูรณาการ ใช้พื้นที่เป็นตัวตั้งในการกำหนดกลยุทธ์และแผนงาน และการให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมในแบบทางตรงให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ โดยเป็นการดำเนินการบนพื้นฐานการเติบโตร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็นทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และคุณภาพชีวิตโดยให้ความสำคัญกับการสร้างสมดุลทั้ง ๓ ด้าน อันจะนำไปสู่ความยั่งยืนเพื่อคนรุ่นต่อไปอย่างแท้จริง

ตัวชี้วัด ประกอบด้วย (๑) พื้นที่สีเขียวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (๒) สภาพแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติที่เสื่อมโทรมได้รับการฟื้นฟู (๓) การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และ (๔) ปริมาณก๊าซเรือนกระจก มูลค่าเศรษฐกิจฐานชีวภาพโดยประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ประกอบ ด้วย ๖ ประเด็น ได้แก่

๑. สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว โดย (๑) เพิ่มมูลค่าของเศรษฐกิจฐานชีวภาพให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน (๒) อนุรักษ์และฟื้นฟูความหลากหลายทางชีวภาพในและนอกถิ่นกำเนิด (๓) อนุรักษ์และฟื้นฟูแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศ (๔) รักษาและเพิ่มพื้นที่สีเขียวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และ (๕) ส่งเสริมการบริโภคและการผลิตที่ยั่งยืน

๒. สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจภาคทะเล โดย (๑) เพิ่มมูลค่าของเศรษฐกิจฐานชีวภาพทางทะเล (๒) ปรับปรุง ฟื้นฟู และสร้างใหม่ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งทั้งระบบ (๓) ฟื้นฟูชายหาดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว ชายฝั่งทะเลได้รับการป้องกันและแก้ไขทั้งระบบ และมีนโยบายการจัดการชายฝั่งแบบบูรณาการอย่างเป็นองค์รวม และ (๔) พัฒนาและเพิ่มสัดส่วนกิจกรรมทางทะเลที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๓. สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศโดย (๑) ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก (๒) มีการปรับตัวเพื่อลดความสูญเสียและเสียหายจากภัยธรรมชาติและผลกระทบที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (๓) มุ่งเป้าสู่การลงทุนที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของภาครัฐและภาคเอกชน และ (๔) พัฒนาและสร้างระบบรับมือปรับตัวต่อโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ

๔. พัฒนาพื้นที่เมือง ชนบท เกษตรกรรมและอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ มุ่งเน้นความเป็นเมืองที่เติบโตอย่างต่อเนื่อง โดย (๑) จัดทำแผนผังภูมิโนเวศเพื่อการพัฒนาเมือง ชนบท พื้นที่เกษตรกรรมและอุตสาหกรรม รวมถึงพื้นที่อนุรักษ์ตามศักยภาพและความเหมาะสมทางภูมิโนเวศอย่างเป็นเอกภาพ (๒) พัฒนาพื้นที่เมือง ชนบทเกษตรกรรม และ อุตสาหกรรมเชิงนิเวศ ที่มีการบริหารจัดการตามแผนผังภูมิโนเวศอย่างยั่งยืน (๓) จัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสารเคมีในภาคเกษตรทั้งระบบ ให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลและค่ามาตรฐานสากล (๔) ส่งเสริมรักษา อนุรักษ์ฟื้นฟู และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ มรดกทางสถาปัตยกรรมและศิลปวัฒนธรรมอัตลักษณ์ และวิถีชีวิตพื้นถิ่นบนฐานธรรมชาติ และฐานวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน (๕) พัฒนาเครือข่ายองค์กรพัฒนาเมืองและชุมชน รวมทั้งกลุ่มอาสาสมัคร ด้วยกลไกการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในท้องถิ่น และ (๖) เสริมสร้างระบบสาธารณสุขและอนามัยสิ่งแวดล้อมและยกระดับความสามารถในการป้องกันโรคอุบัติใหม่และอุบัติซ้ำ

๕. พัฒนาความมั่นคงน้ำ พลังงาน และเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมโดย (๑) พัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบเพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ (๒) เพิ่มผลิตภาพของน้ำทั้งระบบในการใช้น้ำอย่างประหยัด รู้คุณค่า และสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำให้ทัดเทียมกับระดับสากล (๓) พัฒนาความมั่นคงพลังงานของประเทศและส่งเสริมการใช้พลังงานที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (๔) เพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงานโดยลดความเข้มข้นของการใช้พลังงาน และ (๕) พัฒนาความมั่นคงด้านการเกษตรและอาหารของประเทศและชุมชน ในมิติปริมาณ คุณภาพ ราคา และการเข้าถึงอาหาร

๖. ยกระดับกระบวนทัศน์เพื่อกำหนดอนาคตประเทศ โดย (๑) ส่งเสริมคุณลักษณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตที่ดีของคนไทย (๒) พัฒนาเครื่องมือ กลไกและระบบยุติธรรม และระบบประชาธิปไตยสิ่งแวดล้อม (๓) จัดโครงสร้างเชิงสถาบันเพื่อจัดการประเด็นร่วม ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ และ (๔) พัฒนาและดำเนินโครงการที่ยกระดับกระบวนทัศน์ เพื่อกำหนดอนาคตประเทศ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม บนหลักของการมีส่วนร่วม และธรรมาภิบาล

๖. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อปรับเปลี่ยนภาครัฐที่ยึดหลัก “ภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม” โดยภาครัฐต้องมีขนาดที่เหมาะสมกับบทบาทภารกิจ แยกแยะบทบาทหน่วยงานของรัฐที่ท่า

หน้าที่ในการกำกับหรือในการให้บริการยึดหลักธรรมาภิบาล ปรับวัฒนธรรมการทำงานให้มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม มีความทันสมัย และพร้อมที่จะปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำนวัตกรรม เทคโนโลยีข้อมูลขนาดใหญ่ ระบบการทำงานที่เป็นดิจิทัลเข้ามาประยุกต์ใช้อย่างคุ้มค่า และปฏิบัติงานเทียบได้กับมาตรฐานสากล รวมทั้งมีลักษณะเปิดกว้าง เชื่อมโยงถึงกันและเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็วและโปร่งใส โดยทุกภาคส่วนในสังคมต้องร่วมกันปลูกฝังค่านิยมความซื่อสัตย์สุจริตความมัธยัสถ์ และสร้างจิตสำนึกในการปฏิเสธไม่ยอมรับการทุจริตประพฤติดมิชอบอย่างสิ้นเชิง นอกจากนี้ กฎหมายต้องมีความชัดเจน มีเพียงเท่าที่จำเป็น มีความทันสมัยมีความเป็นสากล มีประสิทธิภาพ และนำไปสู่การลดความเหลื่อมล้ำและเอื้อต่อการพัฒนา โดยกระบวนการยุติธรรม มีการบริหารที่มีประสิทธิภาพ เป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติและการอำนวยความสะดวกตามหลักนิติธรรม

ตัวชี้วัด ประกอบด้วย (๑) ระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการสาธารณะของภาครัฐ (๒) ประสิทธิภาพของการบริการภาครัฐ (๓) ระดับความโปร่งใสการทุจริต ประพฤติดมิชอบและ (๔) ความเสมอภาคในกระบวนการยุติธรรม โดยประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ประกอบด้วย ๘ ประเด็น ได้แก่

๑. ภาครัฐที่ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง ตอบสนองความต้องการ และให้บริการอย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส โดย (๑) การให้บริการสาธารณะของภาครัฐได้มาตรฐานสากลและเป็นระดับแนวหน้าของภูมิภาค และ (๒) ภาครัฐมีความเชื่อมโยงในการให้บริการสาธารณะต่าง ๆ ผ่านการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้

๒. ภาครัฐบริหารงานแบบบูรณาการโดยมียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายและเชื่อมโยงการพัฒนาในทุกระดับ ทุกประเด็น ทุกภารกิจ และทุกพื้นที่ โดย (๑) ให้ยุทธศาสตร์ชาติเป็นกลไกขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ (๒) ระบบการเงินการคลังประเทศยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐสนับสนุนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติและ (๓) ระบบติดตามประเมินผลที่สะท้อนการบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติในทุกระดับ

๓. ภาครัฐมีขนาดเล็กกะทัดรัด เหมาะสมกับภารกิจ ส่งเสริมให้ประชาชนและทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ โดย (๑) ภาครัฐมีขนาดที่เหมาะสม (๒) ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ และ (๓) ส่งเสริมการกระจายอำนาจและสนับสนุนบทบาทชุมชนท้องถิ่นให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานที่มีสมรรถนะสูง ตั้งอยู่บนหลักธรรมาภิบาล

๔. ภาครัฐมีความทันสมัยโดย (๑) องค์กรภาครัฐมีความยืดหยุ่นเหมาะสมกับบริบทการพัฒนาประเทศ และ (๒) พัฒนาและปรับระบบวิธีการปฏิบัติราชการให้ทันสมัย

๕. บุคลากรภาครัฐเป็นคนดีและเก่ง ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึกมีความสามารถสูง มุ่งมั่น และเป็นมืออาชีพ โดย (๑) ภาครัฐมีการบริหารกำลังคนที่มีความคล่องตัว ยึดระบบคุณธรรม และ (๒) บุคลากรภาครัฐยึดค่านิยมในการทำงานเพื่อประชาชน มีคุณธรรม และมีการพัฒนาตามเส้นทางความก้าวหน้าในอาชีพ

๖. ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดย (๑) ประชาชนและภาคีต่าง ๆ ในสังคมร่วมมือกันในการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ (๒) บุคลากรภาครัฐยึดมั่นในหลักคุณธรรม จริยธรรมและความซื่อสัตย์สุจริต (๓) การปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบมีประสิทธิภาพมีความเด็ดขาด เป็นธรรมและตรวจสอบได้ และ (๔) การบริหารจัดการการป้องกันและปราบปรามการทุจริตอย่างเป็นระบบแบบบูรณาการ

๗. กฎหมายมีความสอดคล้องเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ และมีเท่าที่จำเป็นโดย (๑) ภาครัฐจัดให้มีกฎหมายที่สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลง (๒) มีกฎหมายเท่าที่จำเป็น และ (๓) การบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ เท่าเทียมมีการเสริมสร้างประสิทธิภาพการใช้กฎหมาย

๘. กระบวนการยุติธรรมเคารพสิทธิมนุษยชนและปฏิบัติต่อประชาชนโดยเสมอภาค โดย (๑) บุคลากรและหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมเคารพและยึดมั่นในหลักประชาธิปไตย เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ที่พึงได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียม (๒) ทุกหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม มีบทบาทเชิงรุกร่วมกันในทุกขั้นตอนของการค้นหาความจริง (๓) หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมทั้งทางแพ่ง อาญาและปกครองมีเป้าหมายและยุทธศาสตร์

ร่วมกัน (๔) ส่งเสริมระบบยุติธรรมทางเลือกระบบยุติธรรมชุมชน และการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการยุติธรรม และ(๕) พัฒนามาตรการอื่นแทนโทษทางอาญา

๑.๒ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

เนื่องด้วยในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น จะต้องสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น โดยแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจะต้องสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อให้การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสุพรรณบุรี มีความสอดคล้องกับทิศทางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศในระยะต่อไป ท่ามกลางกระแสแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในระดับโลก ร่วมกับปัจจัยแรงจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ ได้ส่งผลให้บริบทสถานการณ์ของประเทศไทยที่มีข้อจำกัดภายในหลายประการอยู่ดั้งเดิม อาจต้องเผชิญกับความเสี่ยงที่ทำให้ประเทศไทยมีความเปราะบางยิ่งขึ้น โดยหากไม่ได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วนแล้ว จะเป็นเหตุให้ประเทศไทยไม่สามารถก้าวตามโลกได้อย่างเท่าทันและพลาดโอกาสที่จะใช้ประโยชน์จากพลวัตการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในการเป็นแต้มต่อเพื่อพัฒนาประเทศไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ การนำเสนอข้อมูลในส่วนที่ ๓ นี้ จะเป็นการฉายภาพให้เห็นถึงความเชื่อมโยงระหว่างแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงระดับโลก (Megatrends) ตลอดจนผลกระทบและความปกติใหม่ (New Normal) จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ ที่จะเข้ามามีผลกระทบต่อสถานะของการพัฒนาประเทศในมิติต่าง ๆ โดยพิจารณาถึงความเสี่ยงและโอกาสที่เกิดขึ้นกับประเทศไทยในแต่ละด้านจากแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงสำคัญ ๆ โดยเฉพาะที่ทำให้ประเทศจำเป็นต้องมีการยกระดับ หรือเปลี่ยนแปลงการดำเนินงานไปจากเดิม เพื่อให้ประเทศยังคงความสามารถที่จะขับเคลื่อนการพัฒนาและก้าวข้ามปัญหาอุปสรรคเดิมและพร้อมที่จะเติบโตสร้างสรรค์ประโยชน์จากโอกาสที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสมและทันทั่วถึง และ จะนำเสนอแนวคิดของกรอบแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ ซึ่งมีเป้าหมายที่จะพลิกโฉมประเทศไทย (Thailand's Transformation) ให้เป็นไปในทิศทางที่จะสามารถปรับตัวและรองรับกับการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเท่าทันตลอดจนสามารถอยู่รอดและเติบโตได้อย่างต่อเนื่องในระยะยาวไปพร้อม ๆ กับการส่งต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ดีไปยังคนรุ่นต่อไป

โอกาสและความเสี่ยงของประเทศไทยในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓

ท่ามกลางโอกาสและความเสี่ยงที่ประเทศจะต้องเผชิญ อันเป็นผลเนื่องมาจากแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงระดับโลกที่เกิดขึ้นและบริบทภายในประเทศที่ปรับเปลี่ยนไปอย่างฉับพลัน รวดเร็ว นั้น การวางกรอบทิศทางการพัฒนาประเทศในระยะต่อไปให้สามารถกำหนดแนวทางที่ประเทศจะมุ่งไปเพื่อบรรลุผลในระยะ ๕ ปี ของแผนพัฒนาฯ ซึ่งจะช่วยขับเคลื่อนประเทศไปสู่การบรรลุเป้าหมายระยะยาวภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติได้นั้น จำเป็นที่ประเทศไทยจะต้องให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างความสามารถในการบริหารจัดการและรับมือกับความเสี่ยง ตลอดจนสรรค์สร้างประโยชน์จากโอกาสที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสมและทันทั่วถึง ซึ่งความเชื่อมโยงระหว่างแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงระดับโลก (Megatrends) ตลอดจนผลกระทบและความปกติใหม่ (New Normal) จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ ที่เข้ามามีผลกระทบต่อสถานะของการพัฒนาประเทศ โดยพิจารณาภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาติทั้ง ๖ ด้าน นั้น พบว่ามีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงระดับโลกที่สำคัญ ซึ่งจะส่งผลทำให้ประเทศไทยจำเป็นต้องมีการพิจารณายกระดับหรือเปลี่ยนแปลงการดำเนินงานไปจากเดิมอย่างมีนัยสำคัญ ดังนี้

๑. ความมั่นคง มีความเสี่ยงและโอกาสที่สำคัญ ๕ ประการ อันเป็นผลเนื่องมาจากแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงด้านความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เศรษฐกิจการเมืองระหว่างประเทศ และการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตและวัฒนธรรม ดังนี้

๑) โอกาสในการใช้เทคโนโลยีและ Big Data เพื่อป้องกันภัยคุกคามทางความมั่นคง แม้ว่าที่ผ่านมาไทยจะสามารถรับมือกับความท้าทายจากภายนอกได้ค่อนข้างดี รวมถึงมีความสามารถในการป้องกันและรับมือการโจมตีทางไซเบอร์อยู่ในเกณฑ์ดี แต่ความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประเทศโดยรวมยังอยู่ในเกณฑ์ระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ มีความอ่อนไหวต่อประเด็นที่ซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทำให้ประเด็น

ด้านความมั่นคงยังต้องมีการปรับปรุงอีกมาก โดยความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต วัฒนธรรมที่เทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามามีบทบาทในวิถีชีวิตของประชาชนมากยิ่งขึ้นจะส่งผลให้ภาครัฐสามารถพัฒนาและใช้ประโยชน์จากข้อมูลและเทคโนโลยี เพื่อเข้าถึงประชาชนและแก้ไขปัญหาได้ตรงจุดและรวดเร็วมากยิ่งขึ้น

๒) โอกาสในการพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐเพื่อให้เกิดความโปร่งใส เข้าถึงได้ง่าย

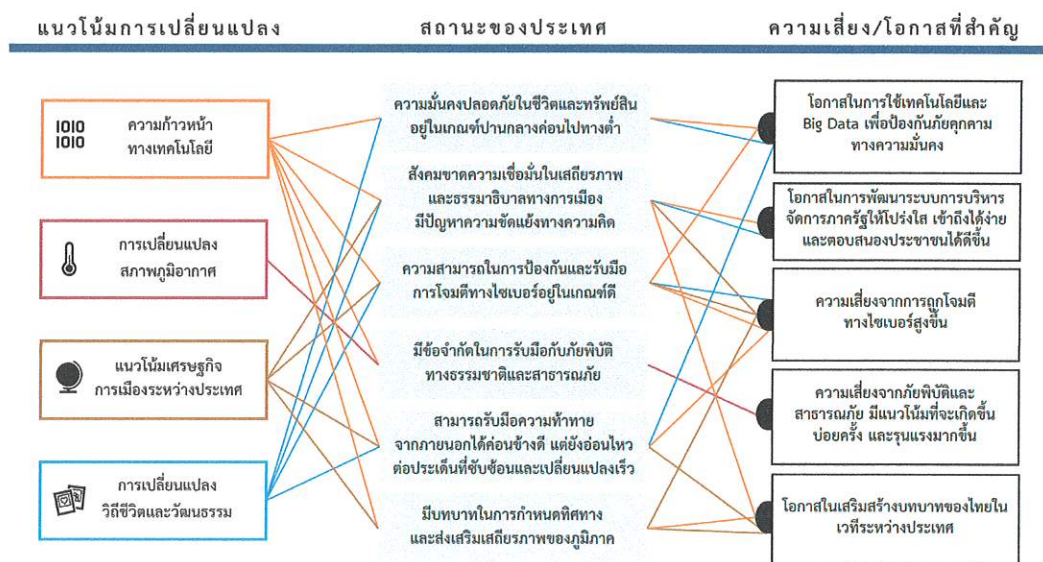
และตอบสนองประชาชนได้ดีขึ้น การขาดความโปร่งใส การบริหารงานที่ขาดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ทำให้สังคมส่วนหนึ่งยังขาดความเชื่อมั่นในเสถียรภาพและธรรมาภิบาลทางการเมือง นำไปสู่ปัญหาความขัดแย้งทางความคิด ทั้งนี้ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีจะสามารถเข้ามาช่วยแก้ไขประเด็นดังกล่าวได้ด้วยการพัฒนาระบบบริหารงานต่าง ๆ ของภาครัฐให้เป็นไปด้วยความโปร่งใส ภาคส่วนสามารถเข้ามาติดตามการดำเนินงานได้อย่างรอบด้าน รวมถึงการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตและวัฒนธรรมไปสู่การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการทำงานของภาครัฐมากยิ่งขึ้น จะเป็นโอกาสในการพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๓) ความเสี่ยงจากการถูกโจมตีทางไซเบอร์สูงขึ้น แม้ว่าความสามารถในการป้องกันและรับมือการโจมตีทางไซเบอร์ของไทยจะอยู่ในเกณฑ์ดี แต่แนวโน้มการเผยแพร่ข้อมูลผ่านทางสังคมออนไลน์และแนวโน้มการเมืองระหว่างประเทศที่อาจนำไปสู่ความขัดแย้งทางความคิด รวมถึงความก้าวหน้าของเทคโนโลยีที่อาจส่งผลให้การโจมตีทางไซเบอร์สามารถทำได้ง่ายมากยิ่งขึ้น จะเพิ่มความเสี่ยงต่อภัยคุกคามทางไซเบอร์ของไทยทั้งในภาครัฐและภาคธุรกิจ การลงทุนในการพัฒนาทักษะดิจิทัลขั้นสูง รวมถึงระบบตรวจตราและป้องกันการโจมตีอย่างต่อเนื่องจึงมีความจำเป็น

๔) ความเสี่ยงจากภัยพิบัติและสาธารณภัย มีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นบ่อยครั้ง และรุนแรงมากขึ้น มีแนวโน้มจะเกิดได้บ่อยขึ้นและมีผลกระทบที่รุนแรงในวงกว้าง เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศจะส่งผลให้ภัยพิบัติทางธรรมชาติเกิดขึ้นบ่อยครั้งและรุนแรงมากยิ่งขึ้น โดยขีดความสามารถด้านการรับมือกับภัยพิบัติทางธรรมชาติและสาธารณภัยของไทยที่ยังคงมีข้อจำกัด จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาและจัดสรรทรัพยากรอย่างเหมาะสม

๕) โอกาสในเสริมสร้างบทบาทของไทยในเวทีระหว่างประเทศ ประเทศไทยมีบทบาทในการกำหนดทิศทางและส่งเสริมเสถียรภาพของภูมิภาค และยังสามารถรับมือกับความท้าทายจากภายนอกได้ค่อนข้างดี โดยแนวโน้มทางเศรษฐกิจการเมืองระหว่างประเทศที่ความร่วมมือระดับภูมิภาคจะมีบทบาทมากขึ้นจะเป็นโอกาสให้ไทยเสริมสร้างบทบาทในเวทีระหว่างประเทศเพื่อแสวงหาโอกาสทางเศรษฐกิจ องค์ความรู้เทคโนโลยี และนวัตกรรมต่าง ๆ ในเวทีระดับโลกได้ ในขณะเดียวกัน บทบาทของไทยในภูมิภาคและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีจะเปิดโอกาสให้ไทยสามารถบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานความมั่นคงการต่างประเทศ และภาคีการพัฒนาในทิศทางที่จะเกื้อหนุนการดำเนินงานเป็นภาคีเครือข่ายกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แผนภาพที่ ๓-๑ ความเสี่ยงและโอกาสด้านความมั่นคง

ที่มา: วิเคราะห์และรวบรวมโดย สศช. (๒๕๖๔)

๒. การสร้างความสามารถในการแข่งขัน มีความเสี่ยงและโอกาสที่สำคัญ ๔ ประการ อันเป็นผล
เนื่องมาจากแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงด้านความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร การ
เปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การดูแลสุขภาพและการรักษาพยาบาล เศรษฐกิจการเมืองระหว่างประเทศ การ
เปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตและวัฒนธรรม พลังงานหมุนเวียนและยานยนต์ไฟฟ้า และความพยายามระดับโลกในการลด
การปล่อย GHG ดังนี้

๑) ความเสี่ยงที่ผลิตภาพการผลิตในภาพรวมจะลดลง การเป็นสังคมสูงวัยจะเป็นปัจจัยสำคัญ
ที่อาจลดทอนผลิตภาพแรงงานในอนาคต เนื่องจากอายุที่สูงขึ้นมีแนวโน้มจะทำให้ความสามารถในด้านต่าง ๆ ของ
แรงงานลดลง นอกจากนี้ ประชากรวัยแรงงานที่ลดจำนวนลงอาจทำให้ผู้ประกอบการบางส่วนต้องเผชิญกับปัญหา
การขาดแคลนแรงงาน อย่างไรก็ตาม ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีจะเป็นโอกาสสำหรับการนำเครื่องมือและระบบ
อัตโนมัติต่าง ๆ มาช่วยสนับสนุนให้ผลิตภาพของแรงงานเพิ่มสูงขึ้นและลดความเสี่ยงในการขาดแคลนแรงงานลงได้

๒) ความเสี่ยงที่ไทยต้องพึ่งพิงเทคโนโลยีจากต่างประเทศสูงขึ้น จากแนวโน้มของเทคโนโลยีที่
จะทวีความสำคัญต่อเศรษฐกิจโลกเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ในขณะที่ไทยยังคงมีข้อจำกัดด้านการพัฒนาเทคโนโลยีและ
นวัตกรรมเป็นของตนเอง และยังคงพึ่งพิงเทคโนโลยีจากต่างประเทศ ทำให้หากไทยไม่เร่งแก้ไขข้อจำกัดดังกล่าว
อาจส่งผลให้ระดับการพึ่งพิงเทคโนโลยีจากต่างประเทศที่เป็นอยู่เพิ่มสูงขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งท้ายที่สุดอาจขัดขวางการพัฒนา
ศักยภาพการแข่งขันในระยะยาวและทำให้การเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศมีความเปราะบางมากยิ่งขึ้น

๓) ความเสี่ยงที่ SMEs จะยิ่งสูญเสียศักยภาพในการแข่งขัน ด้วยข้อจำกัดในการเข้าถึงและใช้
ประโยชน์จากเทคโนโลยีของ SMEs ในขณะที่เทคโนโลยีในอนาคตมีแนวโน้มจะเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วยิ่งขึ้น
อาจส่งผลให้ SMEs เสียเปรียบผู้ประกอบการขนาดใหญ่มากขึ้น อย่างไรก็ตาม การเติบโตของเศรษฐกิจแพลตฟอร์ม
และระบบการเงินแบบดิจิทัลจะเป็นโอกาสให้ SMEs รายใหม่ได้เห็นถึงโอกาสสามารถเข้าสู่ตลาดได้ง่ายขึ้น พร้อมทั้ง
เพิ่มโอกาสและช่วยลดต้นทุนของ SMEs ในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน

๔) ความเสี่ยงที่ภาคการเกษตรจะมีความสามารถในการผลิตลดลง อุณหภูมิที่เพิ่มสูงขึ้นและ
ฤดูกาลที่เปลี่ยนแปลงไปจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ อาจลดทอนคุณภาพของผลผลิตและความสามารถในการ
ผลิตของภาคการเกษตร รวมทั้งอาจทำให้พื้นที่ที่มีความเหมาะสมต่อการทำการเกษตรมีจำนวนลดน้อยลง ใน
ขณะเดียวกัน มาตรฐานเกี่ยวกับความปลอดภัยของอาหาร (Food Safety) ที่เข้มงวดขึ้นประกอบกับความตระหนักใน
ด้านสุขอนามัยจะส่งผลให้ผู้บริโภคทั่วโลกเลือกเฟ้นและให้ความสำคัญกับผลิตภัณฑ์ที่มีมาตรฐานการผลิตและแปรรูปที่ไ
Vมาตรฐานสากล ซึ่งแนวโน้มดังกล่าวอาจส่งผลเสียต่อความสามารถในการส่งออกสินค้าเกษตรของไทยได้ หาก
เกษตรกรและผู้ผลิตไม่สามารถปรับตัวเพื่อยกระดับคุณภาพสินค้าให้เป็นไปตามความต้องการของตลาดที่ปรับเปลี่ยนไป
ได้ นอกจากนี้ ภาคการเกษตรยังต้องเผชิญกับความท้าทายของการมีเกษตรกรจำนวนมากเป็นผู้สูงอายุ ซึ่งมีแนวโน้มที่
จะส่งผลโดยตรงต่อความสามารถในการปรับตัวให้เข้าหรือรองรับกับการเปลี่ยนแปลงได้อย่างจำกัด

**๕) ความเสี่ยงที่ภาคการท่องเที่ยวจะไม่สามารถฟื้นตัวและปรับตัวตามความต้องการที่
เปลี่ยนไป** ภาคการท่องเที่ยวยังคงได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ เนื่องจากนักท่องเที่ยวต่างชาติ
ย ค ง

ไม่สามารถเดินทางเข้าไทยได้อย่างสะดวก ประกอบกับกระแสความตื่นตัวด้านมาตรฐานสุขภาพและการแพร่ระบาดของ
เชื้อไวรัสโควิด-๑๙ ทำให้นักท่องเที่ยวมีความต้องการการท่องเที่ยวที่มีมาตรฐานสุขอนามัยสูงขึ้น นอกจากนี้ พฤติกรรม
การท่องเที่ยวยังมีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงไปเป็นการเน้นท่องเที่ยวในประเทศซึ่งมีลักษณะการเดินทางในระยะใกล้ ๆ ใช้
เวลาไม่มาก และเป็นสถานที่ท่องเที่ยวซึ่งคนไม่พลุกพล่านทำให้รู้สึกปลอดภัยจากการติดเชื้อ

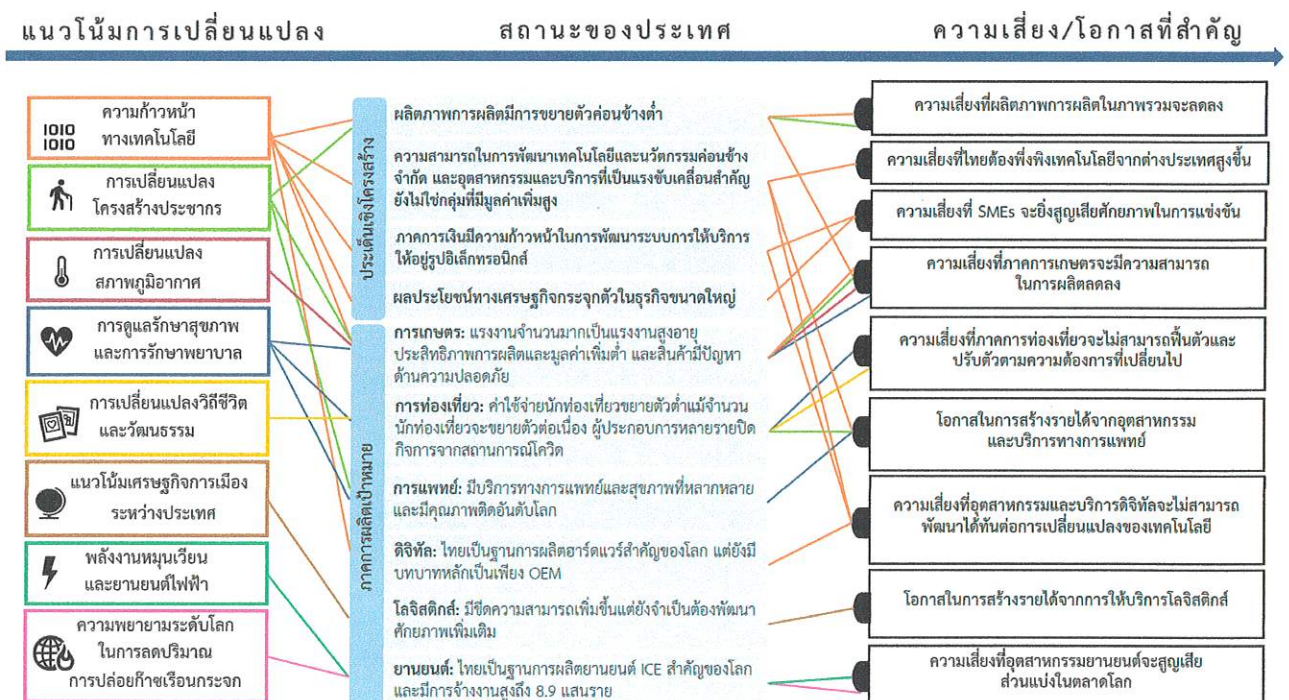
๖) โอกาสในการสร้างรายได้จากอุตสาหกรรมและบริการทางการแพทย์ กระแสความตระหนัก
ในสำคัญของการดูแลสุขภาพและสุขอนามัย การเข้าสู่สังคมสูงวัยทั้งในประเทศไทยและประเทศต่าง ๆ
ทั่วโลก ส่งผลให้ปริมาณความต้องการในสินค้าและบริการทางการแพทย์และบริการที่เกี่ยวข้องกับการดูแลสุขภาพ
ซึ่งเป็นสาขาการผลิตที่ไทยมีศักยภาพ มีโอกาสที่จะเติบโตได้ดีในอนาคต

๓) ความเสี่ยงที่อุตสาหกรรมและบริการดิจิทัลจะไม่สามารถพัฒนาได้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี ที่ผ่านมาประเทศไทยมีความแข็งแกร่งในอุตสาหกรรมฮาร์ดแวร์และอุปกรณ์อัจฉริยะ แต่ในปัจจุบันปริมาณความต้องการใช้เทคโนโลยีที่เพิ่มขึ้นจากการเข้าสู่สังคมดิจิทัล ส่งผลให้อุตสาหกรรมซอฟต์แวร์และบริการซอฟต์แวร์ อุตสาหกรรมบริการดิจิทัล อุตสาหกรรมดิจิทัลคอนเทนต์ และอุตสาหกรรมบิ๊กดาต้าสามารถสร้างมูลค่าและมีความสำคัญมากขึ้นเรื่อย ๆ แม้ว่าภาคเอกชนจะเริ่มมีการปรับตัวครั้งใหญ่ แต่ภาพรวมยังพบว่าผู้ประกอบการไทยยังมีข้อจำกัดทั้งด้านองค์ความรู้ ความเชี่ยวชาญ และการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้กับงาน นอกจากนี้ กลุ่มเทคโนโลยีด้านบล็อกเชน ปัญญาประดิษฐ์ และอินเทอร์เน็ตของสรรพสิ่งยังมีการนำมาประยุกต์ใช้ในองค์กรค่อนข้างจำกัด เนื่องจากต้องมีการลงทุนจำนวนมาก และยังมีขาดแคลนบุคลากรที่มีทักษะที่เกี่ยวข้อง

๔) โอกาสในการสร้างรายได้จากการให้บริการโลจิสติกส์ การเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วของหลายประเทศในอาเซียน และการพัฒนาของความร่วมมือทางเศรษฐกิจทั้งภายในอาเซียนและระหว่างอาเซียน กับภูมิภาคอื่น รวมถึงแนวโน้มการพึ่งพาเศรษฐกิจจะหว้งกันภายในภูมิภาคมากขึ้น (Regionalization) ทำให้มีโอกาสที่ประเทศต่าง ๆ จะใช้ไทยเป็นเส้นทางขนส่งสินค้าผ่านแดนและจุดกระจายสินค้าไปยังพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วโลก เพิ่มมากยิ่งขึ้น ซึ่งหากไทยสามารถเร่งพัฒนาระบบโครงข่ายคมนาคมและบริการที่เกี่ยวข้องให้ครอบคลุมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จะเป็นโอกาสให้ไทยสามารถสร้างรายได้จากการให้บริการโลจิสติกส์เพิ่มขึ้น นอกจากนี้ การพัฒนาของบริการโลจิสติกส์จะส่งผลดีต่ออุตสาหกรรมและบริการเกี่ยวเนื่องจำนวนมาก รวมทั้งช่วยสร้างความเจริญให้กับพื้นที่และเมืองโดยรอบเส้นทางขนส่งอีกด้วย

๕) ความเสี่ยงที่อุตสาหกรรมยานยนต์จะสูญเสียส่วนแบ่งในตลาดโลก แนวโน้มที่ผู้บริโภคทั่วโลก จะหันมาเลือกใช้อยานยนต์ไฟฟ้าทดแทนยานยนต์สันดาปภายในมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งเป็นผลเนื่องมาจากนโยบายส่งเสริมการใช้อยานยนต์ไฟฟ้าในหลายประเทศ รวมถึงราคาของยานยนต์ไฟฟ้าที่มีแนวโน้มลดต่ำลงมาใกล้เคียงกับยานยนต์ที่ใช้เครื่องยนต์สันดาปภายในมากขึ้น จะเป็นความเสี่ยงสำคัญต่ออุตสาหกรรมยานยนต์ของไทยที่อาจสูญเสียตลาดในอนาคต และจะส่งผลต่อผู้ประกอบการรายย่อยที่ผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ในประเทศเนื่องจากยานยนต์ไฟฟ้าใช้จำนวนชิ้นส่วนยานยนต์น้อยกว่ายานยนต์ที่ใช้เครื่องยนต์สันดาปภายในมาก อีกทั้ง จำนวนผู้ประกอบการในประเทศไทยที่ผลิตรถยนต์ไฟฟ้ายังมีจำนวนน้อย

แผนภาพที่ ๓-๒ ความเสี่ยงและโอกาสด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

๓. การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ มีความเสี่ยงและโอกาสที่สำคัญ ๕ ประการ อันเป็นผลเนื่องมาจากแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงด้านความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร การขยายตัวของความเป็นเมือง การเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตและวัฒนธรรมและอนาคตของงาน ดังนี้

๑) ความเสี่ยงในการขาดแคลนแรงงานทักษะสูงที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และสามารถทดแทนกับแรงงานที่ลดลง โดยอนาคตของงานและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่เกี่ยวข้อง จะส่งผลให้เกิดงานประเภทใหม่ ๆ ขณะที่งานบางประเภทจะเลือนหายไป อาทิ การเพิ่มขึ้นของงานด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี หรืองานในอุตสาหกรรมการแพทย์และสุขภาพจากการเข้าสู่สังคมสูงวัย ขณะที่งานที่มีลักษณะของการทำซ้ำหรือเป็นแบบแผน (Repetitive/Routine) มีแนวโน้มที่จะถูกทดแทนด้วยหุ่นยนต์และระบบอัตโนมัติ อีกทั้งความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวยังส่งผลเกิดเป็นความท้าทายในการพัฒนาแรงงานให้มีทักษะใหม่ ๆ และ/หรือมีความสามารถเฉพาะเพื่อรองรับกับความต้องการของตลาดแรงงานมากยิ่งขึ้น เนื่องจากคุณภาพการศึกษาและทักษะแรงงานในปัจจุบันยังอยู่ในระดับต่ำ นอกจากนี้ การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร จะยังทำให้การขาดแคลนแรงงานทักษะสูงมีแนวโน้มทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น จากการลดลงของสัดส่วนประชากรวัยแรงงานและการเพิ่มขึ้นของกลุ่มประชากรในช่วงวัยพึ่งพิงที่มีระดับทักษะต่ำกว่า

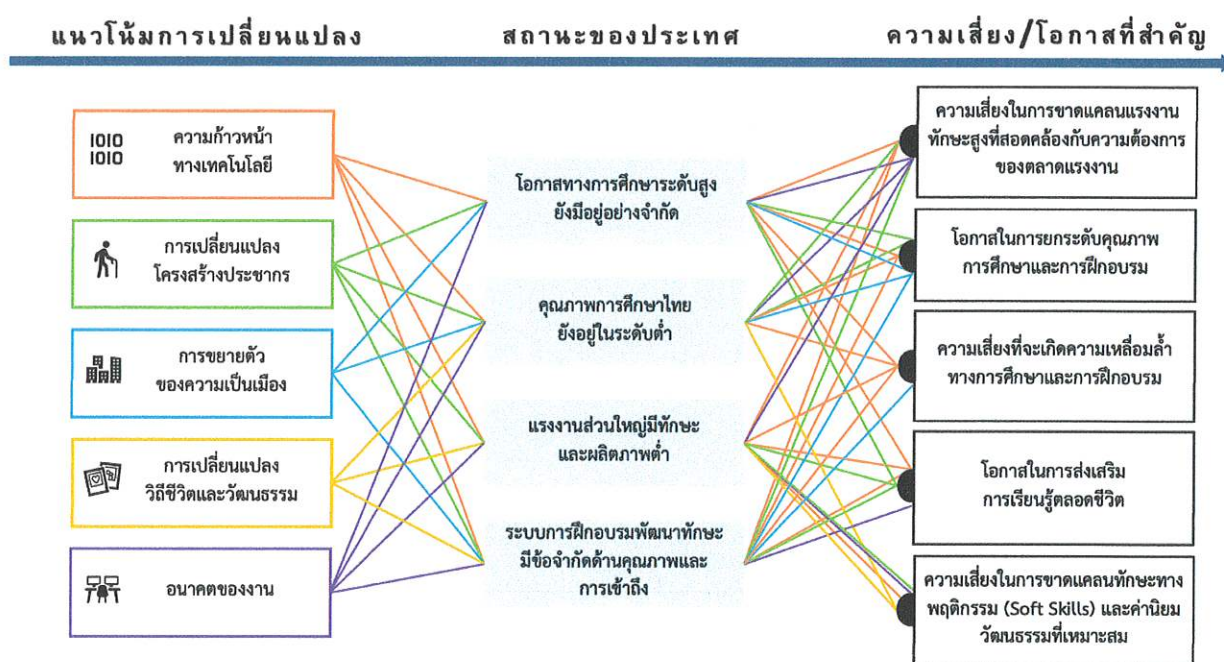
๒) โอกาสในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการฝึกอบรมด้วยเทคโนโลยีและประชากรวัยเรียนที่ลดลง โดยความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีนำมาซึ่งโอกาสในการปรับปรุงและยกระดับประสิทธิภาพการเรียนการสอน และการฝึกอบรมที่ยังมีข้อจำกัดด้านคุณภาพและการเข้าถึง ผ่านการปรับปรุงอุปกรณ์ สื่อการเรียนรู้ สิ่งอำนวยความสะดวกทางการศึกษา ตลอดจนรูปแบบการเรียนการสอนให้มีความทันสมัยและสามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ขณะเดียวกัน การขยายตัวของความเป็นเมืองจะส่งผลให้ประชาชนส่วนใหญ่สามารถเข้าถึงการศึกษาและการฝึกอบรมในระดับสูงและ/หรือมีคุณภาพมากขึ้นโดยมีต้นทุนค่าใช้จ่ายที่ต่ำลง นอกจากนี้ การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรและการลดลงของประชากรวัยเรียนอาจเป็นโอกาสในการขยายโอกาสการเข้าถึงและยกระดับคุณภาพการศึกษา/การฝึกอบรม ซึ่งเป็นหนึ่งในความท้าทายที่สำคัญในปัจจุบัน หากสามารถบริหารจัดการทรัพยากรที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓) ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาและการพัฒนาทักษะ จากความไม่พร้อมทางเทคโนโลยีและความแตกต่างระหว่างพื้นที่ แม้ว่าความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีจะมีคุณูปการยิ่ง แต่อาจมีความเป็นไปได้ที่จะส่งผลให้ปัญหาความไม่เท่าเทียมในการเข้าถึงการศึกษาและการพัฒนาทักษะที่มีอยู่แต่เดิม ปรากฏให้เห็นชัดเจนมากยิ่งขึ้น อันเป็นผลมาจากปัญหาความเหลื่อมล้ำทางดิจิทัล (Digital Divide) ระหว่างกลุ่มคนที่มีและกลุ่มคนที่ขาดความพร้อมทางด้านทักษะและเครื่องมืออุปกรณ์ดิจิทัล เช่นเดียวกับแนวโน้มการขยายตัวของความเป็นเมือง ซึ่งอาจส่งผลให้ความเหลื่อมล้ำเชิงพื้นที่ระหว่างเขตเมืองและชนบททวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น เนื่องจากความแตกต่างของระดับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการให้บริการสาธารณะ ดังที่ปรากฏให้เห็นในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของ โรคโควิด-๑๙ ซึ่งมีนักเรียนในชนบทจำนวนมากที่ขาดความพร้อมและไม่สามารถเข้าถึงการเรียนการสอนแบบออนไลน์ได้

๔) โอกาสในการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาทักษะให้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงและรองรับกับคนทุกช่วงวัย โดยอนาคตของงานและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงด้านพฤติกรรมของประชากรในระยะต่อไป อาทิ การให้ความสำคัญกับการศึกษาและการเรียนรู้ ตลอดจนความสมดุลระหว่างการทำงานกับชีวิตส่วนตัว นำมาซึ่งโอกาสในการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่ยืดหยุ่นและสอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มประชากรรุ่นใหม่ ขณะเดียวกันการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรเข้าสู่สังคมสูงวัยส่งผลให้เกิดความจำเป็นในการขยายการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้ครอบคลุมกลุ่มประชากรผู้สูงอายุ ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยอาศัยความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในปัจจุบัน ในการช่วยสนับสนุนให้การจัดการศึกษาและการฝึกอบรมตลอดช่วงชีวิตเป็นไปอย่างสะดวกและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๕) ความเสี่ยงในการขาดแคลนทักษะทางพฤติกรรม (Soft Skills) และค่านิยมวัฒนธรรมที่สอดคล้องกับการใช้ชีวิตและการทำงานรูปแบบใหม่ โดยอนาคตของงานและการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตและวัฒนธรรม อาทิ กระแสความเป็นปัจเจก (Individualization) หรือกระแสการตระหนักรูปร่างของสาธารณชน (Public Awareness) อันเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรและแนวโน้มการเพิ่มขึ้นของประชากรรุ่นใหม่ จะนำมาซึ่งรูปแบบการทำงาน การใช้ชีวิต และสภาพสังคมที่มีความแตกต่างหลากหลายจากเดิมอย่างมีนัยสำคัญ ส่งผลให้เกิดความจำเป็นในการมีทักษะทางพฤติกรรม (Soft Skills) อาทิการมีจิตสาธารณะ มีความเป็นพลเมือง มีทักษะในการสื่อสารและการทำงานร่วมกับผู้อื่น เพื่อสร้างสังคมที่เปิดกว้าง เข้าใจ และเห็นอกเห็นใจต่อความแตกต่างหลากหลายดังกล่าวมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับแนวโน้มความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ซึ่งนอกจากจะนำไปสู่ความต้องการทักษะทางปัญญา (Cognitive) แล้ว ยังคาดว่าทักษะทางพฤติกรรม (Non-Cognitive) หรือทักษะด้านมนุษย์ (Human Skills) จะเป็นที่ต้องการมากขึ้นในระยะต่อไป เนื่องจากเป็นทักษะเฉพาะที่เทคโนโลยีสมัยใหม่ยังไม่สามารถทดแทนแรงงานมนุษย์ได้ แนวโน้มดังกล่าวจึงอาจกลายเป็นความเสี่ยงที่สำคัญสำหรับกำลังแรงงานในปัจจุบัน ซึ่งส่วนใหญ่ยังขาดแคลนทักษะที่จำเป็นต่อการทำงานและการใช้ชีวิตในอนาคต

แผนภาพที่ ๓-๓ ความเสี่ยงและโอกาสด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

ที่มา: วิเคราะห์และรวบรวมโดย สศช. (๒๕๖๔)

๔. การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม มีความเสี่ยงและโอกาสที่สำคัญ ๖ ประการอันเป็นผลเนื่องมาจากแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงด้านความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร การดูแลรักษาสุขภาพและการรักษาพยาบาล การขยายตัวของความเป็นเมืองการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เศรษฐกิจการเมืองระหว่างประเทศ และอนาคตของงาน ดังนี้

๑) ความเสี่ยงที่คนจนจะขยับสถานะได้ยากขึ้น การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรเข้าสู่สังคมสูงวัยและอัตราการพึ่งพิงที่เพิ่มสูงขึ้น จะส่งผลให้คนจนในวัยแรงงานจำเป็นต้องรับภาระในการดูแลผู้สูงอายุมากขึ้น เช่นเดียวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ซึ่งอาจกระทบต่อแรงงานในภาคเกษตรที่มีรายได้ขึ้นอยู่กับราคาสินค้าเกษตรเป็นหลัก รวมถึงการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอย่างพลิกผัน ซึ่งอาจทำให้คนจนที่ไม่สามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ต ขาดแคลนเครื่องมืออุปกรณ์ และหรือทักษะที่จำเป็น ขาดโอกาสในการทำงานและสร้างรายได้จนกระทบต่อเศรษฐกิจฐานล่างที่สุดในที่สุด ขณะเดียวกัน แม้ว่าการขยายตัวของความเป็นเมืองจะเป็นการกระจายโอกาสทางเศรษฐกิจในภาพรวม ทว่าอาจส่งผลลดทอนความเป็นไปได้ในการขยับสถานะของคนจนในชนบทบางส่วน จาก

โอกาสการทำงานและการเข้าถึงบริการสาธารณะซึ่งแตกต่างกันมากระหว่างเขตเมืองและชนบท อีกทั้งเมื่อพิจารณาถึงระบบความคุ้มครองทางสังคมในปัจจุบัน ซึ่งยังขาดการบูรณาการ ไม่สอดคล้องกับบริบทการเปลี่ยนแปลง และไม่เพียงพอด้วยแล้ว การขยับสถานะของคนจนมีแนวโน้มที่จะเป็นไปได้ยากมากยิ่งขึ้นในระยะต่อไป

๒) ความเสี่ยงต่อการเพิ่มขึ้นของความเหลื่อมล้ำ โดยความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีอาจนำมาซึ่งปัญหาความเหลื่อมล้ำทางดิจิทัล (Digital Divide) ระหว่างคนที่มีความพร้อมและคนจนส่วนใหญ่ที่ขาดแคลนทักษะที่จำเป็น วัสดุอุปกรณ์ดิจิทัล และการเข้าถึงโครงข่ายโทรคมนาคม ส่งผลให้คนจนยิ่งขาดโอกาสในการมีส่วนร่วมหรือได้รับประโยชน์จากกิจกรรมทางเศรษฐกิจใหม่ ๆ รวมถึงมาตรการช่วยเหลือของภาครัฐ จนทำให้สถานการณ์ความยากจนและความเหลื่อมล้ำที่มีอยู่แต่เดิมในหลากหลายมิติกลับทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ แนวโน้มการดูแลสุขภาพ สุขภาพและการรักษาพยาบาลที่เพิ่มมากขึ้น อาจส่งผลให้โรงพยาบาลหรือสถานพยาบาลต่าง ๆ ปรับรูปแบบการดำเนินงานไปให้ความสำคัญกับการให้บริการทางการแพทย์เชิงพาณิชย์ และการมุ่งสู่อุตสาหกรรมและบริการทางการแพทย์และสุขภาพมากขึ้น ซึ่งจะกระทบต่อต้นทุนในการให้บริการและการเข้าถึงการรักษาพยาบาลในฐานะสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนอย่างมีนัยสำคัญโดยเฉพาะในกลุ่มคนจน

๓) โอกาสในการพัฒนาเศรษฐกิจเชิงพื้นที่ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสมัยใหม่จะนำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างและรูปแบบของกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ทั้งกระบวนการผลิต การค้า และการบริการไปสู่ผู้ประกอบการและประชาชนในระดับพื้นที่มากขึ้น อันจะส่งผลให้เกิดการกระจายทรัพยากรและโอกาสทางเศรษฐกิจอย่างทั่วถึงมากยิ่งขึ้น เช่นเดียวกับแนวโน้มเศรษฐกิจการเมืองระหว่างประเทศ ซึ่งให้ความสำคัญกับเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (Regionalization) และการพัฒนาพื้นที่ในรูปแบบระเบียบเศรษฐกิจและเขตเศรษฐกิจพิเศษในภูมิภาคต่าง ๆ เพื่อรองรับกับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในระดับโลก จึงเป็นโอกาสในการลดปัญหาความเหลื่อมล้ำเชิงพื้นที่ซึ่งส่งสมมาอย่างยาวนาน

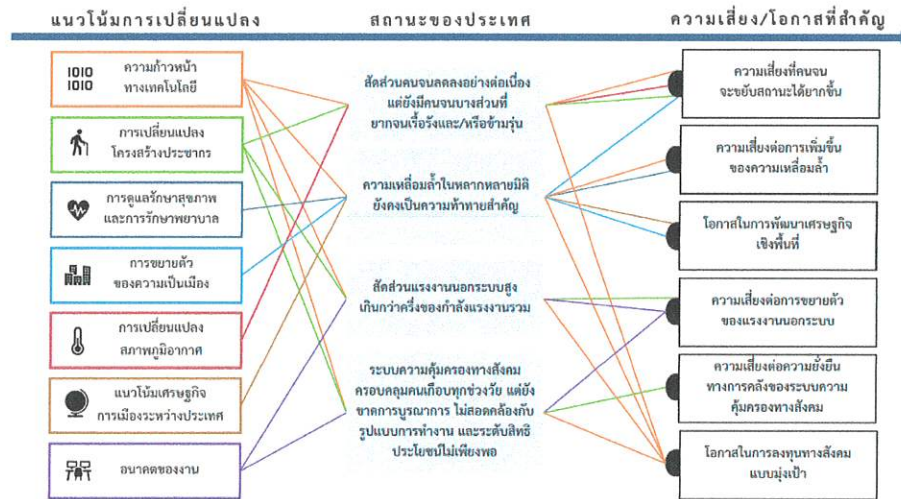
๔) ความเสี่ยงต่อการขยายตัวของแรงงานนอกระบบ โดยแนวโน้มอนาคตของงานและรูปแบบการใช้ชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไป อันเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรและการเพิ่มขึ้นของประชากรรุ่นใหม่ รวมถึงการขยายตัวของระบบเศรษฐกิจแบบ Gig Economy จะส่งผลให้การทำงานในระยะต่อไปมีรูปแบบที่ยืดหยุ่นและหลากหลายมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการจ้างงานที่มีใช้รูปแบบมาตรฐาน (NSE) อันจะนำมาซึ่งการขยายตัวของแรงงานนอกระบบแบบ Gig Workers อย่างมีนัยสำคัญ และเมื่อผนวกกับแรงงานนอกระบบจำนวนมากที่มีอยู่เดิม ซึ่งส่วนใหญ่ขาดความคุ้มครองและสิทธิประโยชน์ที่เหมาะสม ตลอดจนเผชิญกับความไม่มั่นคงทางอาชีพแล้ว จะส่งผลให้ความมั่นคงทางรายได้ของแรงงานในภาพรวมลดลง และเกิดความจำเป็นในการพัฒนาความคุ้มครองทางสังคมให้ครอบคลุมมากขึ้นในระยะต่อไป

๕) ความเสี่ยงต่อความยั่งยืนทางการคลังของระบบความคุ้มครองทางสังคม โดยการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรสู่สังคมสูงวัย ซึ่งประชากรผู้สูงอายุมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง สวนทางกับประชากรวัยแรงงานที่มีแนวโน้มลดลง จะส่งผลให้ภาระค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพของผู้สูงอายุเพิ่มสูงขึ้น เนื่องจากผู้สูงอายุมีโอกาสเจ็บป่วยด้วยโรคเรื้อรังและมีภาวะทุพพลภาพเพิ่มขึ้นตามวัย และอัตราส่วนพึ่งพิงของผู้สูงอายุต่อวัยแรงงานที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จึงนำมาซึ่งความต้องการงบประมาณเพื่อเป็นสวัสดิการรองรับวัยเกษียณจนกลายเป็นความเสี่ยงทั้งในด้านความมั่นคงด้านรายได้และด้านสุขภาพ โดยเฉพาะเมื่อภาครัฐมีความสามารถในการจัดเก็บรายได้อย่างจำกัด เนื่องจากรูปร่างการจัดเก็บภาษีแคบและสัดส่วนประชากรวัยแรงงานที่มีแนวโน้มลดลง และส่งกระทบต่อประสิทธิภาพของภาครัฐในการจัดความคุ้มครองทางสังคม ซึ่งประสบกับความท้าทายหลากหลายประการอยู่แล้วในปัจจุบัน

๖) โอกาสในการลงทุนทางสังคมแบบมุ่งเป้า โดยความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) จะส่งผลให้ภาครัฐสามารถจัดเก็บเชื่อมโยง และใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลประชากรที่มีอยู่ อาทิ ฐานข้อมูลของผู้มีรายได้ต่ำและผู้ได้รับความช่วยเหลือจากภาครัฐ เพื่อจัดทำฐานข้อมูลในการวิเคราะห์สถานการณ์ความยากจนและความเหลื่อมล้ำ ตลอดจนระบุคนจนที่ต้องการความช่วยเหลือเร่งด่วนได้อย่างแม่นยำ นำมาซึ่งโอกาสในการลงทุนทางสังคมแบบมุ่งเป้า การให้ความช่วยเหลือ ตลอดจนการจัดความคุ้มครองทางสังคม

ที่ตรงกับบริบทความจำเป็นและความต้องการของกลุ่มเป้าหมายได้อย่างแท้จริง อีกทั้งจะช่วยแก้ไขปัญหาคความยากจน
เรื้อรัง ความเหลื่อมล้ำในมิติต่าง ๆ และความเสี่ยงที่แรงงานนอกระบบจำนวนมากต้องเผชิญได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แผนภาพที่ ๓-๔ ความเสี่ยงและโอกาสด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

ที่มา: วิเคราะห์และรวบรวมโดย สสช. (๒๕๖๔)

๕. การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มีความเสี่ยงและโอกาสที่สำคัญ ๓ ประการ อันเป็นผลเนื่องมาจากแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ความพยายามระดับโลกในการลดปริมาณการปล่อย GHG การขยายตัวของความเป็นเมืองพลังงานหมุนเวียนและยานยนต์ไฟฟ้า และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ดังนี้

๑) ความเสี่ยงที่ภัยธรรมชาติมีแนวโน้มเพิ่มความถี่และความรุนแรง การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ซึ่งมีแนวโน้มจะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของฝน ความแห้งแล้ง และการเพิ่มขึ้นของระดับน้ำทะเล อาจส่งผลให้ภัยธรรมชาติที่ประเทศไทยเผชิญอยู่เป็นประจำในปัจจุบันมีแนวโน้มจะเกิดขึ้นด้วยความถี่และระดับความรุนแรงเพิ่มสูงขึ้น โดยเฉพาะภัยจากน้ำ ไฟป่า และการกัดเซาะชายฝั่ง ในขณะเดียวกันเมืองที่ขยายตัวอย่างไร้ระเบียบไม่สอดคล้องกับการพัฒนาด้านระบบโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค สาธารณูปการเพื่อรองรับอย่างเหมาะสมและขาดการควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดินให้สอดคล้องกับเส้นทางน้ำ ทำให้มีสิ่งก่อสร้างที่กีดขวางทางน้ำเพิ่มมากขึ้น ตลอดจนอาจเป็นปัจจัยที่เร่งให้อัตราการทรุดตัวของแผ่นดินในพื้นที่ที่ดินมีความอ่อนตัวเพิ่มขึ้น ทำให้มีความเสี่ยงต่อการเกิดน้ำท่วมมากขึ้น อาจเป็นผลให้เกิดความเสียหายหรือความสูญเสียจากภัยธรรมชาติเพิ่มสูงขึ้น ยิ่งไปกว่านั้น การขยายตัวของเมืองที่มีความหนาแน่นของประชากรเพิ่มสูงขึ้นยังก่อให้เกิดปริมาณขยะมูลฝอยและน้ำเสียเพิ่มขึ้น รวมถึงปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จึงเป็นความท้าทายของไทยที่จะต้องมีการป้องกันหรือปรับตัวที่เหมาะสมเพื่อลดความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติดังกล่าว

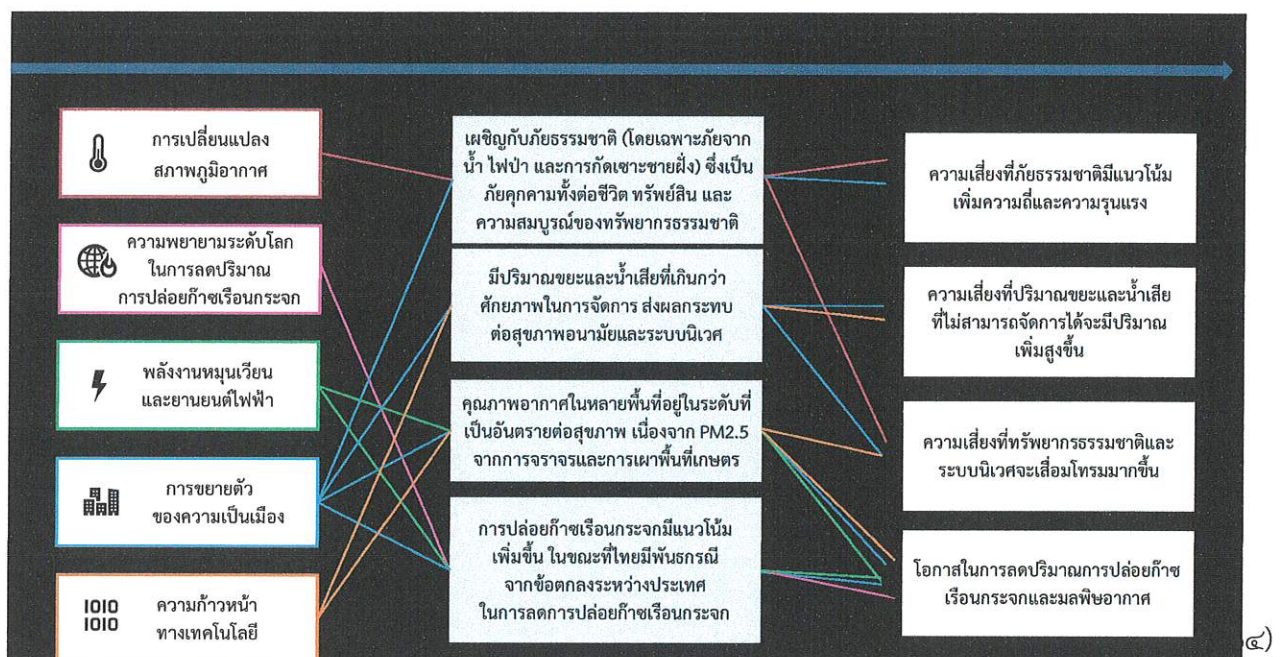
๒) ความเสี่ยงที่ปริมาณขยะและน้ำเสียที่ไม่สามารถจัดการได้จะมีปริมาณเพิ่มสูงขึ้น การเติบโตของเมืองจะส่งผลให้ปริมาณการเกิดขยะและน้ำเสียในอนาคตเพิ่มสูงขึ้น นอกจากนี้ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีจะนำไปสู่ปริมาณการใช้สินค้าอิเล็กทรอนิกส์เพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นที่มาของการเพิ่มปริมาณขยะอิเล็กทรอนิกส์ ในขณะที่ปัจจุบันประเทศไทยยังไม่มีศักยภาพในการจัดการกับขยะ (โดยเฉพาะขยะพลาสติก และอิเล็กทรอนิกส์) และน้ำเสียที่เกิดขึ้นทั้งหมดได้อย่างเหมาะสม ดังนั้น หากประเทศไทยไม่เร่งดำเนินการเพื่อเพิ่มความสามารถของระบบการกำจัดขยะและบำบัดน้ำเสีย หรือพัฒนาให้เกิดการหมุนเวียนน้ำขยะและน้ำเสียไปใช้ประโยชน์ในอัตราที่เพิ่มสูงขึ้นแล้ว ก็จะทำให้ปริมาณขยะและน้ำเสียที่ไม่สามารถจัดการได้มีปริมาณเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งจะเพิ่มความเสี่ยงของผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมต่อคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำ ระบบนิเวศในทะเลและสุขอนามัยของประชาชน

๓) ความเสี่ยงที่ทรัพยากรธรรมชาติและระบบนิเวศจะเสื่อมโทรมมากขึ้น การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ซึ่งมีแนวโน้มที่จะเพิ่มความถี่และความรุนแรงของภัยธรรมชาติ รวมถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นในลักษณะอื่น ๆ อาทิ อุณหภูมิที่เพิ่มสูงขึ้น และระดับความเป็นกรดของน้ำทะเลที่มากขึ้น จะเป็นภัยคุกคามที่สำคัญต่อความ

สมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติและระบบนิเวศ นอกจากนี้ ปัญหามลพิษ ทั้งขยะ น้ำ เสีย และมลพิษอากาศ ซึ่งอาจมีความรุนแรงเพิ่มขึ้นจากการขยายตัวของเมือง จะเป็นปัจจัยที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่ส่งผลให้ทรัพยากรธรรมชาติและระบบนิเวศมีสภาพเสื่อมโทรมมากขึ้น

๔) โอกาสในการลดปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกและมลพิษอากาศ แม้ว่าการเติบโตของเมืองจะเป็นปัจจัยที่อาจผลักดันให้ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของไทยเพิ่มสูงขึ้นและส่งผลกระทบต่อสถานการณ์มลพิษอากาศเลวร้ายลง แต่แนวโน้มของเทคโนโลยีแบตเตอรี่และเซลล์แสงอาทิตย์ที่พัฒนาไปอย่างรวดเร็ว จะเป็นโอกาสสำหรับประเทศไทยที่จะใช้ประโยชน์จากพลังงานหมุนเวียนและยานยนต์ไฟฟ้าในการลดก๊าซเรือนกระจกและมลพิษอากาศด้วยต้นทุนที่ต่ำลง ในขณะเดียวกัน ด้วยความจำเป็นที่ประเทศต่าง ๆ จะต้องร่วมมือกันเพื่อควบคุมการเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิโลกโดยการลดปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกลงจนเป็นศูนย์ อาจทำให้ประเทศไทยต้องเผชิญแรงกดดันที่เพิ่มขึ้นหากยังคงปล่อยให้ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของประเทศมีแนวโน้มที่เพิ่มสูงขึ้นในลักษณะที่เป็นอยู่นอกจากนี้ ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีชีวภาพจะก่อให้เกิดการนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาเพิ่มมูลค่า ซึ่งจะเป็นโอกาสให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการขายวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร และยังเป็นแนวทางที่จะช่วย ลดแรงจูงใจในการเผาเศษซากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรภายหลังการเก็บเกี่ยวลงไถ ซึ่งจะนำไปสู่การลดปริมาณการเกิด PM๒.๕ และส่งผลดีต่อสถานการณ์คุณภาพอากาศในหลายพื้นที่

แผนภาพที่ ๓-๕ ความเสี่ยงและโอกาสด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๖. การปรับสมดุลและพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ มีความเสี่ยงและโอกาสที่สำคัญ ๔ ประการ อันเป็นผลเนื่องมาจากแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงสำคัญด้านความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร และการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตและวัฒนธรรม อนาคตของงานและการขยายตัวของความเป็นเมือง ดังนี้

๑) โอกาสในการนำเทคโนโลยีมาปรับใช้ในภาครัฐอย่างเต็มรูปแบบ โดยเทคโนโลยีดิจิทัลที่จะมีความก้าวหน้าเพิ่มขึ้นในอนาคต โดยเฉพาะ Big data และ AI จะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงกระบวนการของภาครัฐซึ่งปัจจุบันอยู่ในรูปแบบดิจิทัลบ้างแล้วให้มีประสิทธิภาพ ช่วยประหยัดกำลังคน และอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนมากยิ่งขึ้น ในขณะเดียวกัน การขยายตัวของความเป็นเมืองซึ่งจะเร่งให้การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของประชาชนแพร่หลายมากขึ้น จะส่งผลให้ประชาชนคาดหวังบริการจากภาครัฐที่สะดวกและรวดเร็ว อันจะยิ่งเป็นแรงผลักดันให้ภาครัฐต้องเร่งปรับตัวนอกจากนี้ การใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาระบบข้อมูลภาครัฐในรูปแบบข้อมูลดิจิทัลที่เปิดเผยต่อสาธารณะ ยังเป็นโอกาสให้ภาคส่วนต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบการ

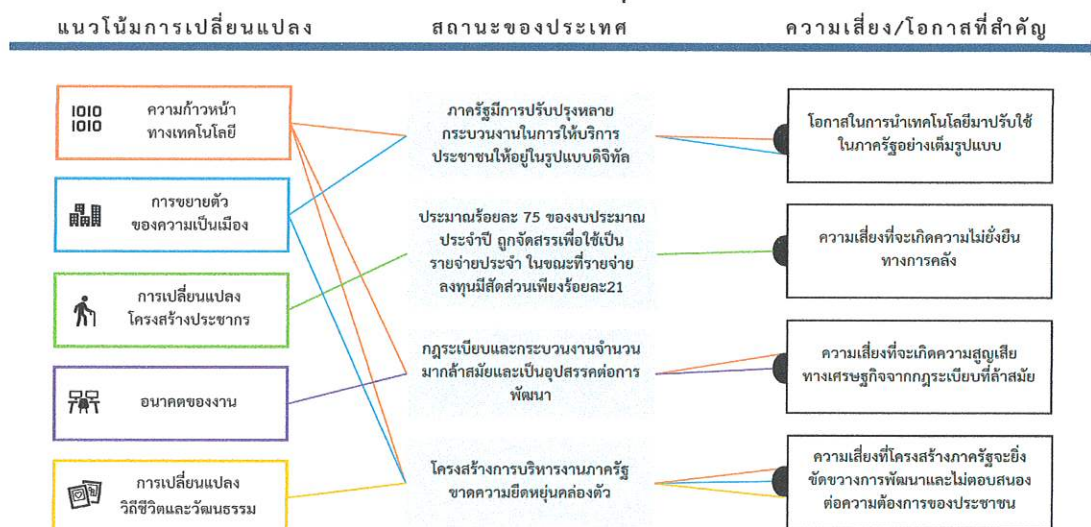
ทำงานของภาครัฐ ซึ่งเป็นพื้นฐานที่สำคัญต่อการพัฒนาระบบบริหารงานภาครัฐให้มีความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้

๒) ความเสี่ยงที่จะเกิดความไม่ยั่งยืนทางการคลัง โดยการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรซึ่งจะมีผลให้จำนวนของประชากรผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น จะทำให้ภาครัฐต้องมีค่าใช้จ่ายเพื่อสวัสดิการ และการรักษาพยาบาลผู้สูงอายุเพิ่มสูงขึ้น ในขณะที่ความสามารถในการจัดเก็บภาษีอาจลดลงจากจำนวนประชากรวัยแรงงานที่น้อยลง เมื่อประกอบกับข้อจำกัดของงบประมาณภาครัฐในปัจจุบันที่มีค่าใช้จ่ายประจำเป็นสัดส่วนที่สูงถึงประมาณร้อยละ ๗๕ จึงทำให้ภาครัฐอาจต้องเผชิญความเสี่ยงที่จะเกิดความไม่ยั่งยืนทางการคลังหากไม่มีการปรับโครงสร้างการบริหารงานของภาครัฐเพื่อลดภาระงบประมาณประจำ

๓) ความเสี่ยงที่จะมีความสูญเสียทางเศรษฐกิจจากภาวะเบี้ยขี้ที่ล้าสมัยเพิ่มสูงขึ้น โดยความสำคัญที่เพิ่มขึ้นของรูปแบบเศรษฐกิจที่พัฒนาขึ้นบนฐานของเทคโนโลยีดิจิทัล อาทิ เศรษฐกิจแพลตฟอร์มและเศรษฐกิจแบ่งปัน รวมทั้งการเกิดขึ้นของอาชีพและการทำงานรูปแบบใหม่ อาจทำให้ภาวะเบี้ยขี้ภาครัฐ บางส่วนที่ไม่สามารถรองรับลักษณะของกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป และหากภาวะเบี้ยขี้เหล่านี้ไม่ได้รับการแก้ไข จะกลายเป็นอุปสรรคที่ขัดขวางการเจริญเติบโตและก่อให้เกิดมูลค่าความสูญเสียทางเศรษฐกิจเพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ

๔) ความเสี่ยงที่โครงสร้างภาครัฐจะยิ่งขัดขวางการพัฒนาและไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชน โดยโครงสร้างการบริหารงานภาครัฐที่มีรูปแบบการบริหารที่ให้ความสำคัญกับระเบียบปฏิบัติที่ล้าสมัย และยึดติดกรอบกระบวนการตามระบบราชการมากกว่าการเน้นผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ให้บรรลุผลส่งผลให้การบริหารงานภาครัฐไม่ยืดหยุ่น ขาดความคล่องตัวไม่สอดคล้องกับกระแสการเปลี่ยนแปลงทางสังคมได้อย่างทันการณ์ จึงไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชากรยุคใหม่ที่มีแนวโน้มจะมีความตื่นตัวในการใช้สิทธิและมีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น ซึ่งเป็นผลมาจากเทคโนโลยีที่ทำให้มีความสะดวกรวดเร็วในการติดตามข้อมูลข่าวสารและทัศนคติของประชาชนที่เปลี่ยนแปลงไปเนื่องจากระดับการศึกษาของประชากรยุคใหม่ที่สูงขึ้น นอกจากนี้ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและการขยายตัวของความเป็นเมืองอาจส่งผลให้ภารกิจบางอย่างของภาครัฐถูกกลดทอนความสำคัญหรือหมดความจำเป็นลงในพื้นที่ หรืออาจส่งผลให้ระบบหรือรูปแบบองค์กรในลักษณะดั้งเดิมไม่เอื้อต่อการปฏิบัติงานที่ถูกคาดหวังเพิ่มขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพอีกต่อไป

แผนภาพที่ ๓-๖ ความเสี่ยงและโอกาสด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

ที่มา: วิเคราะห์และรวบรวมโดย สศช. (๒๕๖๔)

๓.๒ แนวคิดของกรอบแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓

ภายใต้กระแสแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น อาทิ ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีอย่างพลิกผัน การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรสู่สังคมสูงวัย และภาวะโลกร้อนจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ร่วมกับปัจจัยเร่ง

จากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ ที่ก่อให้เกิดความผันผวนของสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมแก่หลายประเทศทั่วโลก รวมถึงประเทศไทยนั้น พบว่าแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวสามารถนำมาซึ่งโอกาสและความเสี่ยงที่จะช่วยผลักดันให้การพัฒนาประเทศไทยในระยะต่อไปให้เกิดผลสำเร็จหรือเป็นอุปสรรค หน่วยงานที่ขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศให้ไม่สามารถบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ขึ้นอยู่กับบริบทหรือศักยภาพและขีดความสามารถของประเทศในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น โดยโอกาสที่สำคัญสำหรับประเทศไทย ซึ่งมีที่มาจากแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในระดับโลก พบว่ามีที่มาจากความก้าวหน้าและความแพร่หลายของเทคโนโลยีเป็นหลัก ซึ่งการสรรค์สร้างประโยชน์จากเทคโนโลยีให้เกิดเป็นโอกาสสำหรับประเทศไทยได้นั้น ต้องอาศัยการพัฒนาคนและระบบบริหารจัดการด้านดิจิทัลและข้อมูลสารสนเทศให้มีความพร้อมเพื่อรองรับโอกาสที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงให้กระจายลงสู่ทุกภาคส่วนอย่างทั่วถึง เท่าทันขณะเดียวกัน ความเสี่ยงที่คาดว่าจะส่งผลกระทบเชิงลบและเป็นความท้าทายที่สำคัญต่อประเทศไทยในการที่จะต้องเร่งแสวงหาแนวทางในการแก้ไขรับมือ นั้น พบว่ามาจากแนวโน้มด้านการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร ความเหลื่อมล้ำด้านดิจิทัล รวมถึงปัญหาสิ่งแวดล้อมและภัยธรรมชาติ ซึ่งจะบั่นทอนขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ รวมถึงยังอาจเป็นเงื่อนไขท้าทายต่อมิติการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และการสร้างความเสมอภาคในสังคม ซึ่งบริบทสถานการณ์ของประเทศไทยที่ยังมีข้อจำกัดภายในหลายประการนั้น หากไม่ได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วนแล้ว อาจส่งผลให้ประเทศไทยมีความเปราะบางยิ่งขึ้นเมื่อต้องเผชิญกับความเสี่ยงต่าง ๆ ที่มีความผันผวนสูง ตลอดจนอาจพลาดโอกาสที่จะใช้ประโยชน์จากพลวัตการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในการพัฒนาประเทศไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ และส่งผลให้ประเทศไทยไม่สามารถก้าวตามโลกได้อย่างเท่าทัน นำไปสู่การสูญเสียความสามารถในการแข่งขันในระยะยาว และอาจต้องจมกับปัญหาเรื้อรังที่ดูครั้งความก้าวหน้าของประเทศในทุกมิติอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศในช่วงระยะเวลาของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในทิศทางที่จะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ได้อย่างเป็นรูปธรรม ภายใต้เงื่อนไขความท้าทายทั้งหลายดังกล่าว จึงจำเป็นที่ประเทศจะต้องเสริมสร้างให้เกิดความเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ในระดับโครงสร้างของประเทศบนพื้นฐานของความเข้มแข็ง สมดุล และยั่งยืน เพื่อก้าวข้ามปัญหาอุปสรรคเดิมให้ประเทศไทยมีสมรรถนะเพียงพอต่อการบริหารจัดการความเสี่ยง พร้อมทั้งเร่งเพิ่มศักยภาพในการสร้างสรรค์ประโยชน์จากโอกาสที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสมและทันทั่วถึง ทั้งนี้ การยกระดับสมรรถนะและศักยภาพของประเทศไทยในระยะเวลายาวไกลจะไม่สามารถเกิดขึ้นได้อย่างเป็นรูปธรรมหากอาศัยเพียงการมุ่งแก้ไขเฉพาะหน้าหรือการปรับเปลี่ยนแนวทางการดำเนินงานในรายละเอียดเพียงเล็กน้อย เนื่องจากการปรับตัวแบบค่อยเป็นค่อยไปจะไม่เท่าทันต่อพลวัตการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วฉับพลันในยุคปัจจุบัน อีกทั้งยังไม่เพียงพอสำหรับการรับมือกับความเสี่ยงที่อาจส่งผลกระทบที่รุนแรงและแผ่ขยายในวงกว้าง หรือทันต่อการแสวงหาโอกาสที่จะสร้างผลประโยชน์ที่ผลักดันให้ประเทศไทยสามารถบรรลุเป้าหมายในการพัฒนาภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาติได้ตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด

๓.๒.๑ พลิกโฉมประเทศไทย สู่เศรษฐกิจสร้างคุณค่า สังคมเดินหน้าอย่างยั่งยืน

(Transformation to Hi-Value and Sustainable Thailand)

การวางกรอบทิศทางการพัฒนาประเทศในระยะของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ มีจุดประสงค์เพื่อ

พลิกโฉมประเทศไทย หรือ เปลี่ยนแปลงประเทศขนานใหญ่ (Thailand's Transformation) ภายใต้แนวคิด “Resilience” ซึ่งมีจุดมุ่งหมายในการลดความเปราะบาง สร้างความพร้อมในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลง สามารถปรับตัวให้อยู่รอดได้ในสภาวะวิกฤติ โดยสร้างภูมิคุ้มกันทั้งในระยะสั้นและระยะยาว เพื่อให้ประเทศสามารถเติบโตได้อย่างยั่งยืน โดยการพลิกโฉมประเทศไทยครอบคลุมตั้งแต่การเปลี่ยนแปลงในระดับโครงสร้าง นโยบาย และกลไก ในขณะเดียวกัน กรอบแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ ยังมุ่งกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศให้สอดคล้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผ่านการสร้างสมดุลในการกระจายผลประโยชน์จากการพัฒนาแก่ทุกภาคส่วนเศรษฐกิจและสังคมอย่างเป็นธรรม รวมทั้งการสร้างสมดุลระหว่างความสามารถในการแข่งขันกับต่างประเทศกับความสามารถในการพึ่งตนเอง พร้อมทั้งการปรับเปลี่ยนองคาพยพในมิติต่าง ๆ ให้เท่าทันและสอดคล้องกับพลวัตและบริบทใหม่ของโลก โดยคำนึงถึงเงื่อนไขของสถานการณ์และทรัพยากรของประเทศ นอกจากนี้ กรอบแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ ยังให้ความสำคัญกับเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนในการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชนทุกกลุ่มและส่งเสริมทรัพยากรธรรมชาติ

และสิ่งแวดล้อมที่ดีไปยังคนรุ่นต่อไปเพื่อให้การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศเกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ใน ยุทธศาสตร์ชาติและสอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนาประเทศทั้งหมดตามที่กล่าวถึงข้างต้น การพลิกโฉมประเทศไทย (Thailand's Transformation) ในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ จึงมีเป้าหมายหลักเพื่อพลิกโฉมประเทศไทยไปสู่ “เศรษฐกิจสร้างคุณค่า สังคมเดินหน้าอย่างยั่งยืน” หรือ “Hi-Value and Sustainable Thailand” โดยใช้องค์ความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนการยกระดับศักยภาพและพัฒนา ประเทศในทุกมิติ เพื่อสนับสนุน เสริมสร้างการสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจและขีดความสามารถในการแข่งขันและเพื่อส่งเสริมโอกาสและความเสมอภาคทางสังคมอย่างทั่วถึงตลอดจนเพื่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิตและการบริโภคให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมให้เป็นไปในทิศทางที่ประเทศสามารถปรับตัวและรองรับกับการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเท่าทันตลอดจนสามารถอยู่รอดและเติบโตได้อย่างต่อเนื่องในระยะยาวไปพร้อมกับการรักษาความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๓.๒.๒ องค์ประกอบหลักของการขับเคลื่อนประเทศสู่ “เศรษฐกิจสร้างคุณค่า สังคมเดินหน้าอย่างยั่งยืน” (Hi-Value and Sustainable Thailand) เนื่องด้วยเป้าประสงค์ที่ต้องการให้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ทำหน้าที่ระบุทิศทางการพัฒนาประเทศที่ควรมุ่งเน้นได้อย่างชัดเจน การกำหนดกรอบแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ จึงมุ่งเน้นคัดเลือกประเด็นการพัฒนาที่มีลำดับความสำคัญสูงในการพลิกโฉมประเทศไทยสู่ Hi-Value and Sustainable Thailand ในองค์ประกอบสำคัญ ๔ ประการ ได้แก่ ๑) เศรษฐกิจมูลค่าสูงที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (High Value-Added Economy) ๒) สังคมแห่งโอกาสและความเสมอภาค (High Opportunity Society) ๓) วิถีชีวิตที่ยั่งยืน (Eco-Friendly Living) และ ๔) ปัจจัยสนับสนุนการพลิกโฉมประเทศไทย (Key Enablers for Thailand's Transformation) โดยภายใต้องค์ประกอบในแต่ละด้าน ได้มีการกำหนด “หมุดหมาย” (Milestones) ซึ่งเป็นการบ่งบอกถึงสิ่งที่ประเทศไทยปรารถนาจะ ‘เป็น’ มุ่งหวังจะ ‘มี’ หรือต้องการจะ ‘ขจัด’ ในช่วงระยะเวลา ๕ ปี ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ เพื่อสะท้อนประเด็นการพัฒนาที่มีความสำคัญต่อการพลิกโฉมประเทศไทยสู่การเป็น Hi-Value and Sustainable Thailand ภายในปี ๒๕๗๐ โดยรายละเอียดขององค์ประกอบทั้ง ๔ ด้าน และหมุดหมาย มีดังนี้

แผนภาพที่ ๓-๗ Hi-Value and Sustainable Thailand

มีความสามารถในการแข่งขันสูง บนพื้นฐานของการสร้างมูลค่าเพิ่ม จากการพัฒนาต่อยอด และเชปประเยชนจากองค์ความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม พร้อมกับการลดผลกระทบเชิงลบต่อสิ่งแวดล้อม และมีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการปรับทิศทางการผลิตเดิมที่มีความสำคัญ แต่มีความเสี่ยงที่จะสูญเสียความสามารถในการแข่งขันในอนาคตและมีความเสี่ยงที่จะสูญเสียส่วนแบ่งทางการตลาดหรือได้รับผลกระทบเชิงลบจากกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกหากไม่มีการปรับตัวและส่งเสริมภาคการผลิตที่ไทยมีศักยภาพสอดคล้องกับทิศ

ทางการเปลี่ยนแปลงของโลกโดยหมายความว่าประเทศต้องบรรลุให้ได้ภายในระยะ ๕ ปี ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ เพื่อให้เป้าหมายของการมี “เศรษฐกิจมูลค่าสูงที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม”บังเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม ประกอบด้วย

หมวดหมู่ที่ ๑ ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง ภาคเกษตรและอุตสาหกรรมแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรเป็นแหล่งรายได้และการจ้างงานที่สำคัญอย่างไรก็ตามภาคการเกษตรและอุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตรของไทยกำลังเผชิญกับความท้าทายหลายประการที่อาจลดทอนความสามารถในการแข่งขัน อาทิ การแข่งขันด้านราคาที่สูงขึ้นในกลุ่มสินค้าที่มีมูลค่าเพิ่มต่ำ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ มาตรฐานด้านความปลอดภัยในระดับนานาชาติที่เข้มงวดขึ้นต้นทุนในการจัดหาวัตถุดิบเพื่อการเกษตรและค่าจ้างแรงงานที่เพิ่มสูงขึ้นในขณะเดียวกันความก้าวหน้าของเทคโนโลยีโดยเฉพาะเทคโนโลยีชีวภาพเทคโนโลยีอัตโนมัติ และเทคโนโลยีดิจิทัล จะเป็นเครื่องมือสำคัญที่ภาคการเกษตรและอุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตรสามารถนำมาใช้จัดการกับความเสี่ยงและข้อจำกัดข้างต้นและยังเป็นโอกาสในการเพิ่มมูลค่าของผลผลิต ซึ่งจะนำไปสู่การยกระดับรายได้ของเกษตรกรและผู้ประกอบการแปรรูป รวมทั้งการใช้ทรัพยากรธรรมชาติในการเกษตรที่มีประสิทธิภาพ

หมวดหมู่ที่ ๒ ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณค่าและความยั่งยืน การท่องเที่ยวเป็นภาคบริการที่สำคัญของไทย โดยสร้างมูลค่าเพิ่มสูงถึงร้อยละ ๑๘ ของ GDP มีการจ้างงานกว่า ๘.๓ ล้านตำแหน่ง และมีห่วงโซ่อุปทานขนาดใหญ่ที่เชื่อมโยงไปยังหลายอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว จึงเป็นหนึ่งในกลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศมาอย่างต่อเนื่อง แต่ด้วยรูปแบบกิจกรรมและการดำเนินธุรกิจการท่องเที่ยวของประเทศไทยที่ผ่านมาเน้นให้ความสำคัญกับการสร้างรายได้อย่างรวดเร็วจากการดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างชาติปริมาณมาก ๆ ซึ่งส่งผลให้เกิดความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อมและแหล่งท่องเที่ยวอย่างรวดเร็วเมื่อประกอบกับสถานการณ์แพร่ระบาดของโรค โควิด-๑๙ ที่ส่งผลกระทบให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจโดยเฉพาะธุรกิจภาคบริการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวหยุดชะงักทั่วโลกและอาจทำให้รูปแบบของตลาดการท่องเที่ยวต้องเปลี่ยนแปลงไปในระยะยาวเมื่อพิจารณาประกอบกับบริบทความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมในระดับโลกที่ส่งผลให้รูปแบบการเดินทางและพฤติกรรมการท่องเที่ยวเปลี่ยนไปก่อให้เกิดโอกาสในการใช้จุดเด่นและความสร้างสรรค์เพื่อพลิกฟื้นรูปแบบการท่องเที่ยวไทยสู่ท่องเที่ยวที่มีมูลค่าสูงมีเอกลักษณ์บนพื้นฐานของความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมเพื่อให้แหล่งท่องเที่ยวและทรัพยากรธรรมชาติได้รับการฟื้นฟู อันเป็นการมุ่งเน้นสู่การเจริญเติบโตอย่างยั่งยืน

หมวดหมู่ที่ ๓ ไทยเป็นฐานการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าของอาเซียน ประเทศไทยเป็นฐานการผลิตยานยนต์สันดาปภายในที่สำคัญแห่งหนึ่งของโลกอย่างใดก็ตามอุตสาหกรรมยานยนต์เป็นภาคการผลิตที่จะเผชิญการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีที่พลิกผันที่สุดประกอบกับแนวโน้มความพยายามในการลดก๊าซเรือนกระจกระดับโลกส่งผลให้หลายประเทศมีนโยบายที่จะยกเลิกการใช้ยานยนต์ที่ใช้เชื้อเพลิงฟอสซิลในอนาคตอันใกล้ ดังนั้นการสนับสนุนให้เกิดการปรับนิเวศของอุตสาหกรรมยานยนต์ของไทยไปสู่ยานยนต์ไฟฟ้าจะเป็นโอกาสในการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันและเพิ่มการจ้างงานในอนาคตนอกจากนี้การเปลี่ยนผ่านของการใช้รถยนต์ภายในประเทศไปสู่การใช้ยานยนต์ไฟฟ้ายังจะช่วยลดปริมาณการปล่อยมลพิษอากาศและก๊าซเรือนกระจกได้อีกด้วย

หมวดหมู่ที่ ๔ ไทยเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์และสุขภาพมูลค่าสูง อุตสาหกรรมและบริการทางการแพทย์และสุขภาพควรจะเป็นการต่อยอดจากธุรกิจการรักษาพยาบาลและการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่ประเทศไทยมีฐานเดิมที่แข็งแกร่งและมีห่วงโซ่อุปทานเชื่อมโยงต่อเนื่องครอบคลุมหลายอุตสาหกรรม ซึ่งแม้โลกจะเกิดวิกฤตการณ์แพร่ระบาดของโรค โควิด-๑๙ ประเทศไทยก็ยังได้รับการยอมรับในระดับสากลถึงระบบสาธารณสุขที่มีประสิทธิภาพและสามารถรับมือกับการแพร่ระบาดได้เป็นอย่างดีอุตสาหกรรมและบริการทางการแพทย์และสุขภาพควรจะเป็นของไทยจึงมีศักยภาพที่จะเป็นกำลังหลักในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจในอนาคต โดยสามารถใช้ประโยชน์จากโอกาสที่มาพร้อมกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี กระแสความตระหนักถึงความสำคัญของสุขภาพะ รวมถึงการเข้าสู่สังคมสูงวัยทั่วโลกที่ส่งผลให้เกิดความต้องการสินค้าและบริการทางการแพทย์และการดูแลสุขภาพมีความเฉพาะทางและมีคุณภาพเพิ่มสูงขึ้นซึ่งต้องอาศัยการสนับสนุนการลงทุนในงานวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์ให้มีคุณภาพสูงและได้มาตรฐานสากลรวมถึงการต่อยอดองค์ความรู้และใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีเพื่อยกระดับการให้บริการทางการแพทย์และการส่งเสริมสุขภาพขั้นสูงอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้ง

พัฒนาคุณภาพและศักยภาพของระบบสาธารณสุขในภาพรวมให้เพียงพอและมีการกระจายตัวบุคลากรและทรัพยากรด้านสาธารณสุขอย่างเหมาะสม

หมวดหมู่ที่ ๕ ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุนและจุดยุทธศาสตร์ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญของภูมิภาค ความได้เปรียบด้านภูมิรัฐศาสตร์และศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศไทย และแนวโน้มการขับเคลื่อนเศรษฐกิจบนความปกติใหม่ภายใต้แนวคิดภูมิภาคนิยม (Regionalism) ประกอบกับไทยเป็นประเทศที่มีแนวระเบียบเศรษฐกิจระดับภูมิภาคพาดผ่านมากที่สุดมีเส้นทางคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ที่ครอบคลุมได้มาตรฐาน และโครงสร้างพื้นฐานที่มีคุณภาพเชื่อมโยงพื้นที่เศรษฐกิจหลักทั้งในประเทศและแนวชายแดนรอบด้านมีฐานเศรษฐกิจเชื่อมโยงกับห่วงโซ่มูลค่าโลก พร้อมทั้งมีความพร้อมด้านสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ ส่งผลให้ประเทศไทยมีโอกาสพัฒนาสู่การเป็นประตูการค้าการลงทุนที่สำคัญของภูมิภาคหากมีการเพิ่มประสิทธิภาพการขนส่งและการเชื่อมโยงโครงข่ายโลจิสติกส์ในอาเซียนอย่างร้อยละ

หมวดหมู่ที่ ๖ ไทยเป็นฐานการผลิตอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะและบริการดิจิทัลของอาเซียน ประเทศไทยมีฐานอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ที่เข้มแข็ง โดยมีการส่งออกสินค้าอิเล็กทรอนิกส์คิดเป็นมูลค่ากว่าร้อยละ ๑๕.๔ ของการส่งออกทั้งหมด มีโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลที่ครอบคลุมประชากรส่วนใหญ่ของประเทศและมีคุณภาพสูง รวมทั้งมีตลาดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และบริการด้านดิจิทัลขนาดใหญ่อันดับต้น ๆ ของอาเซียน อย่างไรก็ตาม ห่วงโซ่มูลค่าในประเทศไทยส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมที่สร้างมูลค่าเพิ่มต่ำ อาทิ การรับจ้างผลิต และยังขาดการพัฒนาองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีในเชิงพาณิชย์เป็นของตัวเอง และโดยที่การเปลี่ยนผ่านสู่ยุคดิจิทัล (Digital Transformation) ได้ผลักดันให้ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ต้องมีการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัล ทั้งในมิติด้านเศรษฐกิจและในชีวิตประจำวันมากขึ้น ในช่วงระยะเวลาของแผนพัฒนาฉบับที่ ๑๓ จึงเป็นโอกาสที่สำคัญของประเทศในการปรับบทบาท จากหนึ่งในห่วงโซ่ที่เปราะบางและสร้างมูลค่าได้ต่ำสู่การเป็นฐานการผลิตสินค้าขั้นสูงและบริการที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อยกระดับผลิตภาพสร้างมูลค่าเพิ่ม และเกื้อหนุนการเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัลในทุกภาคส่วน โดยขอบเขตของเป้าหมายการดำเนินงานในแต่ละหมวดหมู่ มีสาระสำคัญ ดังนี้

ตารางที่ ๓-๑ ขอบเขตของหมวดหมู่ภายใต้เศรษฐกิจมูลค่าสูงที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

หมวดหมู่	ขอบเขต
๑. ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง	- ภาคการเกษตรของไทยได้รับการปรับโครงสร้างให้เป็นภาคการผลิตที่มีผลตอบแทนสูง ผ่านการยกระดับผลิตภาพ การพัฒนาคุณภาพของผลผลิต และการปรับเปลี่ยนประเภทของการผลิตจากการผลิตที่มีมูลค่าเพิ่มต่ำ ไปสู่การผลิตที่มีมูลค่าเพิ่มสูง สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่และความต้องการของตลาด โดยส่งเสริมการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและภูมิปัญญาในการผลิต และการพัฒนาศักยภาพของเกษตรกร ด้วยการสนับสนุนข้อมูลและองค์ความรู้ที่จำเป็น รวมทั้งการสนับสนุนการดำเนินงานของสถาบันเกษตรกร - เกษตรกรสามารถเข้าถึงช่องทางการตลาดสินค้าเกษตรที่หลากหลาย อาทิ การขายตรงให้กับผู้ค้าปลีกหรือผู้ส่งออก การขายสินค้าผ่านช่องทางออนไลน์ การท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม และการทำเกษตรพันธสัญญากับผู้แปรรูป - โครงสร้างพื้นฐานที่มีความสำคัญต่อภาคการเกษตรและเกษตรแปรรูปได้รับการพัฒนาให้เพียงพอต่อความต้องการและมีประสิทธิภาพ อาทิ แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ระบบการตรวจรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์การเกษตร และโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านโลจิสติกส์การเกษตร - เทคโนโลยีชีวภาพเพื่อแปรรูปและสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ผลผลิตและวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรได้รับการวิจัยและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และมีกลไกการถ่ายทอดเทคโนโลยีที่ส่งเสริมให้เกิด การนำไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ (Bio economy)

หมวดหมู่	ขอบเขต
๒. ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณค่าและความยั่งยืน	- ประเทศไทยมีภาพลักษณ์ในฐานะจุดหมายปลายทางของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณค่าและใส่ใจในความยั่งยืน - การท่องเที่ยวไทยมีจุดเด่นด้านการท่องเที่ยวรูปแบบเฉพาะ เช่น การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ เชิงเกษตร เชิงการแพทย์และการส่งเสริมสุขภาพ เชิงอาหารและวัฒนธรรม เชิงธุรกิจ และเชิงกีฬา - การท่องเที่ยวไทยมีกิจกรรมที่หลากหลายพร้อมทั้งมีบริการที่ได้มาตรฐานสากลสามารถเพิ่มมูลค่าและดึงดูดนักท่องเที่ยวเป้าหมายทั้งไทยและต่างชาติที่มีคุณภาพและมีความเต็มใจจ่ายสูง - แหล่งท่องเที่ยวได้รับการดูแลรักษาให้มีความยั่งยืนและเน้นคุณค่าอย่างเหมาะสมกับพื้นที่ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน - รายได้จากการท่องเที่ยวมีส่วนช่วยกระจายตัวสู่เมืองรองในทุกภูมิภาค และกระจายตัวสู่ชุมชนและผู้ประกอบการรายย่อยในพื้นที่มากขึ้น ผ่านการเพิ่มมูลค่าด้วยการสร้างอัตลักษณ์ของพื้นที่อย่างเต็มศักยภาพ
๓. ไทยเป็นฐานการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าของอาเซียน	- อุตสาหกรรมยานยนต์ของไทยปรับตัวสู่การเป็นฐานการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าของอาเซียน - ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมยานยนต์สูงมีการสนับสนุนการลงทุนพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับยานยนต์ไฟฟ้ารวมถึงการพัฒนาทักษะแรงงานอย่างต่อเนื่อง - หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีมาตรการลดผลกระทบที่จะมีต่อผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมยานยนต์ดั้งเดิมและภาคการผลิตอื่นที่เกี่ยวข้อง อาทิ เกษตรกรผู้ผลิตพืชพลังงาน - ปริมาณการใช้น้ำมันไฟฟ้าภายในประเทศไทยเพิ่มขึ้นในทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนทั่วไป รถโดยสารสาธารณะในเมืองหลักปรับสู่ระบบการขับเคลื่อนด้วยพลังงานไฟฟ้าทั้งหมด - ประเทศไทยมีสถานีอัดประจุไฟฟ้าอย่างเพียงพอครอบคลุมเส้นทางคมนาคมสำคัญทั่วประเทศ
๔. ไทยเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์และสุขภาพมูลค่าสูง	- อุตสาหกรรมเครื่องมือแพทย์และบริการทางการแพทย์และสุขภาพ ที่มีพื้นฐานอยู่บนศักยภาพและความได้เปรียบในการแข่งขันของประเทศเป็นเครื่องยนต์สำคัญที่ขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศไทย โดยมีการลงทุนในงานวิจัยและพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีขั้นสูงอย่างต่อเนื่อง - ประเทศไทยมีชื่อเสียงด้านการรักษาโรคเฉพาะทางและบริการทางการแพทย์ขั้นสูง เช่น การผ่าตัดสมอง การผ่าตัดหัวใจ และการรักษาโรคมะเร็ง เป็นต้น รวมถึงเป็นจุดหมายปลายทางของบริการทางการแพทย์ บริการด้านความสวยความงามและบริการส่งเสริมสุขภาพ - ระบบสาธารณสุขได้รับการพัฒนาคุณภาพและขยายศักยภาพ มีการปรับสู่ SmartMedical/Smart Healthcare โดยการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการรองรับกับการดำรงชีวิตสมัยใหม่ และเป็น ปัจจัยหนึ่งที่ช่วยสนับสนุนความต้องการใช้ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ - บุคลากรและทรัพยากรด้านสาธารณสุขมีการกระจายตัวอย่างเพียงพอและเหมาะสมกับผู้รับบริการจากทั้งในและต่างประเทศ

หมวดหมู่	ขอบเขต
๕. ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุนและจุดยุทธศาสตร์ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญของภูมิภาค	- ประเทศไทยเป็นประตูการค้า บริการ และการลงทุนที่สำคัญของอาเซียน โดยมีกฎระเบียบและกระบวนการนำเข้าส่งออกที่มีประสิทธิภาพ เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจ ลดต้นทุนด้านโลจิสติกส์ และเพื่อเพิ่มความได้เปรียบในการแข่งขัน - ประเทศไทยมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการขนส่งสินค้า และการค้าผ่านแดน ยกย่องระบบการบริหารจัดการโลจิสติกส์และการเชื่อมโยงโครงข่ายเส้นทางคมนาคมขนส่งในอาเซียนอย่างไร้รอยต่อ - ประเทศไทยมีนโยบายและมาตรการจูงใจสนับสนุนให้เกิดการขยายตัวด้านการค้าและการลงทุน การจัดทำข้อตกลงทางการค้าระหว่างประเทศ เพื่อเสริมสร้างศักยภาพและเชื่อมโยงผู้ประกอบการในประเทศให้เป็นส่วนหนึ่งของห่วงโซ่อุปทานการค้าการลงทุนโลก (Global Value Chains) - ผู้ประกอบการและแรงงานด้านโลจิสติกส์ของไทยมีองค์ความรู้และทักษะที่เหมาะสมสำหรับการให้บริการที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และคุณภาพสูง มีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการปรับปรุงแบบธุรกิจที่สอดคล้องต่อการเปลี่ยนแปลง และมีศักยภาพในการแข่งขันทั้งในระดับประเทศและระดับสากล
๖. ไทยเป็นฐานการผลิตอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะและบริการดิจิทัลของอาเซียน	- ประเทศไทยเป็นฐานการผลิตอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ดิจิทัลคอนเทนต์ และเป็นผู้ให้บริการด้านดิจิทัลที่สำคัญของอาเซียน - เทคโนโลยี องค์ความรู้ และนวัตกรรม ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะและบริการด้านดิจิทัล ทั้ง ด้านซอฟต์แวร์และการสร้างสรรค์ดิจิทัลคอนเทนต์ ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ด้วยความร่วมมือของภาครัฐบาล ภาควิชาการ และผู้ประกอบการ พร้อมทั้งมีกลไกสนับสนุนให้เกิดการนำเทคโนโลยี องค์ความรู้ และนวัตกรรมที่พัฒนาขึ้นไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ - ประเทศไทยมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และปัจจัยแวดล้อมที่ส่งเสริมการประกอบธุรกิจด้านดิจิทัล อาทิ อินเทอร์เน็ตความเร็วสูง แรงงานที่มีทักษะสอดคล้องกับความต้องการ และกฎระเบียบที่เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลงและมีประสิทธิภาพสูง - ภาครัฐมีระบบเฝ้าระวังและป้องกันการโจมตีทางไซเบอร์ โดยทุกภาคส่วนมีความตระหนักถึงความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ประชาชนและผู้ประกอบการมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เกิดประโยชน์และปลอดภัย

๒) สังคมแห่งโอกาสและความเสมอภาค (High Opportunity Society) ทุกกลุ่มคนในประเทศมีโอกาสในการเลื่อนสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างเต็มศักยภาพ ประชาชนได้รับความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอ เหมาะสม ทุกภาคส่วนในสังคมมีส่วนร่วมและได้รับประโยชน์จากการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างเสมอภาค และประเทศมีความเหลื่อมล้ำลดลงในทุกมิติ โดยการใช้เทคโนโลยี ฐานข้อมูลสารสนเทศ และดิจิทัลแพลตฟอร์ม เป็นเครื่องมือในการส่งเสริมการแข่งขันที่เปิดกว้างและเป็นธรรมเพื่อลดความเหลื่อมล้ำในเชิงธุรกิจ และผลักดันให้เกิดการเพิ่มผลิตภาพและพัฒนานวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง การส่งเสริมกิจกรรมทางเศรษฐกิจและยกระดับคุณภาพบริการสาธารณะในเมืองหลัก และท้องถิ่นต่างจังหวัด เพื่อลดความเหลื่อมล้ำในเชิงพื้นที่ ตลอดจนการช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อยด้วยโอกาสอย่างตรงกับปัญหาความต้องการ การใช้นโยบายการเงินการคลังเพื่อสนับสนุนการกระจายรายได้ และการจัดความคุ้มครองทางสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อเพิ่มพลวัตการเลื่อนสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม (socioeconomic mobility) ทั้งนี้ การมุ่งลดความเหลื่อมล้ำในเชิงธุรกิจ เชิงพื้นที่ และเพิ่มพลวัตการเลื่อนสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมดังกล่าว จะนำไปสู่การลดความเหลื่อมล้ำทางรายได้ ความมั่งคั่ง และการเข้าถึงการศึกษา สาธารณสุข และบริการสาธารณะอื่น ๆ ที่มีคุณภาพ โดยหมวดหมู่ที่ต้องบรรลุในห้วงระยะเวลาของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ เพื่อผลักดันการสร้าง “สังคมแห่งโอกาสและความเสมอภาค” อย่างเป็นรูปธรรม ประกอบด้วย

หมวดหมู่ที่ ๗ ไทยมี SMEs ที่เข้มแข็ง มีศักยภาพสูง และสามารถแข่งขันได้ เศรษฐกิจไทยขับเคลื่อนโดย SMEs ถึงร้อยละ ๔๓.๒ และมีการจ้างงานกว่า ๑๑ ล้านคน แต่ SMEs ส่วนใหญ่มีข้อจำกัดทั้งในด้าน การเข้าถึงแหล่งเงินทุน การจัดหาแรงงาน และการแข่งขันกับธุรกิจขนาดใหญ่ อีกทั้งยังมีแนวโน้มที่จะต้องเผชิญการแข่งขันที่รุนแรงมากขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ซึ่งอาจส่งผลให้ผู้บริโภคเปลี่ยนพฤติกรรมผู้บริโภคได้อย่างรวดเร็ว และยังเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการรายใหม่สามารถเข้ามาแข่งขันในตลาดได้ง่ายขึ้น นอกจากนี้ สภาพเศรษฐกิจโลกที่ชะลอตัวยังเป็นปัจจัยเสี่ยงสำคัญที่ส่งผลให้ SMEs จำนวนมากได้รับผลกระทบและมีแนวโน้มต้องปิดกิจการ ส่งผลต่อการจ้างงาน และคุณภาพชีวิตของประชาชนในที่สุดการเพิ่มโอกาสและเร่งพัฒนาศักยภาพของ SMEs ให้สามารถใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการดำเนินธุรกิจตลอดกระบวนการ และสามารถปรับตัวสู่ธุรกิจใหม่ที่มีแนวโน้มความต้องการมากขึ้นและสอดคล้องกับ ทิศทางการพัฒนาประเทศ อาทิ สินค้าที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม จะช่วยลดทอนความเสี่ยงดังกล่าว พร้อมทั้งลดความเหลื่อมล้ำในด้านรายได้ ความมั่งคั่ง เพิ่มการแข่งขันในตลาดซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่จะนำไปสู่การยกระดับผลิตภาพ พัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง และเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศในระยะยาว

หมวดหมู่ที่ ๘ ไทยมีพื้นที่และเมืองหลักของภูมิภาคที่มีความเจริญทางเศรษฐกิจทันสมัย และน่าอยู่ ฐานเศรษฐกิจหลักของประเทศอยู่ในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล และภาคตะวันออก โดยมีกรุงเทพมหานครเป็นเมืองโตเดี่ยว ซึ่งมีระดับการพัฒนาทางเศรษฐกิจและโครงสร้างพื้นฐานที่สูงกว่าเมืองหลักอื่น ๆ ของประเทศอย่างมาก ส่งผลให้เกิดความเหลื่อมล้ำเชิงพื้นที่ ซึ่งนำไปสู่ความเหลื่อมล้ำในมิติด้านโอกาสอื่น ๆ ทั้งด้านการทำงาน รายได้ และการเข้าถึงการศึกษาและบริการสาธารณสุขที่มีคุณภาพความเหลื่อมล้ำเชิงพื้นที่ จึงเป็นข้อจำกัดในการพัฒนาประเทศของไทยมาโดยตลอด อย่างไรก็ตามพื้นที่ในภาคต่าง ๆ ของประเทศมีศักยภาพและโอกาสที่สามารถนำมาสร้างมูลค่าเพิ่มเพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของภาคและประเทศโดยรวม ในขณะเดียวกัน ความก้าวหน้าเทคโนโลยีดิจิทัลที่สามารถช่วยให้การกระจายกิจกรรมทางเศรษฐกิจเป็นไปได้อย่างขึ้น การย้ายถิ่นฐานของแรงงานกลับสู่ท้องถิ่นต่างจังหวัดจากวิกฤตโควิด-๑๙ และกระแสการให้ความสำคัญกับเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (Regionalization) จะเป็นทั้งโอกาสและแรงผลักดันในการพัฒนาพื้นที่ทั้งในแง่ของการส่งเสริมการค้าการลงทุน การเสริมสร้างศักยภาพของท้องถิ่น และชุมชนเพื่อรองรับกิจกรรมทางเศรษฐกิจ การยกระดับคุณภาพของบริการสาธารณะในพื้นที่ และการพัฒนาพื้นที่ให้น่าอยู่และมีคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

หมวดหมู่ที่ ๙ ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และคนไทยทุกคนมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอเหมาะสม แม้ว่าสัดส่วนคนจนโดยรวมจะลดลงอย่างต่อเนื่อง แต่ประเทศไทยยังคงมีคนจนจำนวนหนึ่งที่ติดอยู่กับดักความยากจนเรื้อรังและหรือข้ามรุ่น โดยที่ผลประโยชน์จากการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจกระจายไปไม่ถึง และยังถูกซ้ำเติมด้วยการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ อาทิ วิกฤตเศรษฐกิจ อัตราการพึ่งพิงในครัวเรือนที่สูงขึ้น และการเข้าไม่ถึงเทคโนโลยี ที่อาจลดทอนโอกาสในการขยับสถานะ ซึ่งจะส่งผลโดยตรงต่อความเหลื่อมล้ำ โดยเฉพาะเมื่อความยากจนและขัดสนถูกส่งผ่านไปยังรุ่นลูกหลาน ในขณะเดียวกัน คนใกล้ชิดและกลุ่มเปราะบาง โดยเฉพาะแรงงานนอกระบบซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นทั้งแบบดั้งเดิมและแบบใหม่ (gig workers) จำเป็นต้องได้รับความคุ้มครองที่เพียงพอเหมาะสมเพื่อลดความเสี่ยงและสร้างความมั่นคงทางรายได้ ทั้งนี้ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีดิจิทัลและระบบข้อมูลสารสนเทศ ถือเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยระบุกลุ่มเป้าหมาย ปัญหา และความจำเป็น นำไปสู่การออกแบบนโยบายช่วยเหลือครอบครัวยากจนข้ามรุ่นได้อย่างเฉพาะเจาะจง แก้ไขปัญหาได้อย่างตรงจุด และสามารถสร้างแต้มต่อได้อย่างเหมาะสม รวมถึงสามารถออกแบบระบบประกันสังคมให้สอดคล้องเหมาะสมกับความต้องการและรูปแบบการทำงานที่เปลี่ยนไปโดยขอบเขตของเป้าหมายการดำเนินงานในแต่ละหมวดหมู่ มีสาระสำคัญ ดังนี้

ตารางที่ ๓-๒ ขอบเขตของหมวดหมายภายใต้สังคมแห่งโอกาสและความเสมอภาค

หมวดหมาย	ขอบเขต
๗. ไทยมี SMEs ที่เข้มแข็งมีศักยภาพสูง และสามารถแข่งขันได้	- ประเทศไทยมีระบบนิเวศ (Ecosystem) ที่เหมาะสมต่อการเติบโตของ SMEs โดยมีการแข่งขันทางการค้าที่เปิดกว้างและเป็นธรรม ความเหลื่อมล้ำระหว่าง SMEs และธุรกิจขนาดใหญ่ ในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนและนวัตกรรมทางการเงินทางเลือกที่เหมาะสม องค์ความรู้และเทคโนโลยีที่จำเป็น รวมถึงตลาดภาครัฐและช่องทางตลาดใหม่ ๆ ลดลง โดยมีการสนับสนุนจากภาครัฐที่ตรงกับความต้องการเฉพาะของผู้ประกอบการ - SMEs ไทยมีศักยภาพสูง ขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี องค์ความรู้ และนวัตกรรม โดยเฉพาะในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การพัฒนารูปแบบธุรกิจ และการเพิ่มมูลค่าของสินค้าและบริการ ตลอดจนสามารถปรับตัวสู่ธุรกิจใหม่ที่มีแนวโน้มความต้องการมากขึ้นในอนาคต อาทิ ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม หรือสินค้าและบริการทางสุขภาพ - SMEs ไทยมีบทบาทในภาคการส่งออกมากขึ้น สามารถเชื่อมโยงเข้าสู่ห่วงโซ่มูลค่าโลกได้ โดยเฉพาะในภาคการผลิตและบริการเป้าหมาย - วิสาหกิจชุมชนมีศักยภาพ ผลิตได้และขายเป็น สามารถนำอัตลักษณ์ วัฒนธรรมและภูมิปัญญาของชุมชนมาสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สินค้าและบริการ และสามารถสร้างงานสร้างรายได้ให้แก่คนในชุมชน - วิสาหกิจเพื่อสังคมขยายตัวและเติบโตอย่างต่อเนื่อง รวมถึงมีบทบาทมากขึ้นในการพัฒนาชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อม อาทิ การสร้างการมีส่วนร่วมและกระจายผลประโยชน์จากการดำเนินธุรกิจไปสู่ชุมชน การสร้างงานในกลุ่มผู้ด้อยโอกาส และการพัฒนาสินค้าและบริการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
๘. ไทยมีพื้นที่และเมืองหลักของภูมิภาคที่มีความเจริญทางเศรษฐกิจ ทันสมัยและน่าอยู่	- พื้นที่และเมืองหลักของภูมิภาคได้รับการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างเต็มศักยภาพ มีการพัฒนาเมืองหลักและการเชื่อมโยงพื้นที่เศรษฐกิจในทุกภูมิภาค โดยเฉพาะอย่างยิ่งตามแนวระเบียงเศรษฐกิจทั้งในระดับภายในประเทศและระดับภูมิภาค รวมถึงการเชื่อมโยงระหว่างเมืองและชนบทโดยรอบ - บริการสาธารณะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการศึกษา และบริการสาธารณสุข มีคุณภาพมาตรฐานใกล้เคียงกันระหว่างพื้นที่ รวมถึงมีการจัดสรรงบประมาณบุคลากร และทรัพยากรที่สำคัญอื่น ๆ อย่างเพียงพอและเหมาะสม - พื้นที่เศรษฐกิจและเมืองหลักทั่วประเทศมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานอย่างทั่วถึงมีประสิทธิภาพ และดำเนินงานได้อย่างยั่งยืน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการคมนาคมขนส่งในเมือง และระบบสารสนเทศดิจิทัลที่มีความครอบคลุม สามารถเข้าถึงได้เพื่อรองรับกิจกรรมทางเศรษฐกิจในภูมิภาค และพัฒนาปัจจัยดึงดูดการพัฒนาสู่ภูมิภาค (Pull Factors) อย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งมีสิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของประชาชนให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและยั่งยืน (Eco-living) - องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีศักยภาพในการกำกับดูแล และกำหนดมาตรฐานการให้บริการสาธารณะ ขณะที่ชุมชน สถาบันการศึกษา และภาคเอกชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในการออกแบบและขับเคลื่อนการพัฒนาที่เหมาะสมและตอบโจทย์ความต้องการของคนในท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง

หมายเหตุ	ขอบเขต
๙. ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และคนไทยทุกคนมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอเหมาะสม	- คนยากจนข้ามรุ่นลดลง จากมาตรการให้ความช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาแบบมุ่งเป้า และเทคโนโลยีสารสนเทศที่สามารถระบุตัวบุคคล ปัญหา และความต้องการได้อย่างแม่นยำและมีประสิทธิภาพ - นโยบายการเงินการคลัง และกฎหมายสามารถสนับสนุนการกระจายรายได้ และสร้างความเป็นธรรมในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ - ทุกกลุ่มคนสามารถเข้าถึงเทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างครอบคลุม ทัวทั้ง และมีคุณภาพ โดยเฉพาะในชนบทและพื้นที่ห่างไกล เพื่อลดความเหลื่อมล้ำของโอกาสทางเศรษฐกิจและสังคม และระหว่างพื้นที่ (digital divide) - เด็กจากครอบครัวยากจนได้รับการช่วยเหลือให้สามารถเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ โดยเฉพาะการศึกษาในระดับที่สูงกว่าการศึกษาภาคบังคับได้อย่างเสมอภาค เพื่อเพิ่มโอกาสการเลื่อนชั้นทางเศรษฐกิจและสังคมอันจะนำไปสู่การลดความเหลื่อมล้ำ ประชากรรุ่นถัดไป - คนไทยทุกคนมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอ เหมาะสม สอดคล้องกับบริบทความจำเป็น บนฐานของความยั่งยืนทางการคลัง - ระบบประกันสังคมได้รับการพัฒนาทั้งในด้านรูปแบบ เงินสมทบ และสิทธิประโยชน์ให้สอดคล้องกับความต้องการและลักษณะการทำงานที่หลากหลาย สามารถจูงใจให้แรงงานนอกระบบเข้าสู่ระบบ และสร้างหลักประกันให้แก่แรงงานในภาวะวิกฤตได้ - ระบบความคุ้มครองทางสังคมของไทยมีความบูรณาการเชื่อมโยงกันตั้งแต่ระดับนโยบาย ฐานข้อมูล ระดับปฏิบัติ จนถึงการติดตามประเมินผล โดยมีระบบที่สามารถระบุจุดสิทธิของความคุ้มครองทางสังคมที่แต่ละบุคคล/ครัวเรือนพึงได้รับ

๓) วิถีชีวิตที่ยั่งยืน (Eco-Friendly Living)

ทุกภาคส่วนในสังคมมีรูปแบบการดำเนินชีวิตและกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เอื้อให้เกิดความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศ และสภาพภูมิอากาศ พร้อมทั้งสามารถรับมือและมีภูมิคุ้มกันจากสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาประสิทธิภาพของการบริหารจัดการ ทั้งการจัดการของภาครัฐและบทบาทของภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี เพื่อมุ่งจัดการกับปัญหาที่เป็นภัยคุกคามสำคัญทั้งในประเทศไทยและในระดับโลก ซึ่งได้แก่ ปัญหาขยะ มลพิษทางน้ำ มลพิษอากาศ ก๊าซเรือนกระจก และความเสี่ยงของภัยธรรมชาติอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ ด้วยการยกระดับระบบการจัดการ และโครงสร้างพื้นฐานที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งพัฒนาเทคโนโลยีที่จูงใจให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการผลิตและบริโภคให้มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม โดยหมวดหมู่ที่ต้องบรรลุในท่วงระยะเวลาของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ เพื่อผลักดันการสร้าง “วิถีชีวิตที่ยั่งยืน” อย่างเป็นรูปธรรม ประกอบด้วย

หมวดหมู่ที่ ๑๐ ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ ขยะ น้ำเสีย มลพิษอากาศ และก๊าซเรือนกระจก ถือเป็นผลพลอยได้จากกระบวนการผลิตและบริโภค ซึ่งในปัจจุบันได้ส่งผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมในระดับที่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพอนามัยและทำลายความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ โดยปริมาณขยะและน้ำเสียที่มีปริมาณสูงเกินกว่าความสามารถในการกำจัด ได้เล็ดรอดออกสู่สิ่งแวดล้อมจนเป็นผลเสียต่อคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำและสิ่งมีชีวิตในทะเล ในขณะเดียวกัน มลพิษอากาศ PM๒.๕ ซึ่งมีแหล่งที่มาสำคัญจากการจราจรและเผาพื้นที่เกษตร ส่งผลให้หลายพื้นที่ของประเทศไทยต้องเผชิญกับปัญหาคุณภาพอากาศที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพเป็นประจำทุกปี นอกจากนี้ ปริมาณก๊าซเรือนกระจกของทั้งโลกที่ยังคงมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น จะทำให้การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศมีความรุนแรงเพิ่มขึ้นในอนาคต อย่างไรก็ตาม ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีหลายประการได้ส่งผลให้การจัดการปัญหาทางสิ่งแวดล้อมทั้ง ๔ ประการอย่างยั่งยืนสามารถทำได้ด้วยต้นทุนที่ลดต่ำลงเรื่อย ๆ และยังเป็นโอกาสในการสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจได้

ในอีกทางหนึ่งด้วย โดยเทคโนโลยีการรีไซเคิลและการบำบัดน้ำเสียทำให้สามารถนำวัสดุหลายประเภทและน้ำที่ใช้แล้วมาหมุนเวียนใช้ประโยชน์ได้ใหม่เทคโนโลยีชีวภาพสามารถนำมาใช้เพิ่มมูลค่าวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร เพื่อลดความจำเป็นในการเผาพื้นที่ของเกษตรกร นอกจากนี้ พลังงานหมุนเวียนและยานยนต์ไฟฟ้าจะเป็นโอกาสในการลดก๊าซเรือนกระจกและมลพิษ อากาศได้อย่างมหาศาล

หมวดหมู่ที่ ๑๑ ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ที่ผ่านมามีภัยธรรมชาติหลายประเภท โดยเฉพาะ อุทกภัย ภัยแล้ง วาตภัยไฟป่า และการกัดเซาะชายฝั่ง เป็นสาเหตุที่ก่อให้เกิดความสูญเสียเป็นประจำทุกปี ทั้งต่อชีวิต ทรัพย์สินทรัพยากรธรรมชาติ และมูลค่าทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศมีแนวโน้มที่จะส่งผลให้ภัยธรรมชาติข้างต้นทวีความถี่และระดับความรุนแรงเพิ่มขึ้น พร้อมกันนั้น การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศยังอาจทำให้ภัยธรรมชาติประเภทอื่น ๆ ที่ไม่ได้ส่งผลกระทบต่อประเทศไทยมากเท่าใดนักในปัจจุบัน กลายเป็นภัยคุกคามที่สำคัญในอนาคต อาทิ การเกิดน้ำท่วมพื้นที่ชายฝั่งอันเนื่องมาจากระดับน้ำทะเลที่เพิ่มสูงขึ้น และสภาพอากาศร้อนจัด นอกจากนี้ แนวโน้มการขยายตัวของเมืองที่เพิ่มขึ้นอาจยิ่งซ้ำเติมให้ความเสี่ยงของภัยธรรมชาติเพิ่มขึ้นได้ หากขาดการควบคุมด้านการดำเนินใช้ประโยชน์ที่ดินและพัฒนาสิ่งก่อสร้างอย่างเหมาะสมดังนั้น การลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศทั้งในมิติของการป้องกันและบรรเทาภัย รวมทั้งการปรับตัวเพื่อลดผลกระทบ จึงเป็นความท้าทายที่สำคัญยิ่งต่อการพัฒนาความยั่งยืนของประเทศในระยะต่อไป โดยขอบเขตของเป้าหมายการดำเนินงานในแต่ละหมวดหมู่นี้มีสาระสำคัญดังนี้

โดยขอบเขตของเป้าหมายการดำเนินงานในแต่ละหมวดหมู่ มีสาระสำคัญ ดังนี้

ตารางที่ ๓-๓ ขอบเขตของหมวดหมู่ภายใต้วิถีชีวิตที่ยั่งยืน

หมวดหมู่	ขอบเขต
๑๐. ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ	- ชยะได้รับการหมุนเวียนกลับไปใช้ประโยชน์ในสัดส่วนที่สูงขึ้น ผ่านการปรับปรุงระบบการจัดการ รวมทั้งการแก้ไขหรือกำหนดกฎระเบียบที่จำเป็นเพิ่มเติม อาทิ การกำหนดมาตรการเชิงบังคับสำหรับการคัดแยกขยะตั้งแต่ต้นทาง การมีข้อกำหนดด้านการออกแบบบรรจุภัณฑ์พลาสติกให้เอื้อต่อการรีไซเคิล การพัฒนากลไกในการจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อย่างเป็นระบบ รวมทั้งการแก้ไขกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการผลิตสินค้าจากวัสดุเหลือใช้ - ประเทศไทยมีศักยภาพในการรีไซเคิลน้ำทิ้ง โดยเริ่มจัดทำระบบในพื้นที่ที่มีความพร้อม อาทิ นิคมอุตสาหกรรม และชุมชนขนาดใหญ่ - พลังงานหมุนเวียนเป็นแหล่งพลังงานหลักสำหรับการพัฒนาการผลิตไฟฟ้าใหม่ของประเทศ โดยการปรับเปลี่ยนตลาดการซื้อขายไฟฟ้าไปสู่รูปแบบตลาดเสรีเพื่อส่งเสริมการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียนของผู้ผลิตรายย่อยและภาคประชาชน และการปรับปรุงระบบสายส่งไฟฟ้าและการจัดการให้สามารถรองรับไฟฟ้าที่ผลิตจากพลังงานทดแทนในสัดส่วนที่สูงขึ้น - การใช้ยานยนต์ไฟฟ้ามีสัดส่วนที่สูงขึ้นทั้งในระบบขนส่งมวลชนและยานพาหนะส่วนบุคคล - ผลิตภัณฑ์ที่มาจากวัสดุเหลือใช้และการปล่อยคาร์บอนในปริมาณต่ำตลอดวงจรชีวิตได้รับการสนับสนุน ทั้งในด้านการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมสำหรับการผลิต และมาตรการทางการเงินการคลังเพื่อจูงใจผู้บริโภค

หมวดหมู่	ขอบเขต
๑๑. ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	- พื้นที่ที่ประสบภัยธรรมชาติซ้ำซาก และพื้นที่ที่มีแนวโน้มจะเผชิญกับผลกระทบที่รุนแรงจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ได้รับการจัดการให้มีความเสี่ยงที่ลดลง ผ่านการใช้มาตรการป้องกันภัยที่ยั่งยืนและมาตรการการปรับตัวที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และการดำเนินชีวิตของประชาชน - ทรัพยากรธรรมชาติที่มีความสำคัญต่อการป้องกันความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ อาทิ ป่าต้นน้ำ ป่าชายเลนและพื้นที่ชุ่มน้ำ ได้รับการอนุรักษ์และฟื้นฟูให้อยู่ในสภาพดี - เป้าหมายด้านการลดความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติและการลดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ได้รับการบูรณาการเข้ากับการวางแผนการพัฒนาพื้นที่ ทั้งการใช้ประโยชน์ที่ดิน และการจัดทำโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งก่อสร้าง - ระบบการจัดการภัย ทั้งการคาดการณ์ การเตือนภัย การเผชิญเหตุ และการฟื้นฟูหลังเกิดภัย ในทุกระดับได้รับการปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพและศักยภาพที่สูงขึ้น - ทุกภาคส่วนได้รับการพัฒนาขีดความสามารถในการเตรียมพร้อมรับมือกับภัยธรรมชาติและการปรับตัวเพื่อลดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโดยเฉพาะการมาตรการ ช่วยเหลือกลุ่มคนเปราะบาง อาทิ คนยากจน และเกษตรกรที่มีแนวโน้มได้รับผลกระทบมากกว่าประชากรกลุ่มอื่น

๔) ปัจจัยสนับสนุนการพลิกโฉมประเทศ (Key Enablers for Thailand's Transformation)

ปัจจัยขับเคลื่อนที่เอื้อต่อการเปลี่ยนผ่านประเทศไปสู่การเป็น Hi-Value and Sustainable Thailand โดยเฉพาะกลไกการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ทั้งระบบการศึกษา และการยกระดับและปรับทักษะแรงงาน ที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและโลกยุคใหม่และส่งเสริมการเคลื่อนย้ายแรงงานไปสู่ภาคการผลิตและบริการที่มีผลิตภาพและมูลค่าสูง และกลไกการบริหารจัดการภาครัฐ ทั้งระเบียบกฎหมาย ระบบงบประมาณ โครงสร้างพื้นฐาน การให้บริการสาธารณะตลอดจนการติดตามประเมินผล ที่ทันสมัย เท้าทันต่อการเปลี่ยนแปลง ตอบสนองความต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ โดยหมวดหมู่ที่ต้องบรรจุในระยะเวลาของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ เพื่อสร้าง “ปัจจัยสนับสนุนการพลิกโฉมประเทศ” ประกอบด้วย

หมวดหมู่ที่ ๑๒ ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต คนเป็นรากฐานสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ อย่างไรก็ตาม คุณภาพการศึกษาและระบบการพัฒนาทักษะแรงงานของไทยยังอยู่ในระดับต่ำ อีกทั้งยังประสบกับความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึง ส่งผลให้ขาดแคลนกำลังแรงงานที่สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ ในระยะต่อไป ปัญหาดังกล่าวมีแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรงมากขึ้นจากอนาคตของงานและการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของทางเทคโนโลยี วิถีชีวิตและวัฒนธรรมที่มาพร้อมกับความต้องการงานและทักษะประเภทใหม่ ๆ รวมถึงทักษะทางพฤติกรรม (Soft Skills) ภายใต้บริบทการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรซึ่งส่งผลให้กำลังแรงงานลดลงอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ การขาดความพร้อมทางเทคโนโลยีและความแตกต่างระหว่างพื้นที่ยังอาจทำให้ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาและทักษะเพิ่มสูงขึ้น อย่างไรก็ตาม ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การลดลงของประชากร และการขยายตัวของความเป็นเมืองจะนำมาซึ่งโอกาสในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและฝึกอบรมตลอดจนส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้สามารถผลิตและพัฒนาากำลังคนที่มีสมรรถนะสูง เป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญในการเปลี่ยนผ่านประเทศไปสู่การเป็น Hi-Value and Sustainable Thailand ต่อไป

หมวดหมู่ที่ ๑๓ ไทยมีภาครัฐที่มีสมรรถนะสูง ภาครัฐมีความสำคัญต่อการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศในทุกมิติ อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันภาครัฐของไทยมีขนาดใหญ่ ขาดความคล่องตัว และมีรายจ่ายประจำมาก

อีกทั้งยังมีโครงสร้างการบริหารงานแบบรวมศูนย์แต่ขาดการบูรณาการระหว่างหน่วยงานราชการมีส่วนร่วมของประชาชน และมีกฎหมายจำนวนมากที่ยังล้าสมัยและขาดการบังคับใช้ที่มีประสิทธิภาพในระยะต่อไป ปัญหาดังกล่าวมีแนวโน้มที่จะขยายตัวไปสู่ปัญหาการะทบการคลังที่เพิ่มขึ้นจากการเข้าสู่สังคมสูงวัย ความเสียหายทางเศรษฐกิจจากความล่าช้าในการปรับตัวให้เท่าทันกับเศรษฐกิจฐานเทคโนโลยีและการทำงานรูปแบบใหม่ รวมไปถึงความสามารถในการตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนที่มีอย่างจำกัดท่ามกลางกระแสการตระหนักรู้ของสาธารณชน (Public Awareness) และการขยายตัวของความเป็นเมือง ดังนั้น ภาครัฐจึงจำเป็นต้องปรับโครงสร้างและการบริหารงานให้มีความยืดหยุ่นคล่องตัวและมีสมรรถนะสูงโดยอาศัยโอกาสจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในการปรับปรุงกระบวนการพัฒนา ระบบข้อมูล และอำนวยความสะดวกในการให้บริการสาธารณะ ตลอดจนมุ่งปรับปรุงกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการปรับโครงสร้างและพลิกโฉมประเทศในมิติต่าง ๆ และส่งเสริมศักยภาพของทุกภาคส่วนในการเข้ามามีส่วนรวมในการพัฒนาประเทศ

โดยขอบเขตของเป้าหมายการดำเนินงานในแต่ละหมวดหมู่ มีสาระสำคัญ ดังนี้

ตารางที่ ๓-๔ ขอบเขตของหมวดหมู่ภายใต้ปัจจัยสนับสนุนการพลิกโฉมประเทศ

หมวดหมู่	ขอบเขต
๑๒. ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต	- ระบบการศึกษาไทยตั้งแต่ระดับปฐมวัยมีคุณภาพมาตรฐานใกล้เคียงกันภายในประเทศและเทียบเท่าระดับสากล โดยมุ่งพัฒนาคณาให้มีทักษะที่จำเป็นในโลกยุคใหม่อย่างรอบด้าน อาทิ ทักษะด้านภาษาต่างประเทศ ทักษะด้านดิจิทัล และทักษะการเป็นผู้ประกอบการ รวมถึงทักษะทางสังคม/พลวัตกรรม (Soft Skills) อาทิ ทักษะการคิดเชิงวิพากษ์ ความคิดสร้างสรรค์ ความสามารถในการปรับตัว การยอมรับความแตกต่าง และการสื่อสารและการทำงานร่วมกับผู้อื่น พร้อมทั้งส่งเสริมการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต - ระบบการศึกษาและกลไกที่เกี่ยวข้องมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับศักยภาพของเด็กแต่ละกลุ่ม ตั้งแต่กลุ่มผู้มีความสามารถพิเศษ จนถึงกลุ่ม NEETs (กลุ่มเด็กและเยาวชนอายุระหว่าง ๑๕ - ๒๔ ปี ที่ไม่ได้เรียน ไม่ได้ทำงาน หรือไม่ได้อยู่ในระบบฝึกอบรมใด ๆ) - สถาบันอุดมศึกษาสามารถปรับบทบาทในการผลิตและพัฒนากำลังคนให้มีปริมาณและคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และสนับสนุนการมุ่งสู่การเป็น Hi-Value and Sustainable Thailand รวมถึงมีบทบาทในการพัฒนาทุนมนุษย์ในทุกช่วงวัย (นอกเหนือจากวัยเรียน) - ระบบการฝึกอบรมเพื่อปรับและยกระดับทักษะฝีมือแรงงาน (Reskill / Upskill / New skill) มีคุณภาพ ทันสมัย ได้มาตรฐาน ตอบโจทย์ความต้องการอย่างตรงจุดทุกคนสามารถเข้าถึงได้ โดยเฉพาะการฝึกอบรมเพื่อโยกย้ายแรงงานไปสู่ภาคการผลิตและบริการเป้าหมายภายใต้การสร้างเศรษฐกิจมูลค่าสูงที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และสำหรับผู้มีความเสี่ยงจากการถูกทดแทนจากระบบอัตโนมัติ กลุ่มวัยแรงงานตอนปลายและผู้สูงอายุ - นโยบายการบริหารจัดการกำลังคนภายใต้บริบทสังคมสูงวัยมีความชัดเจน และสามารถลดทอนความเสี่ยงในการขาดแคลนกำลังแรงงาน อาทิ การขยายอายุเกษียณ การยกระดับผลิตภาพแรงงานไทย และการดึงดูดแรงงานทักษะสูงจากต่างประเทศ - ระบบการบริหารจัดการกำลังคนและฐานข้อมูลสารสนเทศ ด้านกำลังคนของประเทศมีความบูรณาการ นำไปสู่การออกแบบนโยบายที่เฉพาะเจาะจง และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น - สถาบันทางสังคมเฝ้าต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ตั้งแต่การส่งเสริมการเรียนรู้ การปฏิรูปสื่อและอุตสาหกรรมบันเทิง จนถึงมาตรการที่เอื้อต่อการมีสุขภาพดี มีความตระหนักด้านสิ่งแวดล้อม และมีจิตสำนึกที่ดีต่อสังคมส่วนรวม

หมวดหมู่	ขอบเขต
๑๓. ไทยมีภาครัฐที่มีสมรรถนะสูง	- การทำงานของภาครัฐมีความบูรณาการและเป็นเอกภาพ ตั้งแต่ระดับนโยบาย ระดับปฏิบัติ จนถึงการติดตามประเมินผล ทั้งระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาครัฐ และเอกชน รวมถึงการดำเนินงานร่วมกับภาคีการพัฒนาอื่น ๆ - โครงสร้างของหน่วยงานภาครัฐมีความยืดหยุ่น สามารถปรับเปลี่ยน ควบรวม หรือยกเลิกภารกิจให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ ได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ - ภาครัฐมีความยั่งยืนทางการคลัง มีความสามารถในการจัดเก็บรายได้เพิ่มขึ้น และมีการบริหารจัดการรายจ่ายอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการปรับบทบาทและลดภารกิจเหลือเพียงเท่าที่จำเป็น - การบริหารงานภาครัฐและการให้บริการสาธารณะปรับเปลี่ยนสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัลเต็มรูปแบบ - กฎหมาย ระเบียบ และมาตรการภาครัฐมีความทันสมัย ไม่ซ้ำซ้อน มีการบังคับใช้ที่มีประสิทธิภาพ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและสนับสนุนการพลิกโฉมประเทศไปสู่การเป็น Hi-Value and Sustainable Thailand - ทุกภาคส่วน ทั้งภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาคประชาชน มีบทบาทในการออกแบบ จัดทำ และขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศสู่การเป็น Hi-Value and Sustainable Thailand รวมถึงมีบทบาทในการติดตามตรวจสอบการทำงานของภาครัฐในทุกระดับอย่างเป็นรูปธรรม

ทั้งนี้ การกำหนด “หมวดหมู่” (Milestones) ในช่วงระยะเวลา ๕ ปี ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ เพื่อนำไปสู่การพลิกโฉมประเทศสู่การเป็น Hi-Value and Sustainable Thailand ภายในปี ๒๕๗๐ ได้พัฒนาขึ้นจากการนำโอกาสและความเสี่ยงที่ได้จากการวิเคราะห์ผลกระทบของแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงระดับโลก (Megatrends) ต่อสถานะของการพัฒนาประเทศ มาใช้เป็นกรอบในการจัดทำรายละเอียดและสาระสำคัญของหมวดหมู่ทั้ง ๑๓ ประการ โดยความเชื่อมโยงระหว่างโอกาสและความเสี่ยงกับ ๑๓ หมวดหมู่มีรายละเอียด ดังปรากฏในตารางที่ ๑๕ ความเชื่อมโยงระหว่างโอกาสความเสี่ยง และ ๑๓ หมวดหมู่

ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับ SDGs

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) มีทั้งหมด ๑๗ เป้าหมาย (Goals) ภายใต้หนึ่งเป้าหมายจะประกอบไปด้วยเป้าหมายย่อย ๆ ที่เรียกว่า เป้าประสงค์ (Targets) ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด ๑๖๙ เป้าประสงค์ และพัฒนา ตัวชี้วัด (Indicators) จำนวน ๒๓๒ ตัวชี้วัด (ทั้งหมด ๒๔๔ ตัวชี้วัดแต่มีตัวที่ซ้ำ ๑๒ ตัว) เพื่อติดตามความก้าวหน้าของเป้าหมายดังกล่าว

SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS

เป้าหมายทั้ง ๑๗ เป้าหมายประกอบด้วย

- เป้าหมายที่ ๑ : ขจัดความยากจนทุกรูปแบบในทุกพื้นที่
- เป้าหมายที่ ๒ : ยุติความหิวโหย บรรลุความมั่นคงทางอาหารและยกระดับโภชนาการและส่งเสริมเกษตรกรรมที่ยั่งยืน
- เป้าหมายที่ ๓ : สร้างหลักประกันว่าคนมีชีวิตที่มีสุขภาพดีและส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีสำหรับทุกคนในทุกวัย
- เป้าหมายที่ ๔ : สร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต
- เป้าหมายที่ ๕ : บรรลุความเท่าเทียมระหว่างเพศ และเสริมอำนาจให้แก่สตรีและเด็กหญิง
- เป้าหมายที่ ๖ : สร้างหลักประกันว่าจะมีการจัดให้มีน้ำและสุขอนามัยสำหรับทุกคนและมีการบริหารจัดการที่ยั่งยืน
- เป้าหมายที่ ๗ : สร้างหลักประกันให้ทุกคนสามารถเข้าถึงพลังงานสมัยใหม่ที่ยั่งยืนในราคาที่ย่อมเยา
- เป้าหมายที่ ๘ : ส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง ครอบคลุม และยั่งยืน การจ้างงานเต็มที่ มีผลิตภาพ และการมีงานที่เหมาะสมสำหรับทุกคน
- เป้าหมายที่ ๙ : สร้างโครงสร้างพื้นฐานที่มีความทนทาน ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ครอบคลุมและยั่งยืน และส่งเสริมนวัตกรรม
- เป้าหมายที่ ๑๐ : ลดความไม่เสมอภาคภายในประเทศและระหว่างประเทศ
- เป้าหมายที่ ๑๑ : ทำให้เมืองและการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์มีความครอบคลุม ปลอดภัย มีภูมิทัศน์และยั่งยืน
- เป้าหมายที่ ๑๒ : สร้างหลักประกันให้มีรูปแบบการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน
- เป้าหมายที่ ๑๓ : ปฏิบัติการอย่างเร่งด่วนเพื่อต่อสู้การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบที่เกิดขึ้น
- เป้าหมายที่ ๑๔ : อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทร ทะเล และทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
- เป้าหมายที่ ๑๕ : ปกป้อง ฟื้นฟู และสนับสนุนการใช้ระบบนิเวศบนบกอย่างยั่งยืน จัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน ต่อสู้การกลายสภาพเป็นทะเลทราย หยุดการเสื่อมโทรมของที่ดินและพื้นสภาพดิน และหยุดยั้งการสูญเสียดiversity ความหลากหลายทางชีวภาพ

- เป้าหมายที่ ๑๖ : ส่งเสริมสังคมที่สงบสุขและครอบคลุมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ให้ทุกคนเข้าถึงความยุติธรรม และสร้างสถาบันที่มีประสิทธิภาพ รับผิดชอบ และครอบคลุมในทุกระดับ
- เป้าหมายที่ ๑๗ : เสริมความเข้มแข็งให้แก่กลไกการดำเนินงานและฟื้นฟูหุ้นส่วนความร่วมมือระดับโลกเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ข้อควรรู้ที่สำคัญ ๖ ประการ

ประการแรก – เป้าหมายการพัฒนาทั้ง ๑๗ ข้อ สะท้อน ‘๓ เสาหลักของมิติความยั่งยืน’ (Three Pillars of Sustainability) คือ มิติด้านสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม บวกกับอีก ๒ มิติ คือ มิติด้านสันติภาพและสถาบัน และมิติด้านหุ้นส่วนการพัฒนา ที่เชื่อมโยงทุกมิติของความยั่งยืนไว้ด้วยกัน รวมเป็น ๕ มิติ องค์การสหประชาชาติ แบ่งเป้าหมาย ๑๗ ข้อ ออกเป็น ๕ กลุ่ม (เรียกว่า ๕ Ps) ประกอบด้วย

- **People (มิติด้านสังคม):** ครอบคลุมเป้าหมายที่ ๑ ถึง เป้าหมายที่ ๕
- **Prosperity (มิติด้านเศรษฐกิจ):** ครอบคลุมเป้าหมายที่ ๗ ถึง เป้าหมายที่ ๑๑
- **Planet (มิติด้านสิ่งแวดล้อม):** ครอบคลุมเป้าหมายที่ ๖ เป้าหมายที่ ๑๒ ถึง เป้าหมายที่ ๑๕
- **Peace (มิติด้านสันติภาพและสถาบัน):** ครอบคลุมเป้าหมายที่ ๑๖
- **Partnership (มิติด้านหุ้นส่วนการพัฒนา):** ครอบคลุมเป้าหมายที่ ๑๗

ประการที่สอง – เนื้อหาของ SDGs ไม่ได้อยู่ที่ระดับเป้าหมาย (Goals) แต่อยู่ที่ระดับเป้าประสงค์ (Targets) เป้าประสงค์เหล่านี้บอกถึงลักษณะของสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมในโลกที่บรรลุ SDGs ได้สำเร็จ มีนัยยะที่บอกถึงฉันทกันในฝัน ถึงวิสัยทัศน์ของการพัฒนาที่นำเสนออยู่ในวาระการพัฒนา ๒๐๓๐ (Agenda ๒๐๓๐) ฉะนั้น หากต้องการทราบว่า SDGs ครอบคลุมเรื่องใดบ้างต้องพิจารณาที่ระดับเป้าประสงค์

ประการที่สาม – ตัวชี้วัด ๒๓๒ ตัวนั้นเป็นตัวชี้วัดที่ออกแบบมาเพื่อใช้ในการติดตามความก้าวหน้าในระดับโลก ซึ่งอาจไม่สามารถนำมาใช้ในระดับประเทศได้อย่างเหมาะสมทั้งหมด และการเลือกใช้ตัวชี้วัดแต่ละตัวนั้นก็เพื่อให้สามารถสะท้อนสาระสำคัญของเป้าหมาย แต่อาจไม่ได้ครอบคลุมทุกมิติที่ระบุไว้ในเป้าประสงค์ ดังนั้น แต่ละประเทศจะต้องกลับมาพัฒนาตัวชี้วัดระดับประเทศและระดับท้องถิ่นเพื่อให้ SDGs สามารถใช้ประโยชน์ได้จริงในระดับพื้นที่ มิเช่นนั้น ประเทศไทยอาจทำได้เพียงบรรลุทุกตัวชี้วัด (Indicators) แต่ไม่บรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ก็เป็นไปได้ นอกจากนี้ ตัวชี้วัดยังมีการเปลี่ยนแปลงได้ ในขณะที่เป้าหมายและเป้าประสงค์จะไม่มีารปรับแก้ในระดับโลกแล้ว

ประการที่สี่ – SDGs ไม่ใช่ข้อตกลงที่มีการบังคับสัญญาและลงโทษ แต่เป็นการเข้าร่วมโดยสมัครใจของประเทศต่าง ๆ และมีการทบทวน (Review) ประจำปีผ่านการนำเสนอ รายงานผลการทบทวนการดำเนินงานตามวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. ๒๐๓๐ ระดับชาติโดยสมัครใจ (Voluntary National Review) ในการประชุมระดับสูงทางการเมืองว่าด้วยการพัฒนาที่ยั่งยืน (High-Level Political Forum on Sustainable Development: HLPF) ที่จัดขึ้นเป็นประจำทุกปีในช่วงเดือนกรกฎาคม ที่สำนักงานใหญ่องค์การสหประชาชาติ กรุงนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา โดยทุกประเทศสามารถเสนอตัวเพื่อนำเสนอรายงานหรือไม่ก็ได้

ประการที่ห้า – ต้องทำความเข้าใจหลักการเบื้องหลังของ SDGs เพื่อนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) เป็นเป้าหมายที่เน้นการพัฒนาที่ครอบคลุม (Inclusive) มุ่งการเปลี่ยนแปลง (Transformative) และบูรณาการ (Integrated) ที่ทุกประเทศต่างมีเจตย์ที่จะต้องนำไปปฏิบัติไม่ใช่เฉพาะแค่ประเทศยากจน (Universal) แต่ในขณะเดียวกันก็เน้นการนำไปปฏิบัติและแก้ปัญหาในระดับท้องถิ่น (Locally-focused) ซึ่งหมายความว่า แม้เป้าหมายทั้งหมดจะแบ่งออกเป็น ๑๗ เป้าหมาย แต่การพิจารณาและดำเนินการจะต้องเป็นไปอย่างบูรณาการ เห็นความเชื่อมโยง (Interlinkage) มุ่งผลลัพธ์ (Outcome-based) และให้ความสำคัญกับคนกลุ่มที่เปราะบาง (Vulnerable people) คนยากจน และคนกลุ่มต่าง ๆ ที่มักถูกทิ้งไว้ข้างหลัง และแม้ว่า SDGs จะเป็นเป้าหมายระดับโลกแต่การนำ SDGs ไปปรับให้เหมาะกับบริบทของพื้นที่ (Localization of the SDGs) เป็นเรื่องสำคัญ จึงต้องให้ท้องถิ่นมีความเป็นเจ้าของและร่วมผลักดัน มีการให้ความหมายแก่เป้าประสงค์

(Targets) และตัวชี้วัด (Indicators) ที่เหมาะสมกับบริบทท้องถิ่น โดยหลักการการขับเคลื่อน SDGs ควรเป็นกระบวนการที่เริ่มจากฐานรากขึ้นสู่ระดับนโยบาย (Bottom-Up) และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้มีบทบาทหลักในการนำ SDGs ไปปฏิบัติ

ประการที่หก – ในทางปฏิบัติ SDGs มีฐานะเป็นเครื่องมืออื่น นอกเหนือจากการเป็นตัวชี้วัดสถานการณ์ความยั่งยืน

- **SDGs ในฐานะที่เป็นคำศัพท์การพัฒนาที่ใช้ร่วมกัน:** SDGs กลายเป็นคำศัพท์ในการพัฒนาที่ใช้ร่วมกันในทุกระดับ ทั้งระดับโลกไปจนถึงระดับท้องถิ่น เอื้อให้ทุกพื้นที่ในโลกสามารถเรียนรู้จากกันและกันได้ ชุมชนในไทยที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาบางประเด็นจะไม่ได้เป็นเพียงตัวอย่างให้ชุมชนในประเทศไทยเท่านั้น แต่เป็นตัวอย่างให้แก่ระดับโลกด้วย
- **SDGs ในฐานะที่เป็น Action Framework:** SDGs สามารถถูกใช้เป็นกรอบแนวคิดที่ใช้ในการทบทวนอนาคตของท้องถิ่น งานที่ทำกันอยู่ในปัจจุบัน ปัญหาที่เผชิญ และใช้เป็นกรอบในการกำหนดทิศทางในอนาคตของท้องถิ่นอย่างบูรณาการและยั่งยืน
- **SDGs ในฐานะที่เป็นเครื่องมือในการต่อรอง :** เนื่องจากภาครัฐทุกประเทศให้คำมั่นกับวาระการพัฒนา ๒๐๓๐ ในภาคเอกชน โดยเฉพาะภาคเอกชนขนาดใหญ่ก็อยู่ภายใต้กฎกติกาและการชี้วัดที่มี SDGs เป็นองค์ประกอบสำคัญ ดังนั้น ภาคประชาสังคมและคนกลุ่มต่าง ๆ สามารถใช้ SDGs เป็นเครื่องมือในการเจรจาต่อรองเพื่อสร้างความร่วมมือในการพัฒนา และ/หรือสะกิดเตือนเมื่อเริ่มเห็นการดำเนินการที่ออกนอกเส้นทางไปจาก SDGs ได้

๑.๓ แผนพัฒนาภาค/แผนพัฒนายุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด/แผนพัฒนาจังหวัด

▶ **แผนพัฒนาภาค/แผนพัฒนายุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด/แผนพัฒนาจังหวัด** (กาญจนบุรี ราชบุรี สุพรรณบุรี) พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

เป้าหมายการพัฒนาภาคกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ๑ : “ศูนย์กลางการผลิตและการตลาดสินค้าภาคเกษตร อุตสาหกรรมปลอดภัย การท่องเที่ยว คุณภาพเชิงสร้างสรรค์และการค้าภาคตะวันตก”

ตัวชี้วัดความสำเร็จตามเป้าหมายการพัฒนาภาคกลุ่มจังหวัด : “เศรษฐกิจมั่นคง ประชาชนมีค้ำจุน ความสุขที่ยั่งยืน”

๑. เศรษฐกิจมั่นคง ประเมินจากอัตราการขยายตัวมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของกลุ่มจังหวัด เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ ๒.๕

๒. ประชาชนมีค้ำจุน ประเมินจากมูลค่าผลิตภัณฑ์กลุ่มจังหวัดเฉลี่ยต่อหัวเพิ่มขึ้นเฉลี่ย ๒,๔๕๕ บาท/คน

๓. ความสุขที่ยั่งยืน ประเมินจากค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคในการกระจายรายได้ (GINI INDEX)

ประเด็นการพัฒนาของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ๑

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ : พัฒนาสินค้าเกษตร อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม และบริการด้วยเทคโนโลยี และนวัตกรรมสู่มาตรฐานสากล

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ : ศูนย์กลางการท่องเที่ยวคุณภาพเชิงสร้างสรรค์ ด้านนิเวศน์ สุขภาพ วัฒนธรรมในพื้นที่ประวัติศาสตร์ภาคตะวันตกและอารยธรรมทวารวดี

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ : พัฒนาและส่งเสริมการค้าชายแดนและการค้าผ่านแดนให้มีศักยภาพ ผลักดันเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ นักไปสู่การกระตุ้นให้เกิดการค้าทางทูลระหว่างประเทศ

วัตถุประสงค์/แนวทางการพัฒนา/ตัวชี้วัด ตามประเด็นการพัฒนา

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ : พัฒนาสินค้าเกษตร อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม และบริการด้วยเทคโนโลยี และนวัตกรรมสู่มาตรฐานสากล

วัตถุประสงค์ :

(๑) พัฒนาสินค้า ผลิตภัณฑ์การเกษตร อุตสาหกรรม และบริการให้ได้คุณภาพ มาตรฐานสากล

(๒) เพิ่มศักยภาพผู้ผลิตและตลาดสินค้าภาคการเกษตร พาณิชยกรรม อุตสาหกรรม สู่เทคโนโลยี

ดิจิทัล

แนวทางการพัฒนา :

- (๑) เพิ่มพื้นที่การทำเกษตรปลอดภัยและเตรียมความพร้อมเพื่อการทำเกษตรอินทรีย์
- (๒) ส่งเสริมผู้ผลิต ผู้ประกอบการแรงงาน ภาคเกษตรกรรม พาณิชยกรรม อุตสาหกรรม ให้มีศักยภาพในการปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิต การแปรรูป การบริหารจัดการตลาด และบริการโดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม
- (๓) ส่งเสริมและสนับสนุนการตลาดและประชาสัมพันธ์ สินค้าและบริการ
- (๔) ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานและบริหารจัดการน้ำ เพื่อลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติเพื่อสนับสนุนการพัฒนาสินค้า เกษตรอุตสาหกรรม และบริการ

▶ แผนพัฒนาจังหวัดสุพรรณบุรี พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

เป้าหมายการพัฒนาจังหวัด “เกษตรกรรมยั่งยืน เศรษฐกิจเข้มแข็ง คุณภาพชีวิตดี สังคมมีสุข”

ตัวชี้วัดความสำเร็จตามเป้าหมายการพัฒนา : ผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัว (GPP per capita) เพิ่มขึ้น

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ : การเพิ่มศักยภาพการผลิตสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมให้ได้มาตรฐาน เพื่อการแข่งขันทางการค้าและการพัฒนาที่ยั่งยืน

วัตถุประสงค์

- ๑) ผลิตผล/ผลิตภัณฑ์การเกษตรในจังหวัดยกระดับสู่มาตรฐานอาหารปลอดภัย (Food safety)
- ๒) ผลิตผล/ผลิตภัณฑ์การเกษตรและเกษตรอุตสาหกรรมยกระดับรายได้ให้กับเกษตรกร

เป้าหมาย

- ๑) เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP/PGS/GMS/organic
- ๒) พื้นที่ทำการเกษตรกรรมยั่งยืนเพิ่มขึ้น
- ๓) รายได้สุทธิทางการเกษตรต่อครัวเรือนต่อปีของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

ตัวชี้วัด

- ๑) ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP/PGS/GMS/organic เทียบจากจำนวนเกษตรกรที่ได้รับการรับรองมาตรฐานทั้งหมด
- ๒) จำนวนพื้นที่ทำการเกษตรกรรมยั่งยืนเพิ่มขึ้น
- ๓) ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของรายได้สุทธิทางการเกษตรต่อครัวเรือนต่อปีของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

แนวทางการพัฒนา

- ๑) ส่งเสริมเทคโนโลยี นวัตกรรม การผลิต และพัฒนาศักยภาพผลิตผล/ผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร/OTOP/เกษตรอุตสาหกรรม ให้มีคุณภาพ ปลอดภัยได้มาตรฐาน เพื่อเพิ่มมูลค่าและใช้ทรัพยากรทางการเกษตรอย่างยั่งยืน
- ๒) พัฒนาและส่งเสริมสุพรรณบุรีเป็นเมืองสมุนไพรอย่างยั่งยืนและครบวงจร
- ๓) ส่งเสริมและพัฒนาตลาดสินค้าเกษตร/เกษตรแปรรูป/สินค้า OTOP/สินค้าแบรนด์ของจังหวัดสุพรรณบุรี และส่งเสริมกลุ่มธุรกิจ SMEs/Start Up/OTOP/วิสาหกิจชุมชน/กลุ่มธุรกิจเพื่อสังคม (SE) ด้วย BCG โมเดล
- ๔) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อสนับสนุนการพัฒนาสินค้าเกษตร และเกษตรอุตสาหกรรม

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ : การพัฒนาการท่องเที่ยวและการกีฬา เพื่อส่งเสริมอัตลักษณ์ของจังหวัดสุพรรณบุรี

วัตถุประสงค์

- ๑) นักท่องเที่ยวและรายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น
- ๒) อุตสาหกรรมการกีฬาและการกีฬาเพื่อการท่องเที่ยว ได้รับการส่งเสริมและพัฒนา
- ๓) แหล่งท่องเที่ยว การบริการและการกีฬา ของจังหวัดที่ได้มาตรฐานและเป็นอัตลักษณ์
- ๔) จังหวัดสุพรรณบุรีเป็นเมืองท่องเที่ยวสร้างสรรค์

เป้าหมาย

- ๑) จำนวนนักท่องเที่ยวในจังหวัดสุพรรณบุรีเพิ่มมากขึ้น
- ๒) รายได้จากการท่องเที่ยวในจังหวัดสุพรรณบุรีเพิ่มมากขึ้น
- ๓) ส่งเสริมการกีฬาเพื่อการท่องเที่ยวที่เป็นอัตลักษณ์

ตัวชี้วัด

- ๑) ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของจำนวนนักท่องเที่ยว
- ๒) ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของรายได้จากการท่องเที่ยว
- ๓) มีโครงการที่ส่งเสริมการกีฬาเพื่อการท่องเที่ยว

แนวทางการพัฒนา

๑) พัฒนาสินค้า บริการและบุคลากรด้านการท่องเที่ยวให้มีความหลากหลายบนอัตลักษณ์พื้นถิ่นของชุมชนและจังหวัดที่ได้มาตรฐาน

๒) พัฒนาปัจจัย/โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวให้เพียงพอและได้มาตรฐาน

๓) ส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวสู่เมืองสร้างสรรค์เพื่อคนทั้งมวล (Tourism for all) และการท่องเที่ยววิถีใหม่ (New-next normal)

๔) ส่งเสริมการจัดการแข่งขันกีฬาดังแต่ระดับชุมชนถึงระดับประเทศตลอดจนระดับนานาชาติและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา

๕) ยกระดับศักยภาพด้านการตลาดและประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงรุก

๖) พัฒนาการบริหารจัดการการท่องเที่ยวแบบครบวงจร ด้วย BCG Model

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ : การอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมภายใต้การมีส่วนร่วมสู่ความยั่งยืน

วัตถุประสงค์

- ๑) ทรัพยากรธรรมชาติมีความอุดมสมบูรณ์
- ๒) สิ่งแวดล้อมมีคุณภาพดี
- ๓) ประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เป้าหมาย

- ๑) ชยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง
- ๒) คุณภาพน้ำในแม่น้ำสายหลักอยู่ในเกณฑ์ดีเพิ่มขึ้น
- ๓) พื้นที่สีเขียวและป่าเศรษฐกิจในจังหวัดสุพรรณบุรีเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด

- ๑) ร้อยละของปริมาณขยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง
- ๒) ร้อยละของคุณภาพน้ำในแม่น้ำสายหลักอยู่ในเกณฑ์ดีเพิ่มขึ้น
- ๓) จำนวนพื้นที่สีเขียวและป่าเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น

แนวทางการพัฒนา

๑) อนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ และเพิ่มพื้นที่สีเขียวโดยการสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนเพื่อลดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๒) อนุรักษ์และพัฒนาที่ดิน

๓) บูรณาการการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ รวมทั้งการอนุรักษ์ฟื้นฟูคุณภาพน้ำ

๔) ลดการเผาในพื้นที่โล่งในพื้นที่เกษตรกรรมและพื้นที่ป่า โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน

๕) การบริหารจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

๖) การอนุรักษ์พลังงาน และส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทน

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ : การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน

วัตถุประสงค์

- ๑) ประชาชนมีทักษะในการดำรงชีวิตและเรียนรู้ได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกและ
- ๒) ประชาชนทุกช่วงวัยมีสุขภาวะที่ดี ทั้งด้านสุขภาพกาย สุขภาพจิต สิ่งแวดล้อม สวัสดิการ

๓) สถาบันทางสังคมมีความเข้มแข็งและมีส่วนร่วมในการพัฒนา

เป้าหมาย

๑) เด็กและเยาวชนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพเหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ของจังหวัดสุพรรณบุรี

๒) ประชาชนทุกช่วงวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงวิถีการดำเนินชีวิตตามแนววิถีใหม่ (New Normal) โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๓) ประชาชนมีสุขภาวะที่พึงประสงค์

๔) ประชาชนสามารถเข้าถึงระบบสวัสดิการสังคม

ตัวชี้วัด

๑) ร้อยละของเด็กและเยาวชนที่ได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพเหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ของจังหวัดสุพรรณบุรี

๒) จำนวนประชาชนทุกช่วงวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงวิถีการดำเนินชีวิตตามแนววิถีใหม่ (New Normal) โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๓) ร้อยละของประชาชนที่มีสุขภาวะที่พึงประสงค์เพิ่มขึ้น

๔) ร้อยละของประชาชนที่เข้าถึงระบบสวัสดิการสังคม

แนวทางการพัฒนา

๑) ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพสูง และสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

๒) ส่งเสริมให้ประชาชนทุกช่วงวัยมีความรู้ ความสามารถโดยการเข้าถึงแหล่งความรู้ ทักษะในการประกอบอาชีพ และการเข้าถึงด้านบริการทางสังคมตามแนววิถีใหม่ (New Normal) และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๓) ส่งเสริมการบูรณาการการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุให้ยั่งยืน

๔) ยกย่องมาตรฐานการพัฒนาพื้นที่สาธารณะและที่อยู่อาศัย และสร้างความตระหนักให้ประชาชนมีสุขภาวะที่ดี

๕) ส่งเสริมสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษาและสถาบันการศาสนา ชุมชน สื่อมวลชนและภาคเอกชนให้มีความเข้มแข็งและมีส่วนร่วมในการพัฒนาเมืองสร้างสรรค์

๖) เสริมสร้างความมั่นคงและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนและชุมชน

๑.๔ ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดสุพรรณบุรี

วิสัยทัศน์ (VISION)

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดสุพรรณบุรี เป็นองค์กรชั้นนำ ด้านการผลิตอาหาร ผลิตภัณฑ์มีคุณภาพได้มาตรฐาน เป็นศูนย์กลาง การศึกษา การกีฬา การท่องเที่ยว การดนตรี การอาชีพ ใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน มีคุณภาพชีวิตที่ดี ประชาชนมีความสุข และปลอดภัย”

ประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategic Issues) ประกอบด้วย ๗ ยุทธศาสตร์ คือ

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ พัฒนาคุณภาพผลผลิตทางการเกษตร อุตสาหกรรม เกษตรอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม การแปรรูปและผลิตภัณฑ์ เพื่อการบริโภคและการส่งออก ประกอบด้วย

เป้าประสงค์ (GOALS) ประกอบด้วย ๒ เป้าประสงค์ ดังนี้

เป้าประสงค์ ๑ เพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ สินค้าเกษตร อุตสาหกรรมและเกษตรอุตสาหกรรมและส่งเสริมการส่งออกสินค้าเกษตรอุตสาหกรรม

เป้าประสงค์ ๒ เพิ่มมูลค่าและคุณภาพด้านผลิตภัณฑ์อาหาร

กลยุทธ์ (Strategies) ประกอบด้วย ๔ กลยุทธ์ ดังนี้

กลยุทธ์ที่ ๑ พัฒนาระบบการแปรรูปและเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพมาตรฐาน

กลยุทธ์ที่ ๒ สนับสนุนและพัฒนาข้อมูลสารสนเทศด้านการผลิตและด้านการตลาดให้เกิด

ความก้าวหน้าและทันกับเทคโนโลยีในปัจจุบัน

กลยุทธ์ที่ ๓ สนับสนุนการสร้างเครือข่าย องค์กรต่าง ๆ เพื่อสร้างผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพและมาตรฐาน

กลยุทธ์ที่ ๔ คุณภาพความปลอดภัยและความมั่นคงด้านอาหาร

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาการท่องเที่ยวและการกีฬา เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ ประกอบด้วย

เป้าประสงค์ (GOALS) ประกอบด้วย ๖ เป้าประสงค์ ดังนี้

เป้าประสงค์ที่ ๑ เพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยวและการจำหน่ายผลิตภัณฑ์สินค้าท้องถิ่น

เป้าประสงค์ที่ ๒ พัฒนาบึงฉวากเฉลิมพระเกียรติฯ ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวและแหล่งอนุรักษ์พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ที่ยั่งยืน

เป้าประสงค์ที่ ๓ พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเดิมพร้อมส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวใหม่ในท้องถิ่นให้ได้มาตรฐาน

เป้าประสงค์ที่ ๔ พัฒนาและสร้างสรรค์ด้านการดนตรีให้ได้มาตรฐานสู่สากล

เป้าประสงค์ที่ ๕ พัฒนากีฬาขั้นพื้นฐานและกีฬาเพื่อมวลชน

เป้าประสงค์ที่ ๖ ส่งเสริม และพัฒนาการกีฬาสู่ระดับอาชีพ

กลยุทธ์ (Strategies) ประกอบด้วย ๘ กลยุทธ์ ดังนี้

กลยุทธ์ที่ ๑ ส่งเสริมกิจกรรมประเพณี และวัฒนธรรมเพื่อการอนุรักษ์ และการท่องเที่ยว

กลยุทธ์ที่ ๒ สร้างและพัฒนาปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัด

กลยุทธ์ที่ ๓ ส่งเสริมสินค้าและผลิตภัณฑ์ OTOP ทั้งทางด้านเกษตร และเกษตรอุตสาหกรรมให้มีคุณภาพ

กลยุทธ์ที่ ๔ ส่งเสริมกิจกรรมด้านดนตรีและนันทนาการ

กลยุทธ์ที่ ๕ พัฒนาบึงฉวากให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวระดับสากล

กลยุทธ์ที่ ๖ ส่งเสริมพัฒนาการกีฬาเพื่อก้าวสู่ความเป็นเลิศ

กลยุทธ์ที่ ๗ ส่งเสริมการเล่นกีฬาเพื่อการออกกำลังกายของประชาชน

กลยุทธ์ที่ ๘ ส่งเสริม สนับสนุนการกีฬาระดับเยาวชนในสถานศึกษา

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การยกระดับคุณภาพชีวิต และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ประกอบด้วย

เป้าประสงค์ (GOALS) ประกอบด้วย ๔ เป้าประสงค์ ดังนี้

เป้าประสงค์ ๑ เสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีและแก้ไขปัญหาความยากจน

เป้าประสงค์ ๒ เสริมสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การแก้ไขปัญหาอาชญากรรม และนโยบายของรัฐ

เป้าประสงค์ ๓ เสริมสร้างคุณภาพชีวิตให้ประชาชนตามแนวยุทธศาสตร์อยู่ดีมีสุข

เป้าประสงค์ ๔ สนับสนุนส่งเสริมแนวนโยบายคนดีศรีสุพรรณ

กลยุทธ์ (Strategies) ประกอบด้วย ๑๐ กลยุทธ์ ดังนี้

กลยุทธ์ที่ ๑ ส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมตามเกณฑ์เมืองไทยแข็งแรง (Healthy Thailand)

กลยุทธ์ที่ ๒ เสริมสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

กลยุทธ์ที่ ๓ ส่งเสริม สนับสนุนการป้องกันแก้ไขปัญหาอาชญากรรมในชุมชนครอบคลุมระดับจังหวัด

กลยุทธ์ที่ ๔ พัฒนาคนเป็นพื้นฐานเพื่อการพัฒนาสังคม เช่น โครงการคนดีศรีสุพรรณ

กลยุทธ์ที่ ๕ ส่งเสริมพัฒนาระบบข้อมูลพื้นฐานเพื่อการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต

กลยุทธ์ที่ ๖ ส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมอาสาสมัครต่าง ๆ

กลยุทธ์ที่ ๗ ส่งเสริม สนับสนุนองค์กรเครือข่ายต่าง ๆ ในการแก้ไขปัญหาความยากจน

กลยุทธ์ที่ ๘ ส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมวิสาหกิจชุมชน

กลยุทธ์ที่ ๙ เสริมสร้างหมู่บ้านและชุมชนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

กลยุทธ์ที่ ๑๐ ส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมของผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาสและผู้ติดเชื้อเอดส์
ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การขยายฐานโอกาสและคุณภาพในการศึกษาทุกระดับให้ตรงกับความต้องการ

ประชาชน ประกอบด้วย

เป้าประสงค์ (GOALS) ประกอบด้วย ๑ เป้าประสงค์ ดังนี้

เป้าประสงค์ ๑ เพิ่มโอกาสทางการศึกษาและยกระดับคุณภาพการศึกษาให้ได้มาตรฐานการศึกษาชาติ
กลยุทธ์ (Strategies) ประกอบด้วย ๓ กลยุทธ์ ดังนี้

กลยุทธ์ที่ ๑ ส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมสถาบันการศึกษาทุกระดับ สนับสนุนการจัดตั้งศูนย์
พัฒนาเด็กเล็กระดับตำบล และพัฒนาศักยภาพบุคลากรทางการศึกษา

กลยุทธ์ที่ ๒ ยกระดับคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ

กลยุทธ์ที่ ๓ ส่งเสริม สนับสนุนการศึกษาในทุกระดับทั้งในระบบ นอกระบบ และการศึกษาตาม

อัธยาศัย

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมควบคู่การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสู่ความยั่งยืน

เป้าประสงค์ (GOALS) ประกอบด้วย ๑ เป้าประสงค์ ดังนี้

เป้าประสงค์ที่ ๑ มีการอนุรักษ์ ฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในจังหวัดให้
เอื้ออำนวยประโยชน์อย่างยั่งยืน

กลยุทธ์ (Strategies) ประกอบด้วย ๔ กลยุทธ์ ดังนี้

กลยุทธ์ที่ ๑ ฟื้นฟูคุณภาพแม่น้ำท่าจีนและคลองสาขาให้อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน

กลยุทธ์ที่ ๒ พัฒนาแหล่งน้ำและทรัพยากรธรรมชาติให้มีความสมดุล

กลยุทธ์ที่ ๓ การจัดการขยะมูลฝอยอย่างมีระบบ

กลยุทธ์ที่ ๔ ส่งเสริมพื้นที่สีเขียวและการใช้พลังงานทดแทน

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ การส่งเสริมสถาบันของชาติและการนำการเปลี่ยนแปลงด้านการบริหารและ
บริการเพื่อประโยชน์ของประชาชน ประกอบด้วย

เป้าประสงค์ (GOALS) ประกอบด้วย ๓ เป้าประสงค์ ดังนี้

เป้าประสงค์ ๑ การ提神ทุนสถาบันของชาติ

เป้าประสงค์ ๒ ยกระดับคุณภาพการบริหารและการบริการด้วยความโปร่งใส

เป้าประสงค์ ๓ บูรณาการตามหลักธรรมาภิบาล

กลยุทธ์ (Strategies) ประกอบด้วย ๕ กลยุทธ์ ดังนี้

กลยุทธ์ที่ ๑ บริการประชาชนด้วยความรวดเร็วและโปร่งใส

กลยุทธ์ที่ ๒ ส่งเสริมการทำงานร่วมกันในทุกภาคฝ่ายทั้งภาครัฐและเอกชน

กลยุทธ์ที่ ๓ ส่งเสริมองค์กรตรวจสอบภาคประชาชน

กลยุทธ์ที่ ๔ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและการบูรณาการแบบพหุภาคีและ จริยธรรม คุณธรรม

กลยุทธ์ที่ ๕ ส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตยและการ提神ทุนสถาบันของชาติ

ยุทธศาสตร์ที่ ๗ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภคให้อยู่ในเกณฑ์ที่ดี
ได้มาตรฐาน ประกอบด้วย

เป้าประสงค์ (GOALS) ประกอบด้วย ๒ เป้าประสงค์ ดังนี้

เป้าประสงค์ ๑ มีโครงสร้างพื้นฐาน ระบบสาธารณูปโภคที่ดีขึ้นและก่อให้เกิดประโยชน์แก่
ประชาชนอย่างสูงสุด

เป้าประสงค์ ๒ ส่งเสริมการจัดระบบผังเมืองรวม กำหนดเขตพื้นที่ในการก่อสร้างต่าง ๆ

กลยุทธ์ (Strategies) ประกอบด้วย ๕ กลยุทธ์ ดังนี้

กลยุทธ์ที่ ๑ ก่อสร้างและปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานให้เป็นไปตามมาตรฐาน

กลยุทธ์ที่ ๒ ปรับปรุงสาธารณูปโภค สาธารณูปการ ให้มีมาตรฐานครอบคลุมทั้งจังหวัด

กลยุทธ์ที่ ๓ การจัดทำผังเมืองรวม ระบบการคมนาคมและการขนส่ง

กลยุทธ์ที่ ๔ ส่งเสริมกิจกรรมประชาพิจารณ์ ก่อเกิดกระบวนการในการจัดทำโครงการกิจกรรมต่าง ๆ

กลยุทธ์ที่ ๕ ส่งเสริมการติดตามประเมินผลในรูปแบบงานวิจัย ฯลฯ

กรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มาจากการประชุมร่วมกันของ คณะกรรมการพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุพรรณบุรี คณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นระดับ จังหวัด และผู้แทนประชาคมท้องถิ่นระดับจังหวัด ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งสามารถเลือก ดำเนินการได้ตามความเหมาะสมทั้งนี้จะต้องทำให้วิสัยทัศน์บรรลุผลได้

๒.๘ ความเชื่อมโยงของยุทธศาสตร์ในภาพรวม

ยุทธศาสตร์จังหวัด	ยุทธศาสตร์ในการพัฒนาของ อปท. ในเขตจังหวัดสุพรรณบุรี	ยุทธศาสตร์การพัฒนา อปท.
★ การเพิ่มศักยภาพการผลิตสินค้า เกษตร และอุตสาหกรรมให้ได้ มาตรฐาน เพื่อการแข่งขันทาง การค้าและการพัฒนาที่ยั่งยืน	➔ พัฒนาคุณภาพผลผลิตทางการเกษตร อุตสาหกรรม เกษตรอุตสาหกรรม พาณิช ยกรรม การแปรรูปและผลิตภัณฑ์ เพื่อการ บริโภคและการส่งออก	▲ พัฒนาคุณภาพผลผลิตทางการเกษตร อุตสาหกรรม เกษตรอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม การแปรรูปและผลิตภัณฑ์ เพื่อการ บริโภคและการส่งออก
★ พัฒนาการท่องเที่ยวและการกีฬา เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ	➔ การพัฒนาการท่องเที่ยวและกีฬา เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ	▲ การพัฒนาการท่องเที่ยวและกีฬา เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ
★ การส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ควบคู่การอนุรักษ์ทรัพยากร ธรรมชาติสู่ความยั่งยืน	➔ การยกระดับคุณภาพชีวิตและความ ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	▲ การยกระดับคุณภาพชีวิตและความ ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
★ การยกระดับคุณภาพชีวิต ของประชาชน	➔ การขยายฐานโอกาสและคุณภาพใน การศึกษาทุกระดับให้ตรงกับความต้องการ ประชาชน	▲ การขยายฐานโอกาสและคุณภาพใน การศึกษาทุกระดับให้ตรงกับความต้องการ ประชาชน
	➔ การส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมควบคู่ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสู่ความ ยั่งยืน	▲ การส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมควบคู่ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสู่ความยั่งยืน
	➔ การส่งเสริมสถาบันของชาติและการนำ การเปลี่ยนแปลงด้านการบริหารและ บริการเพื่อประโยชน์ของประชาชน	▲ การส่งเสริมสถาบันของชาติและการนำ การเปลี่ยนแปลงด้านการบริหารและบริการ เพื่อประโยชน์ของประชาชน
	➔ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบ สาธารณูปโภคให้อยู่ในเกณฑ์ที่ดีได้ มาตรฐาน	▲ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบ สาธารณูปโภคให้อยู่ในเกณฑ์ที่ดีได้มาตรฐาน

๓. การวิเคราะห์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

๓.๑ การวิเคราะห์กรอบการจัดทำยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองท้องถิ่น

จากการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสุพรรณบุรี สามารถสรุปได้ ดังนี้

วิเคราะห์ปัจจัยภายใน

๑. Staff – บุคลากรมีความสามารถ มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

จุดแข็ง

๑. บุคลากรขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสุพรรณบุรี ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยการเข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการกิจขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสุพรรณบุรี

๒. บุคลากรสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุพรรณบุรี ส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในพื้นที่ทำให้ไม่มีการโยกย้าย ทำให้เกิดทักษะในการปฏิบัติงานและความเชี่ยวชาญ ในงานที่ได้รับมอบหมาย

จุดอ่อน

๑. บุคลากรที่เป็นข้าราชการมีน้อย บุคลากรส่วนใหญ่เป็นพนักงานจ้าง ทำให้ขาดการรองรับในตำแหน่งที่ขาดแคลน

๒. บุคลากรปฏิบัติงานไม่ตรงตามตำแหน่ง

๒. Skill – มีทักษะ ความเชี่ยวชาญในการดำเนินงาน เป็นมืออาชีพ

จุดแข็ง

๑. บุคลากรในระดับหัวหน้างานมีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน เนื่องจากเป็นบุคคลในพื้นที่ ไม่มีการสับเปลี่ยนโยกย้ายบ่อย

๒. บุคลากรส่วนใหญ่ได้รับการฝึกอบรมอย่างสม่ำเสมอทำให้เกิดความรู้ความชำนาญในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ

จุดอ่อน

๑. บุคลากรบางหน่วยงานมีพนักงานจ้างมากกว่าข้าราชการ ทำให้การปฏิบัติงานมีปัญหาอุปสรรค เช่น พนักงานจ้างไม่สามารถตรวจรับงานจ้างได้

๒. การทำงานแยกส่วน ไม่มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเพื่อนร่วมงาน

๓. Style – รูปแบบการบริหารจัดการ การจัดการที่มีรูปแบบวิธีที่เหมาะสม เช่น การสั่งการ การควบคุม การจูงใจ สะท้อนถึงวัฒนธรรมองค์กร

จุดแข็ง

๑. มีแผนการปฏิบัติงานของหน่วยงานในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุพรรณบุรี อย่างชัดเจน เช่น แผนการปฏิบัติงานประจำปี

๒. บุคลากรมีภารกิจหน้าที่และคำสั่งมอบหมายงานอย่างชัดเจน

๓. การปฏิบัติงานตามนโยบายผู้บริหารจะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาก่อนนำไปสู่การปฏิบัติ

๔. การปฏิบัติงานยึดกฎหมาย ระเบียบ หนังสือสั่งการ เป็นหลักในการปฏิบัติงานเนื่องจากเป็นหน่วยงาน

ราชการ

๕. การจัดบริการสาธารณะทำในลักษณะเชิงรุก เช่น การให้บริการด้านซ่อม/สร้างถนน

จุดอ่อน

๑. งานบางอย่างขาดการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องให้กับประชาชนทราบ

๒. การดำเนินงานตามภารกิจเกี่ยวกับโครงการ/กิจกรรม ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสุพรรณบุรี ยังขาดการวิเคราะห์ที่เกิดจากความต้องการของประชาชนในเขตพื้นที่จังหวัดสุพรรณบุรี

๓. บุคลากรส่วนใหญ่ยังใช้เทคโนโลยี ไม่คุ้มค่า เช่น ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ในการประมวลผล

๔. Shared Value – มีค่านิยมร่วมกันระหว่างคนในองค์กร ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

จุดแข็ง

๑. มี Service mind เช่น การคิดบวก
๒. มีความซื่อสัตย์
๓. ผู้บริหารตระหนักและเห็นความสำคัญในการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง
๔. ผู้รับผิดชอบงานพร้อมที่จะทำงานและมีกำลังใจ

จุดอ่อน

๑. แยกฝ่ายในการทำงาน
๒. ขาดความร่วมมือในการดำเนินการในภาพรวมขององค์กร ใครรับผิดชอบอะไรก็ทำไป

๕. Structure – โครงสร้างองค์กรที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบการแบ่งโครงสร้างงานตามความเหมาะสม รวมถึงการควบคุม การรวม และการกระจายอำนาจ

จุดแข็ง

๑. เนื่องจากเป็นองค์กรภาครัฐมีโครงสร้างของหน่วยงานที่ชัดเจน เช่น สำนักปลัดฯ , กองคลัง ฯลฯ
๒. การจัดสรรบุคลากรเข้าทำงาน ทำตามภารกิจหน้าที่ตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง
๓. โครงสร้างแบ่งงานความรับผิดชอบเหมาะสม และชัดเจน มีการมอบหมายงานให้ผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน มีคำสั่งแต่งตั้งแจกแจงบทบาทให้ผู้รับผิดชอบชัดเจน

จุดอ่อน

๑. กระบวนการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน/โครงการ/กิจกรรม ยังไม่มีประสิทธิภาพ เช่น การกำหนดตัวชี้วัดของงานยังไม่ชัดเจน
๒. การเผยแพร่ผลการปฏิบัติงานต่อสาธารณะชนยังน้อย

๖. System – กระบวนการและลำดับขั้นการปฏิบัติงานทุกอย่างที่เป็นระบบต่อเนื่องสอดคล้องประสานกันทุกระดับ

จุดแข็ง

๑. การปฏิบัติงานมีการประสานงานที่ดี
๒. การปฏิบัติงานยึดแผนการปฏิบัติงานเป็นหลัก
๓. ผู้บริหารมีกลยุทธ์การปฏิบัติเพื่อบรรลุเป้าหมาย เช่น นโยบาย ๓ ม

จุดอ่อน

๑. ข้อมูลส่วนใหญ่ในการทำงานจะเป็นข้อมูลพื้นฐานบางครั้งยังขาดการประมวลผล
๒. ขาดการติดตามและประมวลผลที่เป็นรูปธรรม

๗. Strategy – การวางแผนเพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม การพิจารณาจุดแข็งจุดอ่อนของการดำเนินงาน

จุดแข็ง

๑. องค์กรบริหารส่วนจังหวัดสุพรรณบุรี มีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา และแผนพัฒนาสามปี เพื่อให้ทราบเป้าหมายการดำเนินงานอย่างชัดเจน
๒. มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และนโยบายผู้บริหารที่แถลงต่อสภา เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาจังหวัดสุพรรณบุรี

จุดอ่อน

๑. การแปลงแผนนโยบายไปสู่การปฏิบัติไม่เข้มแข็ง ไม่ต่อเนื่อง
๒. มีการวางแผนดำเนินการ แต่ไม่มีความต่อเนื่อง
๓. มีความสามารถในการกำหนดตัวชี้วัดและนโยบายในการทำงานยังไม่ชัดเจน

วิเคราะห์ปัจจัยภายนอก

๑. Political –ผลกระทบจากการเมือง การปกครอง รวมถึงกฎหมายต่าง ๆ

โอกาส

๑. ผู้บริหารระดับสูงให้ความสำคัญ
๒. นโยบายของรัฐบาลให้ความสำคัญต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เนื่องจากเป็นหน่วยงานที่อำนาจหน้าที่ให้บริการสาธารณะแก่ประชาชน
๓. มีกฎหมายรองรับในการดำเนินงาน

อุปสรรค

๑. ขาดการให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
๒. นโยบายรัฐบาลไม่ชัดเจน และไม่ตรงประเด็น
๓. มีการเปลี่ยนแปลงนโยบายมีผลกระทบต่อการสนับสนุนงบประมาณ
๔. ขาดการใช้กฎหมายอย่างจริงจัง

๒. Economic – ผลกระทบจากสภาพเศรษฐกิจ ปัจจัยทางเศรษฐศาสตร์

โอกาส -ไม่มี-

อุปสรรค

๑. สภาพเศรษฐกิจมีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตโดยรวม
๒. ปัญหาเศรษฐกิจ ส่งผลให้รายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนน้อยลง
๓. งบประมาณถูกตัดและลดลง และเงินอุดหนุนจากรัฐบาลไม่เป็นหลักเกณฑ์ที่กำหนด

๓. Social ผลกระทบจากสังคม วัฒนธรรม สภาพความเป็นอยู่

โอกาส

๑. รัฐบาลกำหนดนโยบายเกี่ยวกับส่งเสริมการท่องเที่ยวทำให้ท้องถิ่นสามารถจัดสรรเงินบางส่วน จัดทำโครงการ /กิจกรรม เกี่ยวกับสืบสานวัฒนธรรมประเพณี เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว

อุปสรรค

๑. เด็กขาดความปลูกฝังค่านิยม วัฒนธรรมที่ดี
๒. เกิดการเลียนแบบวัฒนธรรมจากต่างประเทศในทางที่ไม่ดี
๓. วัตถุนิยม
๔. วัฒนธรรมตะวันตก
๕. ค่านิยมเรียนแบบ
๖. ครอบครัวแตกแยก

๔. Technology – ผลกระทบจาก Technology หรือ Innovation

โอกาส

เปิดโอกาสให้เยาวชนแสดงความสามารถทางสื่อต่าง

อุปสรรค

๑. มีการแพร่กระจายของสื่อที่ไม่เหมาะสม
๒. เด็กและเยาวชนเข้าถึงสื่อได้ง่าย โดยขาดการควบคุม ดูแล ที่ถูกต้อง
๓. สื่อต่างๆ TV DVD การ์ตูน Internet ทำให้วัยรุ่นมีค่านิยมพฤติกรรมทางเพศเปลี่ยนไป
๔. เข้าถึงสื่อเสรีได้มากขึ้น
๕. ขาดการควบคุมสื่ออย่างเคร่งครัด